The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA.
Telephone LOrraine 7-6470.
Chicago: Editor — K. ĶEZBERS, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA.
WEDNESDAY, MAY 15, 1963.

LATVIJA AMERIKĀ

39. n-rs. TREŠDIEN, 1963. GADA 15. MAIJĀ 13. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ontario, Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792 vakaros tālrunis — 766-2001.
Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. IRBE, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y., USA. Tālrunis LOrraine 7-6470.
Čikagas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

Atvadīšanās no Latvijas sūtņa Lielbritanijā Kārļa Zariņa 4. maijā Brukvudas kapsētas Latviešu nodalījumā. — Kā viens no pirmajiem pavadītājiem runāja Lietuvas sūtnis Londonā Balutis; pa labi mūsu sūtniecības padomnieks T. V. Ozoliņš, aizgājēja meita Marianna un kundze Henriete Zariņa; ar vainagu ELJA's Anglijas nodaļas valdes pr-ža vietnieks V. Grigulis un valdes pr-de Ināra Sleja. Foto: R. Eriņš.

T. Zieriņš

DIŽA VĪRA STĀJA

Pēdējā laikā prese ziņo par mēģinājumiem pārliecināt kardinālu Mindcentiju atstāt savu patvērumu ASV sūtniecībā Budapeštā un doties uz brīvo pasauli.

Pēc dažām ziņām par to gādājot gan Maskavā, gan Vašingtonā, jo abām esot neērta kardināla uzturēšanās ASV sūtniecībā Budapeštā.

Daži laikraksti raksta, ka kardināla Mindcentija nelokāmā nostāja esot pašreiz galvenais kavēklis ASV un Ungārijas attiecību uzlabošanai.

Ar pāvesta ziņu pie kardināla Mindcentija ieradās arī kardināls Kēnigs no Vīnes. Šai sakarībā mūsu lasītājiem derētu vairāk zināt par kardināla Mindcentija pašreizējo nostāju un dzīvi.

Brīvo ungāru laikraksts „Uj Hungaria" Minchenē un „Kanadar Magyar Elet" Kanadā nesen publicēja kāda tagad Kanadā dzīvojoša kardināla Mindcentija skolnieka rakstu. Tam bijusi izdevība satikt kardinālu īsi pirms pagājušā gada Ziemsvētkiem.

Šis raksts stāsta, ka, uz komūnistu piedāvājumu atļaut viņam netraucēti aizceļot, kardināls Mindcentijs atbildējis „Es esmu ungārs un mana vieta ir Ungārijā. Nekādos apstākļos es nedošos uz svešu zemi. Miljoniem ticīgo uzskatītu manu aiziešanu svešumā par nodevību. Es gribu nomirt Ungārijā, ja tāds ir Dieva prāts. Es pazemīgi noliecos Viņa gribai."

Kardināla skolnieks turpina: „Es satiku kardinālu ASV sūtniecībā Budapeštā viņa 2243. trimdas dienā. Viņš dzīvo trijās istabās. Iekārta nabadzīga.

Kardinālam ierodoties sūtniecībā, tika solīts telpas pārkrāsot un apgādāt ar jaunām mēbelēm, bet kardināls pateicās un atsacījās to pieņemt, sacīdams: „Mana pazemotā tauta, miljoniem paspiesto un mocīto būtu laimīgi, ja tiem būtu šāds dzīvoklis pašreizējā izskatā."

Grāmatu plauktā viņam ir Bībele ungāru un arī angļu valodā, Stowes grāmata „Conquest by Terror", kardināla paša raksti, angļu valodas gramatika un daudzi Ungārijas literāri un garīgi darbi.

Pagājušos sešos gados kardināls iemācījies tekoši angļu valodu.

Savu ikdienu viņš iedalīja lūgšanai, darbam un pastaigai mazajā sūtniecības pagalmā.

Katru svētdienu vienā no mazajām telpām, kas pārvērsta kapellā, viņš celebrē missu sūtniecības katoļu darbiniekiem. Viņa apģērbs ir novalkāts un priestera tērps vairāk kā 15 gadu vecs.

Viņa galvenais darbs tagad ir memuāru rakstīšana. Parasti pēcpusdienās no plkst. 1.00 līdz 8.00 vakarā viņš strādā pie savas grāmatas, visu veicot rokrakstā un izdarot daudz labojumu, jo jāpaļaujas tikai uz atmiņu. Visa pasaule to varēs lasīt ar interesi. Par saviem piedzīvojumiem sarkano moku kambaros viņš stāsta garākā nodaļā ar virsrakstu „Es esmu redzējis elli".

Divreiz dienā viņš dodas pusstundu ilgās pastaigās. Viņš paiet garām diviem sargiem, kas dienu un nakti stāv tikai pāris soļu no viņa durvīm.

Rokas salicis uz muguras, mazajā pagalmā viņš nosoļo desmit reižu vienā virzienā, desmit reižu otrā, apstājas un domīgi paskatās uz debesīm. Šī līdzinās cietumnieka pastaigai. Vienīgā atšķirība, ka viņam neseko cietumsargs. Pie sūtniecības galvenās ieejas uz ielas nepārtraukti dežūrē komūnistu norīkoti sargi, kam rūp, lai kardināls nesatiktos ar tautu.

Minētais kardināla skolnieks stāsta ,ka tai laikā Budapeštas komūnistu valdība piedāvājusi kardinālam drošu ceļu uz Romu vai citu vietu rietumos. Kardināls nevilcinoties atbildējis: „Es esmu ungārs un mana vieta ir Ungārijā. Nekādos apstākļos es nedošos uz svešu zemi. Miljoniem ticīgo to uzskatītu par nodevību."

Monsiņjors L. K. Parkers, kurš pats cietis komūnistu Ungārijā un ir viens no vadītājiem amerikāņu katoļu pretkomūnistiskā organizācijā, kas simboliski izvēlējusies sev „Cardinal Mindszenty Foundation" nosaukumu, liecina:

„Miljoniem ungāru kardināla Mindcentija piespiedu aiziešana no Ungārijas nozīmētu, ka komūnisti sasnieguši savu mērķi. Ļaudis paliktu kā bāreņi bez sava stingra vadoņa, kas kļuvis par cerību simbolu. Tas būtu trieciens pretkomūnisma nostājai visā pasaulē. Komūnisti to izmantotu, lai grautu apspiesto garīgos spēkus. Bez tam tas salauztu arī šī bezkompromisa pretkomūnisma cīnītāja sirdi."

Minētā pašu amerikāņu pretkomūnisma organizācija, kurai ir biedri arī vairākās kanadiešu pilsētās, aicina lūgt par kardinālu Mindcentiju un paust sabiedrībā viņa vēlēšanos palikt Ungārijā pie savas tautas. Pievienosimies tam arī mēs, jo viņš tiešām ir dižs kristietis un kļuvis par simbolu ne tikai ungāriem, bet arī daudziem citiem bez tautību un ticību izšķirības.

Kanadai būs atomieroči

Ministru prezidenta Pīrsona un prezidenta Kenedija sarunas vainagojas panākumiem. Kanadas bruņotiem spēkiem būs amerikāņu atomieroči.

Pagājušās nedēļas nogalē Hijanis Portā noslēdzās Kanadas ministru prezidenta Pīrsona un Sav. Valstu prezidenta Kenedija sarunas. Sarunu laikā tika pieņemti vairāki svarīgi lēmumi. Šo lēmumu rezultātā manāmi uzlabojušās abu valstu attieksmes — kas ministru prezidenta Dīfenbēkera valdības beigu posmā bija kļuvušas visai saspīlētas.

Lesters Pīrsons, kas savu sekmīgo vēlēšanu kampaņu balstīja uz atomieroču nepieciešamību Kanadai, tāpat teicās pildīt kā Sav. Valstīm, tā Ziemeļatlantijas organizācijai dotos aizsardzības solījumus, savu vārdu arī ir turējis. Vienu otru brīdi gan likās, ka pēc vēlēšanām ministru prezidents atomieroču nepieciešamību vairs neaizstāvēja tik neatlaidīgi, kā to darīja vēlēšanu kampaņas laikā. Varbūt, ka viņam likās mazliet pretrunīgi, ka Nobeļa miera prēmijas laureāts tik karsti cīnās par atomieročiem. Bet, lai kā tas arī nebūtu, Kanada amerikāņu atomieročus tagad ir akceptējusi. Tas nozīmē, ka amerikāņi gādās par atomlādiņiem Bomarka pretgaisa aizsardzības raķetēm. Atomieročiem tiks apgādātas F 101 lidmašīnas Kanadā un F 104 G iznīcinātāji, kas stacionēti Francijā un Rietumvācijā. Arī Honest John raķetēm, ko amerikāņi nodevuši Kanadas spēku rīcībā Rietumeropā, tagad būs atomlādiņi. Par pēdējiem, starp citu, Kanadai nebūs jāmaksā. Abu valstu vienošanās atomieroču jautājumā paredz, ka kanadiešu spēkiem domātie atomlādiņi gan atradīsies amerikāņu pārziņā, bet ka bez Kanadas valdības piekrišanas tie netiks lietoti.

No Kanadas valdības puses atomieroču akceptēšana jāuzskata par ļoti progresīvu soli. Tas ne tik vien uzlabojis pēdējā laikā saspīlētās attieksmes ar Sav. Valstīm, bet parādījis Padomju Savienībai Ziemeļamerikas vienotību, kas, starp citu, var izrādīties par ļoti labu piemēru visai Ziemeļatlantijas organizācijai.

Divu dienu ilgo sarunu laikā atomieroči nebūt nebija vienīgais punkts abu valstsvīru darba kārtībā. Ministru prezidents Pīrsons un prezidents Kenedijs pārrunāja Ziemeļamerikas kontinenta aizsardzību — kāda tā ir tagad un kādai tai vajadzētu izskatīties nākotnē. Tāpat runāja par dalīšanos Ziemeļamerikas kontinenta aizsardzības izdevumos un starptautiska atomarsenāla nepieciešamību Ziemeļatlantijas organizācijai. Par to daudz plašāk tiks runāts šī mēneša otrā pusē. Otavā 22. maijā sākas Ziemeļatlantijas organizācijas padomes sēde un atomieroču jautājums būs viens no galveniem.

Tīri lokālpolitiskā laukā tika panākta vienošanās sasaukt Kanadas un Sav. Valstu darba ministru un darba kongresa vadītāju konferenci, lai iztirzātu kanadiešu un amerikāņu arodbiedrību problēmas Lielo Ezeru kuģošanas laukā.

Pieskaroties abu valstu tirdzniecības attieksmēm, Kanada izteica vēlēšanos redzēt eksportu palielināšanos uz Sav. Valstīm. Pēdējos gados amerikāņi strauji samazinājuši Kanadā ražoto kara materiālu iegādi. Arī naftu un kokus amerikāņi neiepērk tādos kvantumos kā tas patiktu Kanadai.

Kanadas ministru prezidents Pīrsons savā laikā apsolīja, ka divu mēnešu laikā nokārtos visas Dīfenbēkera valdības atstātās jukas, sastādīs valsts budžetu un izpildīs Kanadas dotos solījumus aizsardzības laukā. Kopš 8. aprīļa vēlēšanām tagad pagājis jau mazliet vairāk kā mēnesis. Šai laikā patiesi redzēt lielu ministru prezidenta aktivitāti. Pašreiz valstij tikai vēl nepieciešams budžets un tad viņa sešdesmit dienu programmu var uzskatīt par izpildītu.

Interesanti redzēt, kā uz ministru prezidenta sarunām Hijanis Portā reaģēs Kanadas parlaments. Pašreiz liekas, ka pienācis brīdis, kad deputātiem būtu jāaizmirst partiju intereses un jāskatās uz dzīvi visas valsts mērogā resp. jāatbalsta valdība. Jau tuvākā laikā būs redzams, vai Pīrsona politiskie opozicionāri ļaus viņam nostabilizēties, vai arī traucēs viņa minoritātes valdībai pieņemt lēmumus. Un kautkas tāds pašreiz Kanadai var būt ļoti kaitīgs.

DAUGAVAS VANAGU DIENAS KANADĀ NOTIKS 1964. GADĀ 5.—7. SEPTEMBRĪ

Daugavas Vanagu Kanadas valde savā š. g. 12. maija sēdē nolēma, ka Kanadā 1964. gadā no 5. līdz 7. septembrim rīkojamas Daugavas Vanagu dienas, ar vairākiem kultūrāliem sarīkojumiem. Šo sarīkojumu izkārtojumu valde nolēma lūgt uzņemties Elmāram Krūkam.

Valdes priekšsēdis R. Epneris ziņoja, ka 20. un 21. aprīlī, kopā ar vanadžu priekšnieci I. Breikšu un aprūpes daļas vadītāju A. Beitānu piedalījušies ASV DV 13. kongresā Bostonā. Pārrunātas kopīgas DV lietas attiecībā uz izsludināto stipendiju fondu. Atzīna, ja gada laikā neviens nepieteiksies sacensībās darbam fondu likvidēs.

Valdes priekšsēža vietnieks un apgāda vadītājs J. Šmits ziņoja, ka iegādātas spiestuves mašīnas, kuras pašlaik uzstāda. Tuvākā laikā laikraksta un citu darbu iespiešana varēs pilnīgi izpildīt pašu spiestuvē.

Aprūpes daļas vadītājs A. Beitāns ziņoja, ka 14. jūnijā komūnistu aizvesto piemiņas akcijai izgatavotas kartītes un uzaicinājumus tautiešiem ziedot komūnisma apkarošanai 1964. sūtīšu nodaļām.

Lai atgādinātu brīvajai pasaulei par komūnistu zvērīsko izrīcību 14. jūnijā Baltijas valstīs, un lai brīdinātu, ka tāds pats liktenis var sagaidīt ikvienu, kas nokļūtu zem komūnisma varas, DV valde aicina tautiešus rakstīt Kanadas laikrakstiem lasītāju vēstules, aprādot 14. jūnija notikumus Baltijas valstīs.

Valde nolēma nosūtīt uz Latviju divus pārtikas un drēbju sainīšus trūkuma cietējiem. Tāpat valde nolēma, ka Kanadā ievedama mirušo DV biedru kartotēka, kurā būtu atzīmēti dzimšanas un miršanas dati un apglabāšanas vieta.

Kultūras un sporta daļas vadītājam A. Taubem uzdeva kārtot Kanadas Daugavas Vanagu šaušanas sacīkstes. Tās notiks septembrī Kicenerā, Ontario.

Laikā no š. g. 1. janvāra līdz šai dienai Daugavas vanagu biedru skaits Kanadā pieaudzis par 34.

Valde apstiprināja bēru fonda izmaksas mirušo DV Toronto nodaļas biedru A. Kūlaiņa un H. Leitis piederīgiem — 300 dolaru katrā gadījumā.

B.

PEKINGA SŪTĪS DELEGĀCIJU UZ MASKAVU

Ķīnas komūnisti uzbrūk Dienvidslāvijai. Aģents Olegs Penkovskis notiesāts uz nāvi.

Sarakstīšanās starp Pekingu un Maskavu, kas sākās šī gada martā ar Maocetunga aicinājumu Chruščevam apmeklēt Maskavu, tagad beigusies ar to, ka nevis Chruščevs brauks uz Pekingu, bet komūnistu Ķīnas delegācija ieradīsies Maskavā. Chruščevs sarunas ar ķīniešiem bija paredzējis sākt jau maija vidū. Ātrāk par jūnija vidu komūnistu konference tomēr nesāksies. Un, ja Chruščevs noraidīja aicinājumu apmeklēt Pekinu, Mao savukārt paziņojis, ka viņš uz Maskavu nebrauks. Ķīniešu delegāciju vadīšot viņu komūnistu partijas centrālkomitejas ģenerālsekretārs un Pekingas politbiroja pārstāvji.

Komūnistu Ķīnas un Padomju Savienības konference komūnisma ideoloģijā, kā paklaut pasauli komūnismam būs notikums arī tālejošām sekām. Vai Chruščevam izdosies pārliecināt viesus no Pekingas, ka pasaules iekarošana padarāma miermīlīgas koeksistences ceļā, ka pasaules karš nebūt nav nepieciešams, kā to domā un sludina ķīnieši. Pekingas līnijā kā teorijā, tā praksē atbalsta Ziemeļkoreja un Ziemeļvietnama. Eiropā to dara Albānija. Chruščeva pusē, gluži automātiski, atrodas viņa Austrumeiropas satelīti un arī Dienvidslāvija, pret kuru Pekinga nule kā uzsākusi nīnu vārdu karu. Pārmetot Chruščevam draudzēšanos ar Tito, Pekinga pastāsta, ka aprīlī pieņemtā Dienvidslāvijas konstitūcija nav sociālistu konstitūcija, bet dokuments pieņemts kapitālisma atjaunošanai.

SPIEGU PRĀVA MASKAVĀ

Pagājušās nedēļas nogalē Maskavā nobeidzās otra lielākā spiegu prāva kopš 1960. gada U-2 lidotāja Pauera tiesāšanas. Par spiegošanu pret Padomju Savienību tiesa nāves sodu nošaujot piesprieda 43 gadu vecam Olegam Penkovskim. Angļu tirgotājs Grevils Vinns tika notiesāts uz astoņiem gadiem — trim gadiem cietumā un pieciem gadiem piespiedu darba nometnē. Padomju augstākā tiesa ... tuvākā laikā prasīs septiņu angļu un piecu amerikāņu izraidīšanu. Minētās personas sadarbojušās ar Vinnu un Penkovski.

CIK CILVĒKU NOŠĀVUŠI KRIEVI?

BILANCĒ IESKAITĪTI NOSLEPKAVOTIE BALTIJAS VALSTU PATRIOTI.

Kāds dāņu laikraksts aplēsis, ka kopš 1961. gada maija Krievijā, tās kolonijās un okupētajās Baltijas valstīs ar nāves sodiem sodītas vairāk nekā 130 personas un vairāk par 100 sodītas ar ilgstošiem cietumsodiem. Gandrīz 60 proc. no šiem ar nāves sodu sodītajiem ir žīdu tautības pilsoņi. Ne Chruščevs, ne pseudoparlamenta — Augstākās padomes prezidijs neviena notiesātā nav apžēlojis, nāvessodu pārvēršot ieslodzījuma sodā.

Lielais sodīto žīdu tautības procents, protams, nozīmē krievu šovinisma un nacionālisma pieaugumu, kādēļ radusies stipra žīdu vajāšanas tendence. Nav šaubu ka pavēle tam ir nākusi no pašas partijas galotnes. Patiesība ir tāda, ka valsts mantas izlaupīšanā piedalās visvairāk paši krievi, sevišķi okupētajās Baltijas valstīs un tālajās nomaļu kolonijās, kur katrs krievu komūnistu partijas darbinieks un ierēdnis mēģina saraust kapitālisku mantu. No lielāko biedru blēdību un zagšanas piemēriem pamudināti, salaupītā izlaupīšanā piedalās arī vienkāršie iepludinātie krievi. Bet tā kā tā ir noslēgta koloniālistu grupa, tad tos atstāt neļauj. ... piespriesti sodi ir niecīgi, jo arī tiesneši paši pieder pie šīs grupas.

Jāpiezīmē, ka ar nāves sodu sodīto skaitā ieskaitīti arī vieni trīs Baltijas valstu un Ukrainas un Baltrutēnijas patrioti, kuri cīnījušies pret krievu okupācijas varu vai nu Vācijas armijas sastāvā vai vēlāk kā partizāni. Kā zināms, krievi veidā ir noslēpkavojuši krietnu skaitu baltiešu patriotu.

Šī bilance nekavē krievu diktātoru Chruščevu uzmesties par aizstāvi citās valstīs sodītajiem. Par šiem nošautajiem cieš klusu brīvās pasaules valstu pacifisti un pasaules humanisti. ... liecinot savu cilvēcīgo mazvērtību patiesības priekšā.

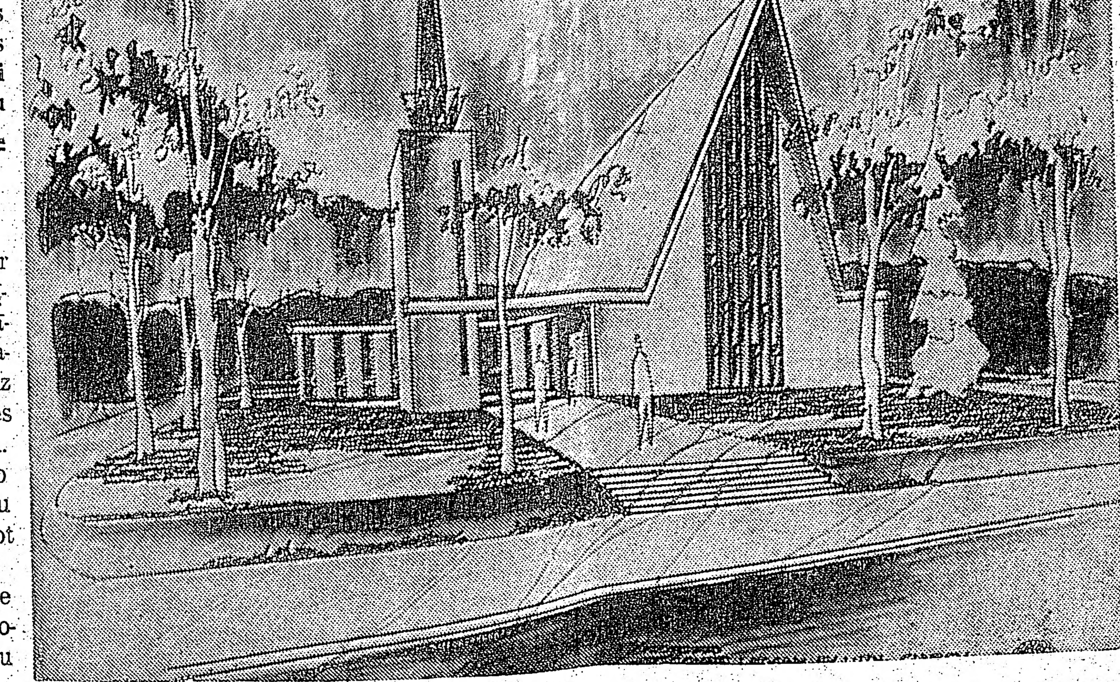

Tāds izskatīsies Sv. Jāņa draudzes jauncelamais dievnams Toronto.

CĪNĪŠANĀS PAR TEODORU REITERU VĒL TURPINĀS

Stokholmā (Skr.) — Maija pirmajā dekadā Teodora Reitera kaps vēl nebija atvērts, un vērojams, ka Stokholmas kapu pārvalde vēlas nogaidīt rezultātus tām pūlēm, ko pēdējās dienās veltījusi Reitera koŗa valde, lai mēģinātu mainīt iekšlietu ministrijas lēmumu. 7. maijā pie Zviedrijas iekšlietu ministra Rūnes Juhansona ieradās koŗa vald. priekšsēdis A. Šalts un rikdsgada centra partijas deputāts Berjesons. Kā mums pēc tam izteicās A. Šalts, vizītei nav bijis panākumu. Ministrs paskaidrojis, ka jautājumu nevarot atrisināt ar jūtām, bet prātu un likumu. Tāpat kā Reitera koris esot sagādājis liecības par mirušā nevēlēšanos, lai viņa atliekas pārved uz dzimteni, arī padomju iestādes nākušas ar pretējām liecībām. Tā kā Teodors Reiters par to neesot atstājis testamentāru pierādījumu, tad atliekot ievērot dēla vēlēšanos.

Pēc neveiksmīgās vizītes pie iekšlietu ministra cīņā par Teodora Reitera mirstīgo atlieku likteni iesaistījies zviedru inže-

(Nobeigums 8. lpp.)

LATVIJA

39. n-rs. TREŠDIEN, 1963. GADA 15. MAIJĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

LABKLĀJĪBA RADA SLĀPES

Augošā labklājība cita starpā veicina tiksmes pēc izglītības, bet, kā rāda Rietumvācijas statistika, tad labklājība rada arī augošas slāpes. Vīnu patēriņš Vācijā salīdzinājumā ar pirmskaŗa laikiem ir vismaz dubultojies, pie kam patērētāji caurmērā pieprasa arī labāko šķirņu vīnus. Sevišķi uzskatāmi slāpes raksturo sekta patēriņš. Ja agrāk vācieši šī dzēriena lietošanu parasti ieskatīja par bagātniekiem un vieglprātīgiem izšķērdētājiem un vēl pirms 12 gadiem sektu lietoja tikai sevišķi svinīgos gadījumos, gadā patērējot 6,6 miljona pudeļu, tad tagad sekta patēriņš pieaudzis uz 69 miljoniem pudeļu gadā. Jāpiemetina, ka sekta cenas visumā ir palikušas nemainīgas, un sekta patēriņa ziņā vāciešus pasaules mērogā pārspēj vienīgi franči.

Arī stiprāku alkoholisko dzērienu patēriņš uz katra pieauguša caurmērā 3,2 litriem gadā pirms kaŗa tagad ir pieaudzis uz 4,4 litriem, pie kam pircēji arvien vairāk pieprasa franču konjakus un modē nākošo skotu viskiju. Pieredze rāda, ka pieklājīgās dzērienu pārdotavās ir dabūjamas vismaz ducis dažādu konjaka šķirņu. Nav brīnums, ka vācieši gadā par dzērieniem kopsummā izdod vismaz 16 miljardi marku jeb uz katra iedzīvotāja 300 marku gadā, no kā lieli ieguvumi nodokļu un muitas veidā tiek arī valstij. Salīdzinājumā ar pirmskaŗa laikiem, kad visā Vācijā ik gadu ražoja un patērēja caurmērā 42,2 miljoni hektolitru alus, tagad šī dzēriena patēriņš Rietumvācijā vien ir pieaudzis uz apmēram 54 miljoniem hektolitru gadā. Tas nozīmē, ka katrs Rietumvācijas iedzīvotājs gada laikā izdzer 95 litrus alutiņa.

Pieaugumu uzrāda arī bezalkoholisko dzērienu patēriņš, jo, piemēram, pupiņu kafijas patēriņš, salīdzinājumā ar pirmskaŗa laikiem, uzrāda pieaugumu par 17 procentiem, bet tējas patēriņš, salīdzinājumā ar 1939. gadu, ir pieaudzis pat par 51 procentu. Bezalkoholisko dzērienu patēriņa pieaugumu visumā izskaidro ar motorizēto satiksmes līdzekļu pavairošanos, kas masīvu vadītājiem liek ierobežoties stiprāku dzērienu lietošanā. Ar visu to arī satiksmes nelaimju (kuŗām par iemeslu nereti ir auto vadīšana iereibušā stāvoklī) Rietumvācija vismaz Eiropas mērogā ieņem pirmo vietu. Uz katra miljona iedzīvotāju gadā Rietumvācijā satiksmes nelaimēs galu dabū apmēram 265 personas, bet Šveicē 237; Francijā 182; Itālijā 164 un Anglijā 137 personas. Protams, motorizēto satiksmes līdzekļu skaita ziņā Eiropa vēl atrodas tālu aiz Ziemeļamerikas kontinenta, bet darba laika beigās un svētdienās arī Eiropas ceļi un pilsētu ielas tagad ir pārpildītas. Līdz šim neatrisināmas problēmas pilsētās rada auto novietošanas jautājums, kuŗš kā nejauks murgs moka ne vien satiksmes speciālistus. Auto braucēji, kuŗi jau tā maksā lielus nodokļus, vēlas, lai taisītu jaunus ceļus un satiksmei piemērotas pilsētas, bet ir aprindas, kuŗas ieteic automobiļu satiksmi un domā, ka to var viegli panākt, ierobežojot piemērotu pilsētām, ... vērojami palielinot auto nodokļus.

LIETUVIEŠU LŪGUMS PĀVESTAM

Sakarā ar pastiprināto ticības vajāšanu Lietuvā Minchenē, Vācijā, sapulcējušies lietuviešu pārstāvji nosūtījuši pāvestam Jānim 23. vēstuli, kuŗā cita starpā teikts:

„Pēc saņemtām ziņām komūnisti ateisti uzsākuši jaunu vājāšanas aktus pret katoļu baznīcu Lietuvā. Tie sākuši izņincināt Sv. Kazimira kultu, kuŗu pāvests Urbans 8. izsludināja par Lietuvas protektoru un iepriekšējais pāvests Pijs 12. par Lietuvas jaunatnes protektoru. Jau 1953. g. Sv. Kazimira zārks aizvākts no altāra telpām Viļņas katedrālē un pati katedrāle pārvērsta gleznu galerijā. Tagad padomju iestādes pavēlējušas izņincināt Sv. Kazimira attēlus altāŗa telpās arī citās baznīcās."

Lietuvieši lūdz pāvestu darīt zināmu pasaulei viņu protestu, lai pasaule neticētu Chruščeva saldajiem vārdiem par miermīlīgo koeksistenci.

Māc. J. V. Strautnieks.

RELIĢIJAS KAISLĪBA

MŪSU EKSISTENCES SKAIDROTĀJS SĒRENS KJERKEGORS

Pie lielajām personībām, kas dzīvoja un darbojās pag. gadsimtā, pieder arī Sērens Kjerkegōrs (Sören Kierkegaard), kuŗam šajās dienās aprītēja 150. dzimšanas gadskārta. Kamēr daudzi citi, savā laikā cildināti un ievērojami vīri, jau pēc nedaudziem gadu desmitiem vairāk vai mazāk aizmirsti, ar Kjerkegōru noticis pretējais: viņu īsti atzīt sāka tikai šai gadsimtā, pēc 1. pasaules kaŗa, un viņa ietekme nav mazinājusies, drīzāk pieaugusi mūsu dienās. Viņš ir tiklab dialektiskās teoloģijas, kā tagad tik daudzinātās eksistences filozofijas tēvs.

Kjerkegōrs ir dānis, dzimis 1813. g. 5. maijā Kopenhāgenā kā tirgotāja dēls. No tēva viņš mantoja pietiekami līdzekļu, saskaņā ar tēva gribu viņš arī studēja teoloģiju, bet nekad no viņa neiznāca teologs tādā nozīmē, kā tēvs bija iecerējis. Un tomēr ar savu dzīvi jaunais Kjerkegōrs bija Dieva atbilde uz tēva lūgšanām un cerību, kaut arī ne parastajā izpratnē. Viņš savu negaro mūžu nodzīvoja savā, kas kādā savā grāmatā teicis tik raksturīgos vārdus: „Kas cilvēku dara par cilvēku, īstenībā ir viņa attieksme pret Dievu" un „Kāda cilvēka lielums atkarājas caur un cauri no tā, cik spēcīga ir viņa attieksme pret Dievu."

Jau 22 gadu vecumā Kjerkegōrs uzraksta rindas, kur it kā pravieša aizredzē uzplaiksnī eksistences jēdziens tajā nozīmē, kā tas vēlāk figūrēs filozofijā, teoloģijā un literatūrā, kaut dažkārt ar pārsālījumiem un novirzīšanos no paša šī jēdziena kaldinātāja.

Tās skan: „Kā man faktiski trūkst, ir — beidzot sev īsti noskaidrot, kas man jādara, nevis kādas atziņas man vajadzīgas, izņemot tik daudz, cik iepriekš nepieciešams cilvēka rīcībai. Dzīvot pilnīgu cilvēcisku dzīvi un nevis dzīvi, kas ir atziņas konstrukcija, lai es nenonāktu pie tā, ka savu domu attīstību dibinu uz kā tāda, ko dēvē par objektīvo, pie kaut kā, kas visādā ziņā nav mana paša; bet manai domāšanai jādibinās uz kā tāda, kas ar savām visdziļākām saknēm iesniedzas manā eksistencē, ar ko es, tā sakot, esmu ieaudis dievišķajā un tur turos, kaut arī visa pasaule tādēļ sabruktu. Lūk, tas man nepieciešams, tas man trūkst, un pēc tā es cenšos ... Cilvēka iekšējā darbība, šī Dievam pievērstā cilvēka puse ir vissvarīgākā, nevis apgūt kādu atziņu masu savā dzīvē, jo pēdējās jau gan pēc tam sekos . . ." „Nozīmīgi manā dzīvē ir saprast, kāds ir mans aicinājums, ieskatīt, ko Dievs no manis īsti grib, lai es darītu. Mans uzdevums ir atrast patiesību, kas ir patiesība man, atklāt ideju, par ko es gribu dzīvot un mirt. Neko man nepalīdzētu, ja es izdibinātu tā saucamo objektīvo patiesību, ja es izstrādātos cauri filozofiju sistēmām, kuŗas es pats tomēr nedzīvotu, tikai citiem tās parādot kā uz skatuves . . ."

Berlīnē filozofa Šellinga klausītājs, nikns Hēgeļa filozofijas pretinieks un vācu romantikas virziena vājumu saredzētājs, saskatot jau tai laikā šai virzienā latento nihilismu, Kjerkegōrs nav varējis izvairīties, ka daļu viņa garīgā mantojuma par savu vēlāk pārņēmuši vairāk vai mazāk nihilistiski ievirzīti gari. Ir filozofi, kā italietis de Rudžero (Guido de Ruggiero), kas to akcentējuši un — domājot te Kjerkegōra kritiku par zināmu filozofu domu sistēmām un kultūras un baznīcas dzīvē ieviesušos institucionālismu — saskata šo nihilisma sēklu dāņu filozofā pašā. Bet jāievēro, ka viss Kjerkegōra darbs, pareizāk: viņa personība un dzīve — ir, Kjerkegōra paša izteicienu lietojot, „reliģiskā cilvēka kaislības apzīmogots," kuŗā jāizkūst visam, kas kavē mūsos izpausties dievišķajam, kuŗam mums jāpaklausa un kuŗa vārdā sevi apzinājies jau 22 gadu vecais students. Šīs „reliģiskās kaislības" dēļ Kjerkegōrs upurēja arī savu nākotnes laimi un stāvokli, atsaukdams savu saderināšanos ar Reģīnu Olseni, ko viņš patiesībā ļoti mīlēja. Viņš saskatīja, ka cilvēks nevar no Dieva slēpties ne aiz domu sistēmu konstrukcijām, nedz svētdzīves institūcionālām formām, bet Dievam ir jānodod visa dzīve bez atlikuma un rezervēm, kā Dievs to ir gaidījis. Cilvēkam jātop „Dieva sagūstītam," tam jābūt „bezgalīgas Dieva sajūsmas pilnam," tam jāspēj viss vai nekas — vai nu vienādi, vai otrādi — jo tikai tā mēs „apkampjam absolūto." „Kas turpretim ir, bija un paliek cilvēka nelaime, ir šis „visu tikai līdz zināmai pakāpei," ko mums iedveš sātans, mūsu maziskums vai gļēvā gudrība un kas, ja šo imūno mērauklu piemēro kristietībai, pēdējo pārvērš par čalošanu."

No šīs Kjerkegōra „reliģiskās kaislības" daudz ir mācījies tas teoloģijas ievirziens, kas Eiropā radās 1. pasaules kaŗa sekās un ko pazīst ar nosaukumu „dialektiskā teoloģija." Var teikt, ka arī modernā literatūra no Franča Kafkas līdz T. S. Elliotam nav bez Kjerkegōra domājama. Kjerkegōra izvirzītie jēdzieni un jautājumi valda tiklab teoloģiskās, kā filozofiskās diskusijās. Bet nav Kjerkegōra vaina, ka viņa „pārkāpinātās reliģiozitātes" vietā (lietojot kāda pazīstama filozofa izteicienu) eksistences filozofijā ienākusi tikpat un varbūt vēl vairāk pārkāpināta irreliģiozitāte. „Bez spēcīgas reliģiskas saistības eksistenciālisma katēgorijas izliekas kā pārstatītas nereālā pasaulē un pieņēmušas māņu tēlu apveidus." Ir varbūt taisnība šo vārdu teicējam, iepriekš minētam italiešu filozofam, ka modernā eksistences filozofija ne vienmēr vairs ir „krizes filozofija," ar kādu nosaukumu tā vispirms bija pazīstama un kas to tai laikā raksturoja. Var novērot, ka daļai tagadējo eksistencionālistu, literātiem un arī filozofiem, „taisni patīk un tie ir apmierināti, ja var tīksmināties uz sava dūņainā pamata," kur sen jau ir aizmirsta bezdibenīgā krize, kuŗā radās Kjerkegōra alternatīva, ko nevarēja pārvarēt ar „eksistenciāli" skanošu vārdu savārstīšanu, bet kur cilvēkam bija jācīnās par savu pastāvēšanu Dieva priekšā dvēseles pamatu pamatos un uz dzīvību un nāvi. „Kā viņiem trūkst, ir Kjerkegōra dvēsele, viņa dvēseles iekšējais pārdzīvojums" (de Ruggiero, „Filosofi del Novecento").

Ar Kjerkegōru tagad nodarbojas daudz, pat skolās; reizēm šķiet, ka viņš ir kļuvis gandrīz populārs, bet nedrīkst aizmirst, ka tikpat neērts, kāds viņš bija savā laikā ar savu radikālitāti, viņš paliek un palicis arī tagad. Vislielākā kļūda būtu viņa domāšanu un uzskatus mēģināt ietvert kādā klasificētā sistēmā, vai gaidīt, ka viņš kļūs patiesi populārs, jo tas, ko sauc par viņa popularitāti, ir drīzāk apjausma, ka viņam nevar aiziet garām, nevar viņu ignorēt pat tā seklā un virspusīgā domāšana, pret ko jau cīnījās arī pats Kjerkegōrs savā īsajā mūžā. Viņš pats ir teicis, ka par viņa grāmatām nevarot „referēt" parastajā nozīmē. Viss viņa rakstos un dienas grāmatās ietvertais mūža darbs drīzāk ir kā saruna, kur parādās jautājums pēc jautājuma, un atbilde tiek dota vienmēr tā, ka tajā personiski jāpiedalās arī ieinteresētajam lasītājam. Kjerkegōrs apzinājās, ka viņa atbildes var derēt tikai tam cilvēkam, kas jau viņa jautājumus vispirms ir sajutis kā savējos. Ne par velti Kjerkegōrs rakstīja savas grāmatas ar dažādiem pseudonimiem, atrazdamies arī pats ar sevi dialektiskā attieksmē un pakāpeniski izaugdams no tā, ko viņš sauca par aistētisko stadiju, uz ētisko stadiju vai pakāpi un pēc tam uz reliģisko, kuŗā vienīgā cerēja piepildīt savu eksistenci. Vēlreiz jāuzsveŗ, ka viņa reliģiskā jautāšana ir ļoti radikāla, bez kompromisiem, un nekad tā nav teorētiskas dabas, tā izaug no viņa dzīves, personības, eksistences, no reliģiskās kaislības, kas viņu pārņēmusi un dzen. Šī jautāšana bija itin neērta arī toreizējai Dānijas valsts baznīcai, neērta tā tāpat palikusi mūsu laika pseudokristietībai, pašapmierinātajam reliģiozajam cilvēkam, ciktāl tas domā ar savu ticību lēti tikt galā, „iztiekot ar dažiem jūtu pacilājumiem." Kjerkegōrs šādus „reliģiozos" sauc par marioņešu figūrām, kam mūža galā jākonstatē, ka galvenais viņiem palicis nepamanīts, paslīdējis garām: patiesībā viņi Dievu nemaz nav pamanījuši.

Kādreiz gan bija laika posms viņa dzīvē, kad Kjerkegōrs bija visu mutē un viņam viegli būtu bijis kļūt par Dānijas ievērojamāko literātu, bet savas pārliecības dēļ viņš labāk uzņēmās tālaika tukšās sabiedrības ienaidnieka lomu, kļuva pulgots un izsmiets, atzīdams, ka īsta filozofa liktenis — līdzīgi Sokratam — ir ļaut masai, pūlim sevi līdz nāvei nopulgot un sagraut. Pāri tam vēl pacēlās pārliecība, ka kristieša eksistence neizbēgami īstenojas ciešanās un askēzē, tā atmirstot cilvēka patīgumam, un ka tas raksturo dzīvu ticību, kas nestāv uz vietas, bet pieaug. Tādēļ Kjerkegōrs savā darbā „Ievingrināšanās kristietībā" varēja teikt, ka kļūt un spēt palikt kristietim prasa sāpes un ciešanas, kas ar nevienām citām cilvēka ciešanām nav salīdzināmas. Bet viņš arī zināja, izteikdams to paradoksa veidā, ka īsta kristieša pazemojums patiesībā nozīmē godības attēlu — gan ievērojot, ka pasaulē šī kristieša godība nevar citādi parādīties un izpausties kā vien niecībā un pazemošanā. „Kristieša eksistence ir augstākais paaugstinājums, ja arī pasaules spoguļa stiklā tā parādās kā dziļākais pazemojums. Zvaigzne patiesībā stāv jo augstu pie debesīm, kaut, skatoties jūŗā, tev izliekas, ka tās spīdums nāk no pašas pazemes."

Tā arī Kjerkegōra zvaigzne spīd augstu pār mums vēl tagad, kaut, ārēji skatoties, varētu likties, ka viņa dzīve beidzās ar katastrofu. Kā lai cīnās tik dedzīgā nepiekāpībā uz visām pusēm, gandrīz bez sabiedrotiem un arī bez līdzekļiem? Liekas, ka nebija tikai sagadīšanās, ka tai laikā bija izsicis arī tēva mantojums. Un tā viņa spēki — kas jau no dabas nebija nekādi stiprie — bija galā, un kādu dienu 1855. g. oktōbrī viņu atrada bez samaņas sabrukušu Kopenhāgenā uz ielas. Tā paša gada 11. novembrī Dānijas lielākais filozofs un dedzīgākais kristietis bija miris. Ja viņa dzīve un eksistence bija cīņa, tad pēdējā izskaņa pauž svētvakara cerību. Viņš vēlas tikai „bez pārtraukuma un mūžīgi ar Jēzu runāt," jo Jēzum viņš var pilnam atklāties, uzticot arī to, ko cilvēkiem šeit nav spējis un drīkstējis izsacīt. Te Kjerkegōra reliģiskā kaislība rod savu piepildījumu, tādā veidā viņa vistiešāk runā arī uz mums, arī pāri viņa eksistences jēdziena sekulārizējumam filozofijā un literatūrā.

Lai mācāmies no viņa šai pasaules krizes padziļinājumā, ka kultūras krizes vispirms ir reliģijas krizes, un ka cilvēce nevar atveseļoties, neatjaunojot savu dzīvi atjaunotā ticībā Dievam.

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI
dabūjami
O. ANDERSONA
DELIKATEŠU VEIKALĀ
26 Market St., Hamilton, Ont.,
kā arī
„NORTHLAND
GROCERIES",
120 Barton St. E., Hamilton, Ont.

Tālivaldis Dangavs

UTRUPE

Novele

no krājuma „Bada dzegužu paj umtē".

Ielīdējs dziļi paklanījās un sniedza roku Dzenim, titulēdamies:

„Mag. oec. Arsenijs Teteris."

„Augusts Dzenis, ūtrupnieks," mājastēvs viņam attitulēja.

„Teteŗa kungs, lūdzu, lūdzu dziļāk!" atnācēju pārķēra kundze.

Teteris viņai noskūpstīja roku un sekoja.

„Austris. Dzintars. Viesturs." Vingra iepazīstināja tēvu ar puišiem.

„Vai brāļi esat, ka tik līdzīgi?" Dzenis noprasīja.

„Brāļi? . . . Jā, jā . . . Kā tad — no leģiona laikiem," jaunieši cits caur citu jautri runāja, iedami istabā reizē ar Vingru un mājastēvu.

Tur jau sēdēja un sarunājās Dzeņa kundze ar Teteŗa kungu, un Vingra, kā negribēdama, iepazīstināja savus zēnus ar abiem. Paveikusi to, viņa bezrūpīgi kā brāļu vidū iesēdās starp puišiem.

Dzenis atsēdās pie galda tik svinīgi, it kā būtu pierietējis ar cieņu un gudrību vai līdz pušu iešanai. Visu acis pavadīja viņa kustības, skatieni pētīja: Kas būs? Ko viņš teiks? Kāpēc esam saaicināti?

Dzenis izvilka no kabatas dzintara āmuriņu un pacēla gaisā.

„Vai pazīstat šo?" klusumā ieskanējās jautājums. „Tas ir mans amata rīks, ko bēgļu gaitās vairākkārt gribēju aizmest. Taču ikreizes ienāca prātā, ka āmuriņš vēl var noderēt, un tā tas paslēpās manā kabatā. Tagad šī reize ir klāt, pienākusi kā brīdis, kad upēs ledus sāk iet, kā brīdis, kad jaunie putni atstāj lizdas, kā brīdis, kad dambji iet pāri un ūdeņi dodas uz visām pusēm . . . Jo viss tas līdzinās latviešu izceļošanai no Vācijas un citām pirmā patvēruma zemēm. Un tālab — kamēr neesat izklīduši savmalu kuŗš, ir jānotiek manai pēdējai ūtrupei, — ne tādai, kuŗā viens iegūst, otrs zaudē, bet kuŗā ieguvēji ir abi. Jo šodien es izūtrupēšu savu meitu."

Kāda iesmiešanās bija kā pātagas cirtiens Dzeņa kundzei. Viņa pietrūkās kājās un iesaucās:

„August, lūdzu izbeidz tādu niekošanos!"

„Kāpēc? Tēva doma ir ļoti orģināla," sacīja Vingra.

„Es neizbeigšu neko," Dzenis svarīgi teica sievai. „Ja nepatīk, izej otrā istabā."

„Visi, visa nometne ņirgs, ka no mājas vairs nevarēšu izkustēties," Dzeņa kundze ievaimanājās, priekšauta stūri likdama pie acīm.

„Vai sabiedrības doma tev ir svarīgāka par sava bērna laimi?" Dzenis jautāja sievai. „Man ne."

To teicis, viņš turpināja pārtraukto:

„Parasti gan ūtrupnieka uzdevums ir tikai mantas virzīšana no viena saimnieka pie otra un sirds te neieņem nekādu lomu tāpat kā pie savedējiem. Nokārtots un — balle beigta! Taču kādreiz pagadās ūtrupnieki ar sirdi, un tādu acis ieveŗas kā zaudētājā, tā ieguvējā.

Piederu pie pēdējiem.

Tā man radās ārpus ūtrupnieka amata savs jājamais zirdziņš jeb hobijs, kā to tagad dēvē. Un tā bija psīcholoģija. Krečmers, Vundts, Diltejs, Freuds, Adlers, Jungs un Klāgess man nav sveši vārdi, jo viņu raksti man palīdzējuši jo dziļi ietaustīties novēroto dvēseles un dzīves.

Novērojumi sākās ar to, kāpēc tik reti nonāk zem āmura vieninieki un tādi, kam liela ģimene, protams, izņemot žūpas vai kāršu spēlmaņus, bet izūtrupējamo vairums ir precēti ļaudis. Bezbērnu pāri visbiežāk. Pētot cēloņus, varēju izūtrupējamos sadalīt grupās, no kuŗām viskuplākā bija tā, ko sastādīja jaukto laulību pāri.

„Interesanti. Un kāpēc?" jautāja Viesturs.

„Lai saprastu jauktās laulības, mums jāatceras Esopa fabula par vardi un peli, kuŗām kājas gan sasietas, bet katra grib iet savu ceļu, vai, vēl labāk, Krilova fabulu par gulbi, līdaku un vēzi," Dzenis atbildēja jautātājam. „Jo šādās laulībās sāk irt cilvēka dzīves pamati. Pats fundaments — svētumi. Piemēram, kāds latvietis ir apprecējis krievieti. Viņa nemīl ne Latviju, ne latviešus. Uzskata par veltīgu laika kavēšanu mācīties niecīgās vīra tautas valodu. Panicina dainas, tautas tērpus. Zobojas, ka latviešiem nav ne tāda Čaikovska, ne Dostojevska. Bet vīrs zina, ka krievs nestāv latvietim blakus, nojauš, ka latviešu garīgā potencē ir vērtības, kas simtkārt pārspēs tādus Čaikovskus un Dostojevskus.

Un ja katrs tā paliek pie sava, likteņa zāģis darbojas un griež uz pusēm tādu laulību. Tās arī kā radītas Freuda psīcholoģijas makšķerēm, jo ir, ko vilkt ārā. Tāpēc arī Freuds radās Austroungārijā, kur ģermāņi, slavi, žīdi, latīņi, ungāri, turku pēcnācēji un čigāni maisījās cits ar citu, nevis Latvijā, kur agrākos laikos nebija godā jauktās laulības.

Ka jaukto laulību pēcnācējiem nav pārāk stingrs pamats zem kājām, to labi zina vadītāji komūnisti, izvēloties tādus par spiegiem, nodevējiem un citu melno darbu darītājiem."

„Nevaru jums piekrist, Dzeņa kungs, ka visas jauktās laulības ir nelaimīgas un pēcnācēji noziedznieki. Esmu sastapis tādas ģimenes, kuŗas var būt par paraugu ikvienai nejaukto laulību ģimenei," ierunājās Teteŗa kungs.

„Protams, protams!" iesaucās Dzenis. „Arī pats esmu sastapis saskanīgas ģimenes vai nu darba interešu, kāda kopīga pārdzīvojuma vai dziļas, kā paša likteņa lemtas, mīlestības dēļ. Jo kā visur ir izņēmumi, tā arī laulību dzīvē."

Pārlaidis pētītāju skatienu viesiem, vai viņš jau nav tiem apnicis ar izklāstu, un atradis, ka tā nav, Dzenis sacīja:

„Nākošā grupā ir tādi, kuŗi apprecējušies tādēļ, ka varējuši labi sadancoties. Protams, tik vieglprātīgi izvēloties partneri dzīvei, ir aizmirsts, ka veci kļūstam, ka tūska var piemesties lieliem, artēriju sklēroze — kājām . . . Un kā tad nu dancosi ar resniem bluķiem vai stīviem mietiem? Un ja bērni būs, dancos visi kā dancotāju ģimenes cirkos?"

„Hahaha."

„Un kad no darba viens, otrs vai abi pārnāks noguruši, tad satikušies, tūdaļ sāks ,polku lēkāt?"

Istaba pietriecās garšīgiem smiekliem.

„Un kā šādi iedanco laulībā, tā arī no tās izdanco. Dzīve izjūk, un ūtrupniekam jāķeŗas pie darba."

„Citādi tas nemaz nedrīkstētu būt," Teteŗa kungs pievienojās runātāja ieskatiem. „Laulības dzīve ir tik delikāta, ka mazākā vieglprātība spēj paradīzi ellē vērst."

Dzeņa kundze sirsnīgi aplaudēja, it kā viņas iecerētais znots būtu pateicis kādu vienreizēju gudrību.

Dzenis ļāva izpriecāties sievai, iekām turpināja.

„Daži gājuši uz dzimtsarakstu nodaļu, krogū sadraudzējušies," viņš atsāka, tad iejautājās:

„Sakiet, vai tā nav samīlēšanās mijkrēslī vai miglā? Un lai neviltos, vai šī migla nav jāuztur visu mūžu? Hm, daudzi jo daudzi nonāca zem āmura tikai tāpēc, ka viņu ,vecāki alkoholiķi. Jo tādu bērni ir vai nu eksaltēti, it kā dīgli būtu ķēris pātagas cirtiens, vai arī ļogas, nesaturīgi, lupatīgi. . ."

Dzenis pārtrauca, paskatījās Vingrā un lūdza atnest glāzi ūdens. Iedzēris malku, viņš ierunājās:

„No šī gaŗā ievada jūs varat sākt domāt, ka man nezinkādi nodomi galvā. Nē, nekas cits kā mājās Latvijā. Un tur bija pieņemts, ka meitas tīkotājs nāca pie vecākiem lūgt roku. Protams, gandrīz vienmēr bija tā, ka kandidātu pazina. Un tagad? Kā mums zināt, vai esat eņģeļi vai velni, ja nevienu no jums nepazīstam?

„Maldies, August, es pazīstu Teteŗa kungu tik labi kā sevi," kundze nepiekrita vīram.

„Redzēsim," Dzenis pasmaidīja sievai, „un tūliņ pat."

Viņš nu pārlaida skatienu zēniem, Teteŗa kungam un meitai, iekām sacīja:

„Jā: šobrīd vēl nezinu, esat eņģeļi vai velni. Tālab gribu jūs iepazīt, iepazīt caur jūsu vēlēm. Jo vēlēšanās, kuŗas nāk no sirds dziļumiem, parāda cilvēka īsto dabu Un tikai šis īstums ir svarīgs, jo norādīs, uz kā tiks dibināta dzīve."

„Tēt, vai tu nevarētu drusku pārtraukt?" ieprasījās Vingra. „Gribētu viesus pacienāt ar tēju."

„Bet lūdzu, Vingra, lūdzu! Esmu jau beidzis," tēvs atbildēja.

Viesi sasēdās pie galda, un glāžu šķindoņa un jokošanās brīdi piepildīja nelielo istabu.

Visi bija jautri.

Dzenis piedauzīja ar tējkaroti pie glāzes, un sacīja:

„Visi šķietat jo braši. Bet redzēsim, kuŗam būs dūša kā pirmajam izteikt sevi."

„Dūša ta' nu dūša!" iesaucās Dzintars. „Pieklājība prasa, lai Teteŗa kungs sāk pirmais. Ilgāk nogribējies precēties."

„Gluži otrādi," Teteŗa kungs bija apķērīgs, „ja jau esmu mācējis gaidīt pailgāk uz Vingras jaunkundzes roku, tad varu vēl druscīņ pagaidīt. Lūdzu, ja ir dūša sākt!"

Nu metās sarunā Viesturs.

„Kaŗavīri paraduši rīkoties vecākuma kārtībā, un jūs tāds esat gadu un titula ziņā. Lūdzu," viņš teica.

Puiši un Teteris tik ilgi stīvējās asprātību divkaujā, kamēr pēdējais beidzot piekāpās.

„Domāju, ka laulības dzīve ir jādibina uz kā droša, drošāka par muskuļu spēku, par labu sirdi. . ." Teteris sāka. „Tāpēc pirmām kārtām vīrietim pašam jābūt nodrošinātam. Un tāds esmu jau ar maģistra gradu. Bet tas nav viss. Paredzēdams, ka labi nebūs, Latvijas brīvvalsts pēdējā gadā noguldīju $6000,- The National City Bank of New York. — Skatiet, Dzeņa kungs, te ir grāmatiņa!"

Visa grupa uzrāvās kājās, it kā noguldījumu grāmatiņa būtu ļoti spēcīgs magnets, un šo kustību pavadīja Dzeņa kundzes jūsmas:

„Kāds apdoms! Cik gudri izdarīts!"

Pateicībā Teteŗa kungs jūsmotājai noskūpstīja roku.

„Tas vēl nav viss! Te," un Teteris piesita pie krūšu kabatas, „ir 2000 dolaru skaidrā."

Brītiņu pagaidījis, kamēr citi aptveŗ viņa turību, Teteris sacīja svarīgi, uzsvērdams gan drīz katru vārdu:

„Tātad: ja nelaimētos ar darbu, būtu saimnieciskā krize Ziemeļamerikā, slimība vai negadījums, šī summa pietiekama man un sievai vismaz iztikai. Bet ja viss iet kārtīgi, dažos gados varu šiem astoņiem tūkstošiem pievienot pāris nulles. Haha, pēc tam vairs nav grūti iekļūt ASV miljonāru listē!"

Dzenis pamanīja, ka Vingra ir nobālusi, it kā sapīkusi, taču nelikās to redzam un jautāja Teterim:

„Vai jums ir tik lielas izredzes iekļūt Amerikā?"

(Turpinājums sekos)

TRĪS MĀKSLINIEKI

Klausītāji, kas bija pulcējušies Sv. Andreja baznīcas zālē pag. trešdienā, bija liecinieki zīmīgam notikumam latviešu mūzikas dzīvē. Pateicoties Sav. Valstu viesiem — obojistam Andrejam Jansonam, dziedonei Tabitai Jaunzemei un Toronto klavierniecei Verai Leinveberei, klausītāju saime varēja iepazīties ar virkni jaundarbu, kas radušies nule pēdējā laikā. Ir patīkami vērot, ka latviešu mūzikai turpina nākt klāt jaunas kompozicijas, un vēl patīkamāk konstatēt, ka mūsu jaunie mākslinieki veltī tām pienācīgu uzmanību, sagatavojot prasīgo koncerta programmu ar vērā ņemamu pietātes un atbildības sajūtu.

Koncertu ievadīja Viktora Baštika dziesmas pirmatskaņojums — „Kaŗā kautas dvēselītes", soprānam, obojai un klavierēm. Dziesma balsij visnotaļ pateicīgi rakstīta un iecerēta intīmas noskaņas izteiksmē, krietni vien chromatiskā harmonijā. Komponists šajā jaundarbā vairāk vērības bija veltījis vokālai līnijai, obojai atstājot epizodisku, pat pārāk sekundāru lomu.

Starp atskaņotām trim solo dziesmām paliekošāko vietu, šķiet, atstāja Arnolda Šturma „Mēness kokle", kas veidota liriski trauslā, gandrīz vai impresionistiskā uztverē. Allaž ir problēma, vai skaņradim vispār der ķerties klāt pie teksta, ko agrāk jau kāds cits komponists izmantojis ar oriģinālitāti un zīmīgu izteiksmi. Šodien, kad latviešu dzejai augstvērtīgu paraugu netrūkst, diez' vai A. Jansonam vajadzēja mēģināt konkurēt ar J. Vītolu, īpaši tur, kur tas vecmeistaram padevies tik apskaužami labi („Kam lai dziedu"). Volfganga Dārziņa trīs tautas dziesmu apdares („Ai, kad būtu zinājusi", „Brālīti, brālīti" un it īpaši „Es adīju raibus cimdus") lieku reizi apliecināja aizgājušā skaņraža dziļo erudiciju latviešu mūzikas laukā un māku izvēlēties tautas melodijai piemērotu harmonisku ietērpu. Īpatais tautas dziesmu prezentācijas stils dziedonei nākotnē būs vēl labāk jāasimilē.

Koncerta uzmanības centrā bija Jāņa Kalniņa Sonātas obojai un klavierēm un A. Šturma klavieŗu Svītas pirmatskaņojumi. J. Kalniņa jaunā Sonāta spilgti sakņojas tanī mūzikālās izdomas un tematikas pasaulē, kas kom-

(38. turpinājums)

Antiņš dziļi ieelpoja benzīna dūmiem
sētas gaisu un viņam gluži vai fantastiskā
saostu tādu kā plaukstošu lapu, tādu kā
Nemanītas bija pienākušas vēl ne pārāk
sākuma dienas ar patīkami remdeniem va
tīm, taču koku zaļuma nekur te tuvumā
būt, ka puķu smarža izplūda pa spoži a
veikala līdz galam vaļā atvērtajām durvī
ros daudzi Ņujorkas veikali turēja durvis
Jā, viņam taču vajadzēja nopirkt puķes.
ķu veikals lika par to iedomāties, citādi b
dāmas tukšām rokām. Lelde viņu noturētu
pieklājīgu cilvēku vai briesmīgu skopuli.

Antiņš iegāja puķu veikalā un nopirka
tams, viņš tās izvēlējās dzejnieku apdzie
krāsā — baltas. Šīm rozēm taču vajadzēja
na, gaišāka dzīves posma sākumu Lelde
vairs nebūs jānomokās ar nelabojamu pu
viņu pašu tik tikko nebija ierāvis sev lī
māk, ja pati vēlēsies, viņa laimīgi soļos
sausa ceļa gājējam.

Ar lēnu, sarkano uguņu neskaitāmas
tu autobusu Jērs aizkratījās līdz adresē

un ka tas raksturo dzīvu ticību, kas nestāv uz vietas, bet pieaug. Tādēļ Kjerkegōrs savā darbā „Ievingrināšanās kristietībā" varēja teikt, ka kļūt un spēt palikt kristietim prasa sāpes un ciešanas, kas ar nevienām citām cilvēka ciešanām nav salīdzināmas. Bet viņš arī zināja, izteikdams to paradoksa veidā, ka īsta kristieša pazemojums patiesībā nozīmē godības attēlu — gan ievērojot, ka pasaulē šī kristieša godība nevar citādi parādīties un izpausties kā vien niecībā un pazemošanā. „Kristieša eksistence ir augstākais paaugstinājums, ja arī pasaules spoguļa stiklā tā parādās kā dziļākais pazemojums. Zvaigzne patiesībā stāv jo augstu pie debesīm, kaut, skatoties jūrā, tev izliekas, ka tās spīdums nāk no pašas pazemes."

Tā arī Kjerkegōra zvaigzne spīd augstu pār mums vēl tagad, kaut, ārēji skatoties, varētu likties, ka viņa dzīve beidzās ar katastrofu. Kā lai cīnās tik dedzīgā nepiekāpībā uz visām pusēm, gandrīz bez sabiedrotiem un arī bez līdzekļiem? Liekas, ka nebija tikai sagadīšanās, ka tai laikā bija izsicis arī tēva mantojums. Un tā viņa spēki — kas jau no dabas nebija nekādi stiprie — bija galā, un kādu dienu 1855. g. oktōbrī viņu atrada bez samaņas sabrukušu Kopenhāgenā uz ielas. Tā paša gada 11. novembrī Dānijas lielākais filozofs un dedzīgākais kristietis bija miris. Ja viņa dzīve un eksistence bija cīņa, tad pēdējā izskaņa pauž svētvakara cerību. Viņš vēlas tikai „bez pārtraukuma un mūžīgi ar Jēzu runāt," jo Jēzum viņš var pilnam atklāties, uzticot arī to, ko cilvēkiem šeit nav spējis un drīkstējis izsacīt. Te Kjerkegōra reliģiskā kaislība rod savu piepildījumu, tādā veidā viņa vistiešāk runā arī uz mums, arī pāri viņa eksistences jēdziena sekulārizējumam filozofijā un literātūrā.

Lai mācāmies no viņa šai pasaules krizes padziļinājumā, ka kultūras krizes vispirms ir reliģijas krizes, un ka cilvēce nevar atveseļoties, neatjaunojot savu dzīvi atjaunotā ticībā Dievam.

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI
dabūjami
O. ANDERSONA
DELIKATEŠU VEIKALĀ
26 Market St., Hamilton, Ont.,
kā arī
„NORTHLAND
GROCERIES",
120 Barton St. E., Hamilton, Ont.

esat gadu un titula ziņā. Lūdzu," viņš teica.

Puiši un Teteris tik ilgi stīvējās asprātību divkaujā, kamēr pēdējais beidzot piekāpās.

„Domāju, ka laulības dzīve ir jādibina uz kā droša, drošāka par muskuļu spēku, par labu sirdi..." Teteris sāka. „Tāpēc pirmām kārtām vīrietim pašam jābūt nodrošinātam. Un tāds esmu jau ar maģistra gradu. Bet tas nav viss. Paredzēdams, ka labi nebūs, Latvijas brīvvalsts pēdējā gadā noguldīju $6000,- The National City Bank of New York. — Skatiet, Dzeņa kungs, te ir grāmatiņa!"

Visa grupa uzrāvās kājās, it kā noguldījumu grāmatiņa būtu ļoti spēcīgs magnets, un šo kustību pavadīja Dzeņa kundzes jūsmas:

„Kāds apdoms! Cik gudri izdarīts!"

Pateicībā Teteŗa kungs jūsmotājai noskūpstīja roku.

„Tas vēl nav viss! Te," un Teteris piesita pie krūšu kabatas, „ir 2000 dolaru skaidrā."

Brītiņu pagaidījis, kamēr citi aptveŗ viņa turību, Teteris sacīja svarīgi, uzsvērdams gan drīz katru vārdu:

„Tātad: ja nelaimētos ar darbu, būtu saimnieciskā krize Ziemeļamerikā, slimība vai negadījums, šī summa pietiekama man un sievai vismaz iztikai. Bet ja viss iet kārtīgi, dažos gados varu šiem astoņiem tūkstošiem pievienot pāris nulles. Haha, pēc tam vairs nav grūti iekļūt ASV miljonāru listē!"

Dzenis pamanīja, ka Vingra ir nobālusi, it kā sapīkusi, taču nelikās to redzam un jautāja Teterim:

„Vai jums ir tik lielas izredzes iekļūt Amerikā?"

(Turpinājums sekos)

Gara Kultūrai

TRĪS MĀKSLINIEKI ATSKAŅO JAUNDARBUS

Klausītāji, kas bija pulcējušies Sv. Andreja baznīcas zālē pag. trešdienā, bija liecinieki zīmīgam notikumam latviešu mūzikas dzīvē. Pateicoties Sav. Valstu viesiem — obojistam Andrejam Jansonam, dziedonei Tabitai Jaunzemei un Toronto klavierniecei Verai Leinveberei, klausītāju saime varēja iepazīties ar virkni jaundarbu, kas radušies nule pēdējā laikā. Ir patīkami vērot, ka latviešu mūzikai turpina nākt klāt jaunas kompozīcijas, un vēl patīkamāk konstatēt, ka mūsu jaunie mākslinieki velti tām pienācīgu uzmanību, sagatavojot prasīgo koncerta programmu ar vērā ņemamu pietātes un atbildības sajūtu.

Koncertu ievadīja Viktora Baštika dziesmas pirmatskaņojums — „Kapā kautas dvēselītes", soprānam, obojai un klavierēm. Dziesma balsij visnotaļ pateicīgi rakstīta un iecerēta intīmas noskaņas izteiksmē, krietni vien chromatiskā harmonijā. Komponists šajā jaundarbā vairāk vērības bija veltījis vokālai līnijai, obojai atstājot epizodisku, pat pakārtotu sekundāru lomu.

Starp atskaņotām trim solo dziesmām paliekošāko vietu, šķiet, atstāja Arnolda Šturma „Mēness kokle", kas veidota lirikā trauslā, gandrīz vai impresionistiskā uztverē. Allaž ir problēma, kā skaņradim vispār der ķerties klāt pie teksta, ko agrāk jau kāds cits komponists izmantojis ar oriģinālitāti un zīmīgu izteiksmi. Šodien, kad latviešu dzejai augstvērtīgu paraugu netrūkst, diez' vai A. Jansonam vajadzēja mēģināt konkurēt ar J. Vītolu, īpaši tur, kur tas vecmeistaram padevies tik spilgti un labi („Kam lai dziedu"). Volfganga Dāriņa trīs tautas dziesmu apdares („Ai, kad būtu zinājusi", „Brālīti, brālīti" un it īpaši „Es adīju raibus cimdus") lieku reizi apliecināja aizgājušā skaņraža dziļo izpratni latviešu mūzikas laukā un māku izvēlēties tautas melodijai piemērotu harmonisku ietērpu. Ipatais tautas dziesmu prezentācijas stils dziedonei nākotnē būs vēl labāk jāasimilē.

Koncerta uzmanības centrā bija Jāņa Kalniņa Sonātas obojai un klavierēm un A. Šturma klavieru Svītas pirmatskaņojumi. J. Kalniņa jaunā Sonāta spilgti sakņojas tanī mūzikālās izdomas un tematikas pasaulē, kas komponistam raksturīga, un tanī var klausīties ar patiku un interesi. Tā rakstīta ar veiklu roku un rāda, ka skaņradis labi pārzina instrumenta iespējas un prot izmantot dažādo tesitūru noskaņas, veidojot savas temas ap tām. Solistam tiek dota bagātīga iespēja parādīt savu toni un techniku, kaut arī dažkārt šī iemesla dēļ briljantās pasāžas ieskanas pa liekvārdībai vai klišejai. Ja skaņdarbu nosaukumu saistām ar zināmu formālu veidolu, diez' vai „Divertismenta" apzīmējums nebūtu bijis tuvāks mūzikas saturam un panāktam rezultātam. Piemēri rāda, ka „Sonātas" nosaukums mūzikā ticis izmantots visdažādākā veida kompozīcijām, taču liekas, ka pašā būtībā ar to asociējam bagātīgus temu izstrādājumus un izveidotāku, nozīmē samērīgāku dialogu starp abiem solo instrumentiem. Šajā plāksnē vērtējot, atbilstošākā likās būt skaņdarba pirmā daļa. Pēdējā daļa „Div' dūjiņas" epizodiskais citāts, apvīts tādām kā šostakoviskām pavadījuma formulām, skaņdarba noslēgumam piešķīra rapsodisku piegaržu.

A. Šturms savu klavieru jaundarbu piesardzīgāk nosaucis par „Svītu", kas visumā atbilst skaņdarba fragmentāram raksturam. Tā sastādās no četriem pavisam īsiem posmiem — Prelūdes, maza Skerco, Sarabandes un Fināla, un liekas, ka taisni otrās daļas divkāršā diminutīvā „Scherzettiņā" komponists vēlējies uzsvērt skaņdarba miniatūro raksturu. Isums ne allaž nozīmē ideju nabadzību vai trūkumu un skaņraža izvēlētā paskopā valoda brīžiem uzliesmoja fascinējošos ritmiskos gājienos un krāsainos harmonikos paradoksos, īpaši II un IV daļā. Visumā tomēr saistošākie elementi tā kā negribēja saliedēties kopā ar mazāk saistošiem momentiem un jaundarba mūzikālais saturs, pēc pirmās noklausīšanās spriežot, izlikās nevienāds un izdomā bieži vien pasīks.

Par jaundarbu klāsta laimīgāko daļu gribas atzīmēt J. Kalniņa „Divas ganu dziesmas" soprānam, obojai un klavierēm. Šeit autors manuprāt saklausījis dzīvu, autentisku vēstījumu no mūsu bagātās folklōras mantojuma. Stilistiski gaumīgā apdarē J.Kalniņš pievilcīgi kombinējis vokālo līniju ar abiem instrumentiem, neuzbāzīga kontrapunkta rāmjos, izteiksmīgā faktūrā iekrāsojot pa krāšņam, senlaicīgam koloritam.

Visi atskaņotāji bija papilnam gādājuši, lai jaunos skaņdarbus klausītājiem sniegtu izstrādātā priekšnesumā, slavējamā ansamblī un techniskā gatavībā. Obojists A. Jansons ir sava instrumenta prominents pārvaldītājs. Viņa spēlī dominē pirmklasīga technika, bagāts ekspresīvs tonis un augsta stila izpildījums. Dažkārt tonim it kā pietrūka „mīkstuma" un savā intensitātē tas kļuva agresīvs, bet tas ir pavisam mazs piebildums mākslinieka neparasti spožam talantam. Dziedone T. Jaunzeme liekas ievērojami progresējusi un jāpriecājas par balss kuplumu, kuŗu vairs netraucē agrāk dzirdētās pārmērīgās vibrācijas. Dikcija ir skaidra, tonis visumā noapaļots, ko varētu vēl tālāk uzlabot ar stabilāku elpošanas techniku. Māksliniece intensīvi pārdzīvo atskaņojamo dziesmu saturu, tomēr vēlētos diskretāku, rezervētāku priekšnesumu solo dziesmās, ar savu iztulkojumu klausītāju drīzāk ierosinot nekā visu tam uzskatāmi parādot. Pianiste Vera Leinvebere bija dzīva un inspirēta līdzgaitniece pie klavierēm, imponējot ar krāsainu piesitienu un drāmatiski spraigu priekšnesumu. Vietumis tikai gribējās dzirdēt (A. Šturma „Svītā") niansēs pārliecinošākus pretstatus un precīzāku zīmējumu ritmiskās figūrās. Reti atsaucīgā auditorija sumināja māksliniekus ar atkārtotiem aplausiem un ziedu veltēm, piedevām izpelnoties citu jaundarbu — A. Jansona „Dzeguze kūko" aranžētu tieši šim trio ansamblim. Tradicionālam Jaundarbu koncertam šī gada dziesmu svētkos ir pietrūcis „oficiālās svētības". Ir labi zināt, ka mums turpina būt mākslinieki, kas tur rūpi par latviešu skaņražu jaundarbu likteni, un, kaut vai pieticīgā veidā, pūlas atvietot to, kas daudziem šogad pietrūks mūsu plašajos mūzikas svētkos. Ne visiem skaņdarbiem ir lemts pārdzīvot savu laikmetu, vai arī iegūt vispārēju atzinību. Svarīgi ir apzināties, ka tamlīdzīgi koncerti ir spēcīgākais stimulants mūsu mūzikas jaunradei trimdā un nes sevī dīgļus latviešu mūzikas tālākai attīstībai svešumā. Mīlēsim un cienīsim mūsu atmiņas, bet, pateicoties šiem skaņražiem un atskaņotājiem, skatīsimies arī tagadnē, kas reizē ir arī atslēga mūsu nākotnei un garīgai pastāvēšanai vispār.

Tālivaldis Ķeniņš.

Pēteris Ērmanis

VIŅU VAIRS NAV

1.

Lollija čalīgā, Lollija naīvā,
Kādreiz man tuvā draudzīgos mirkļos.

Dziesmiņas ritēja viegli kā vārdi no lūpām;
Dziesmiņas tavas kā smaidi, smaidi kā dziesmas.

Draugs viskvēlāk mīlētais svešumā mira.
Drauga nāve tevi satrieca, salauza tevi.

Ko vairs gaidīt? Ko vēlēties vairs?
To vienu: būt tur, kur viņš.
Notika tā. Tevis vairs nav.

2.

Mirdza, pasaku teicēja labā,
Pienenīte mīļā, pasaku paklāju audēja,

Visur tev laimējās, viss tev veicās,

Lēcēja, sportiste ņiprā,
Nelaimēm pārlēci viegli:
Nelaime pēdējā sekoja, glūnēja,
Nelaime pēdējā paņēma, pieveica,

Pieveica tevi, draudzene nesatiktā,

Vēstulēs kas tik brīvi atklāja sevi.

Pēdējā vēstulē vasaras cerība:
Dziesmu svētkus vēl redzēt un dzirdēt.

Nāve krekšķēja sausi: nē!
Aizgāji, bāreņiem mazajiem skumstot pēc mātes.

Tevis vairs nav.

3.

Lidija, draudzene maigā, tu ar maija rītausmas smaidu,
Tu ar maija rītausmas smaidu, cīrulīgo balsi,

Lidija maigā, ticīgā,
Mazā Lidija, Kristus gaismā gājēja drošā,
Lidija, sirdī tik skaidrā, ļaunam tik svešā,
Pūlējies manas šaubas ticībā pārvērst.
Lidija, ilgā cietēja, ciešanās divkārt gaišā un stiprā,
Sāpēs vien izsaukties varu:
Tevis, tevis, tevis vairs nav!

Vitauts Kalve

PAR GUNTI ZARIŅU

G. ZARIŅA STĀSTU STRUKTŪRA

III

Vairumam valodas vārdu bez nozīmēm piemīt arī vēl tēli, bez tam ik vārds ir arī vēl mūzikāls dotums. Izmantojot šīs vārdu īpašības, izteiksme netiek paātrināta, bet toties padziļināts. Tā neklūst skaidrāka, bet toties daudz spēcīgāka. Dzīva valoda vienmēr veidojas un pārtop, un tas notiek runāšanas laikā. Arī literārā valoda var kļūt dzīva, ja tā top un veidojas rakstniekam rakstot, vienalga, vai rakstnieks šo veidošanu veic kā rotaļu vai kā apzinīgu eksperimentu. Rakstu valodas veidošana ir katra rakstnieka pienākums. Ja rakstu valoda pazaudētu veidošanās iespēju, tad arī pazūd tās sakars ar runāto valodu, tā sastingst, un to beidzot atmet.

Šo otru rakstniecības iespēju un uzdevumu lauku — valodas veidošanu — G. Zariņš kopis vēl ļoti maz. Līdzīgi tiem, no kuŗiem viņš mācījies, Zariņš ir ļoti steidzīgs rakstītājs. Viņš dodas pakaļ ātri skrejošai domai un pārdzīvojumu zibenīgajai gaitai, un par rotaļāšanos ar valodu viņam neiznāk laika domāt.

G. Zariņa izteiksme ir viegla, viņa teikumi īsi, viņa dialogi asi apcirsti, viņa vārdu krājums samērā šaurs. Viņa valodai ir emocionāli akcentējumi, bet tā nav ne bagāta, ne krāšņa.

To vislabāk var saskatīt pēc dažiem salīdzinājumiem. Arī Virza bija rūpīgs un uzsvērts garīgās joslas veidotājs, taču viņa Straumēnos tēlojums rit lēnām, simboli aug un attīstās pamazām, toties arī ieaug valodā pašā, kuras pārveidošana brīžiem ir rakstnieka galvenais nolūks.

Jānis Veselis pieder pie spēcīgākajiem domātājiem latviešu rakstniecībā. Visa rakstīšana Veselim ir tikai atziņas darbs. Viņš nekad necenšas nekā cita, kā tikai izskaidrot pasaules kopsakarus ar īpašu pirmveidolu saistīšanas palīdzību. Ārējo notikumu josla Veselim ir mazsvarīga, viņa paša izstrādātais stāsta veidols (teiksma) ir bez reālo notikumu joslas, tam ir pasakas iekārta (kas būtiski nav šķiŗama no sapņa iekārtas). Bet blakus tam Veselis ir arī viens no apzinīgākajiem valodas veidotājiem latviešu rakstnieku vidū. Viņš allaž pūlējies padarīt bagātāku mūsu rakstu valodu, gan atdzīvinādams archaismus, gan lietodams provinciālismus, gan darinādams pats jaunvārdus.

Spilgtāks piemērs jaunāku rakstnieku darbos ir Kovaļevskas romāns Posta puķe. Arī tas līdzīgi G. Zariņa stāstiem skaidri izveido trīs notikumu joslas: ir izdomāts, pārdzīvots un redzēts, bet reizē autore paspēj gan apmīļot, gan auklēt, gan celt un patstāvīgi pārveidot to valodu, kuŗā viņa raksta.

G. Zariņš turpretī rūpējies tik maz par paša valodu, ka vēl nav pamanāms viņa personiskais stils.

EKSISTENCIĀLISMS UN SIRREĀLISMS

Eksistenciālisms nav kāds filozofijas virziens citu virzienu starpā, tas drīzāk ir kādas filozofijas pakāpes vai laikmeta apzīmējums. Apzīmējumam ir apm. tāds apjoms, kāds filozofijas vēsturē ir apzīmējumiem „priekšsokratiskā filozofija," „scholastika," „humānisms un renesanse." Arī eksistenciālisms ietveŗ sevī tik dažādus domāšanas virzienus, ka tā pārstāvji nav pat vienis prātis par vārda „eksistence" nozīmi un var būt tiklab Dieva atzinēji kā ateisti.

Pirms eksistenciālisma Eiropā izveidojās cita filozofijas pakāpe, kas sākās ar Kantu un turpinājās apm. 150 gadus. Par atziņas uzdevumu tajā ieskatīja pašas atziņas iespēju un robežu noteikšanu. Tas bija pārsvarā gnoseoloģisks (atziņteorētisks) filozofijas posms. Eksistenciālisms turpretī ir pievērsts galvenokārt esmei, tas ir ontoloģiski izvirzīts.

Eksistenciālisma priekštečos ieskaita gan Nīcši, gan daļu domātāju Kjerkegoru. Ja ievēro, ka Kjerkegors bija kristīgi teoloģisks domātājs, tad redzams, ka eksistenciālisma saknes aiziet līdz kristietības sākumiem un pat vēl tālāk — līdz pusleģendārajam Sokratam.

Sokrata aizstāvēšanas runā teiciens, ka cilvēka svarīgākais uzdevums ir sevis paša un citu cilvēku pārbaudīšana (resp., ka atziņas priekšmets ir cilvēks pats). Dzīve bez sevis pētīšanas vispār neesot dzīvošanas vērta. Sevis izpētīšana esot jāveic pat par spīti nāves briesmām. Cilvēka uzdevums esot rūpēties par savu dvēseli. Liela daļa runas tālāk nodarbojas ar nāves apcerēšanu, un beidzot Sokrats pats izvēlas sev nāvi kā labāko iespējamību (ja viņam neļauj nodarboties ar sevis un citu cilvēku pētīšanu vai izsūta trimdā).

Līdzīgi arī eksistenciālisms domā, ka cilvēka dzīvošana vēl nenozīmē jēgpilnu esamību (eksistenci vai esenci), ka cilvēka dzīves jēga tam nav dota, bet pašam jāmeklē, ka to var atrast (sasniegt) ar brīvu izšķiršanos izvēloties, un ka tā ir kāds garīgs dotums, nevis bioloģisks. Cilvēka bioloģiskā dzīve vienmēr ir apdraudēta, tā nenovēršami ir „ceļš uz nāvi." Bioloģiskās dzīves saturs nav atziņtiecīgs, bet emocionāls, to pētījot, eksistenciālismā ienāk kategorijas, kādu agrāk filozofijā nebija, piem., nāve, nebūtība, rūpes, bažas (Angst), izšķiršanās, brīvā izvēle. Līdz ar to redzams, ka eksistenciālisms ir pa labai daļai no maģiskā ietērpa atbrīvotā kristietība, kas arī sākas ar nāves apcerēšanu un īsto dzīvošanu saprot garīgā nozīmē un kā cilvēka paša izvēlētu (ar ticību). Tāpat kā Sokratam, dvēsele kristietībā ir kaut kas, par ko jārūpējas, kas jāglābj („jāpesti").

Latvieši nav līdz šim nekad piedalījušies Eiropas garīgajā dzīvē kā līdzveidotāji, bet tai iztālēm sekojuši (ar 25-50 gadu atstarpi), to atbalsodami tikai rakstniecībā. Par eksistenciālisma priekšteci mūsu rakstniecībā varam uzskatīt Jāni Poruku, kas bija ciešos sakaros ar Nīcšes filozofiju. Turpmāk mūsu rakstniecībā izvirzījās citādi strāvojumi, kas mūsu sakarus ar Eiropas kultūras attīstību pavājināja.

Jautājums par to, vai mūsu gara dzīve vispār der izmantot Eiropas sasniegumus ir lieks, jo mums nav nekāda cita ceļa, ja negribam padoties krievu uzspiestajam komūnismam. Trešā ceļa mums nav, jo patstāvīgu gara dzīvi vēl neesam paspējuši izveidot. Lai varētu attīstīties latviešu valoda un turpināties gara dzīve, tad atliek tikai iespējami ātri uztvert Eiropas ierosinājumus un pielāgot tos mūsu īpatnējām vajadzībām.

Mūsu rakstniecības pievēršanās eksistenciālismam ir nepieciešama un tai vajadzēja notikt jau 40. gados. Nekad kāds domāšanas virziens nav tik ļoti atbildis mūsu tautas faktiskajai situācijai kā mūsdienu eksistenciālisms.

(Turpinājums sekos)

LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS
UN PASAKAS

1. sēj. ZVĒRU UN PUTNU PASAKAS, 480 lapp. $ 7.80
2. sēj. ĪSTĀS PASAKAS, I daļa, 540 lapp. 7.80
3. sēj. ĪSTĀS PASAKAS, II daļa, 520 lapp. 7.80

Aplūkojiet šo izdevumu, tas ir visās grāmatnīcās.

LATVJU GRĀMATA

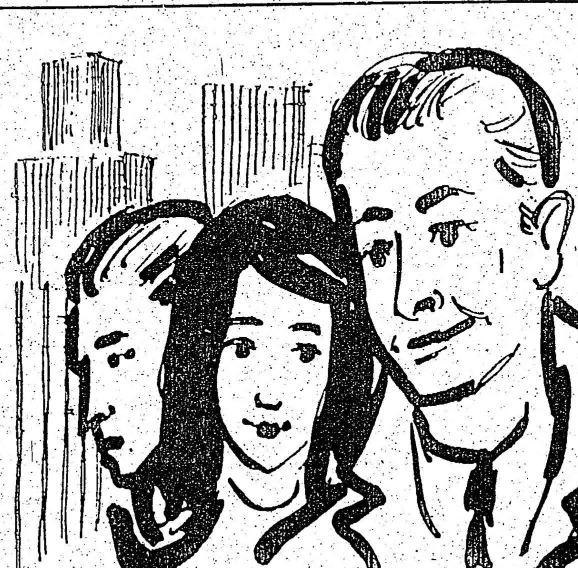

TEODORS ZELTIŅŠ

Antiņš modina Ameriku

(38. turpinājums)

Antiņš dziļi ieelpoja benzīna dūmiem piesātināto pilsētas gaisu un viņam gluži vai fantastiskā kārtā šķita, ka saostu tādu kā plaukstošu lapu, tādu kā puķu smaržu. Nemanītas bija pienākušas vēl ne pārāk karstās vasaras sākuma dienas ar patīkami remdeniem vakariem un naktīm, taču koku zaļuma nekur ţe tuvumā neredzēja. Varbūt, ka puķu smarža izplūda pa spoži apgaismotā puķu veikala līdz galam vaļā atvērtajām durvīm? Siltos vakaros daudzi Ņujorkas veikali turēja durvis atvērtas. Puķes! Jā, viņam taču vajadzēja nopirkt puķes. Cik labi, ka puķu veikals lika par to iedomāties, citādi būtu aizgājis pie dāmas tukšām rokām. Lelde viņu noturētu par aplam nepieklājīgu cilvēku vai briesmīgu skopuli.

Antiņš iegāja puķu veikalā un nopirka duci rožu. Protams, viņš tās izvēlējās dzejnieku apdziedātajā šķīstības krāsā — baltas. Šīm rozēm taču vajadzēja simbolizēt jauna, gaišāka dzīves posma sākumu Leldes dzīvē. Viņai vairs nebūs jānomokās ar nelabojamu purva brideju, kas viņu pašu tik tikko nebija ierāvis sev līdzi purvā. Turpmāk, ja pati vēlēsies, viņa laimīgi soļos blakus taisna un sausa ceļa gājējam.

Ar lēnu, sarkano uguņu neskaitāmas reizes apstādinātu autobusu Jērs aizkratījās līdz adresē uzrādītajai ielai un kājām atrada gala mērķi — vairākstāvu īres namu. Kaklu izstiepis, pie tā viņš brīdi stāvēja, laikam lāgā neticēdams, ka numurs varētu būt īstais, tad apņēmīgi sapurināja baltā papīrā ietīto rožu buķeti, apmēram tā, kā pirtī gājējs pirtslotu, pirms kāpa uz karstās lāvas.

Taisnību sakot, pirtī uz lāvas viņš vienmēr bija uzkāpis veicīgāk nekā tagad kāpa pa vēsajām akmens kāpnēm. Tomēr tik liels gļēvulis nebija, lai apstātos vai grieztos atpakaļ. Tā beidzot viņš uztika līdz durvīm, aiz kuŗām, kā zināja, vientulīga dzīvo Lelde.

Piezvanīja un gaidīja atvērēju.

Viņas galva (nemaz vēl nesaskatāma vērt sāktajā durvju šķirbā) priecīga sauca: „Tu! Tas beidzot esi tu, mans mīļais gaidītais!"

Tik sirsnīgu apsveikumu Antiņš nebija gaidījis un grūda sev pa priekšu rožu buķeti, kas čaukstēdama atdūrās nu jau visā augumā aplūkojamās sievietes krūtīs.

Likās, ka arī viņa tikai tagad būtu ieraudzījusi atnācēju, un stāvēja samulsusi. „Piedodiet, es domāju, ka atnācis . . . "

„Jā, tas es esmu — Antiņš Jērs," ciemiņš steidzās atbildēt. „Varbūt ka es uz ģīmetnes izskatos drusku citādāks — ar vienu vaigu un aci tumsā, bet tas patiesi es esmu . . . . "

„Es . . . piedodiet . . . tas bija tik aušīgi, ka es . . . " sieviete apjukusi pacēla pie kakla roku un nervoziem pirkstiem ņurcīja tam apkārt aplikto pērļu virtenīti.

„Ja jūs, varbūt, domājat, ka es kā vīrietis būtu varējis pārprast jūsu uzticības pilno ieaicinājumu savā dzīvoklī, kur mītat viena, tad esat bez bažām. Kā jūs no manām vēstulēm jau zināt, tad es tāds neesmu, kas šādu apstākļu iespējas kaut kā varētu sākt izmantot . . . " Antiņam patika ne tikai Leldes redzamā kautrība, bet arī viņa pati, ļoti patika.

Viņai bija glīti sacirtoti kviešu krāsas mati, kam tik jauki piestāvēja lielo, it kā izbiedēto acu zilums. Šo zilo acu dēļ Antiņš pat bija ar mieru piedot, ka Lelde uzziedusi itin pabiezu lūpu krāsu uz savas mutes, kas neparasti bālajā sejā kvēloja kā pārgatava tomāta šķēle.

„Es zinu, to es zinu no jūsu vēstulēm . . . "

„Nu — tad jau — būsim pazīstami," un Antiņš atkal pagrūda uz priekšu rožu pušķi. „Es tās atnesu—visas baltas."

Bet Leldes roka nepastiepās pretī, lai saņemtu ziedus, un viņa arī neaicināja ciemiņu ienākt. „Kad es jums rakstīju, izdarīju to nepiedodami briesmīgo muļķību, es vēl nezināju . . . "

„Ko jūs nezinājāt?" izbrīnījies jautāja Jērs.

„Ka mans vīrs no tās nejaukās sievietes atstāsies, rūgti nožēlos savu vieglprātīgo soli un izmisis lūgsies atļauju atgriezties mājās . . . "

Antiņš stāvēja kā ar ūdeni apliets un pamazām sāka saprast, kas par lietu: „Un tad nu jūs — gaidījāt viņu?"

„Jā."

„Ar tādu mīlīgi priecīgu balsi?"

„Viņš šodien piezvanīja un teicās tūliņ, tūliņ būt mājās."

„Bet — jūs taču man rakstījāt, ka esat uz visiem laikiem . . . " Antiņš apjukušai sievietei gribēja atgādināt viņas ciešo apņemšanos pārtraukt ar plencīgo vīru jebkādus sakarus. Cik reižu tas jau nebija zvērējis laboties un raudādams nožēlojis savus pārkāpumus. Tad atkal piedzēries un uzvedies kā pats nelabais. Kā Lelde vēl varēja viņam ticēt un projām aizgājušu pieņemt atkal atpakaļ? It īpaši tagad, kad bezgodis bija aizvazājies un nezin kā izdzīvojies ar citu sievieti. Tādu laulību vairs nebija vērts lāpīt, to vajadzēja šķirt, ja nebija jau šķirta, uz karstām pēdām bez mazākās žēlastības. Lelde pati to zināja, skaidri un saprātīgi savās vēstulēs bija atzinusi, un nu? Kas nu notika? Vai piepeši viņa bija pavisam izdzīvojusies laukā no veselā saprāta?

„Es esmu aizmirsusi — visu, par ko jums neapdomīga atļāvos rakstīt. Es jūs jau brīdināju, ka tā kaut kas var notikt, ka es, varbūt, vairs negribēšu atcerēties . . . "

„Jūs nedrīkstiet! Nekādā ziņā jūs nedrīkstiet . . . "

„Ko es nedrīkstu?" šķita, ka Antiņa uzstājīgā balss (sevišķi tās skaļums) sievieti atvērtajās durvīs satraucis, un viņas jau tā lielās acis iepletās vēl platākas.

„Aizmirst, ka visi šī cilvēka, ko jūs vēl necienīgi pagodinājat, saukdama par savu vīru, solījumi ir bijuši un būs — skaista, bet tukša mūzika."

„Lūdzu, aizmirstiet to arī jūs!"

„Tas ir neprāts!"

„Jā, tāda es biju — gluži neprātīga — es atzīstos. Pazaudējusi jebkādu jēgas pamatu zem kājām. Bet tagad..."

„Tagad jūs būsit vēl neprātīgāka, par jaunu jūgdamās ilksīs, lai vilktu no purva laukā līdz rumbām iegrimušus, neizvelkamus ratus. Jūs drīzāk sabeigsit pati sevi un ņemsit nelabu galu. Tā ir pašnāvība, lēna pašnāvība!"

„Lūdzu, nesakiet tā!"

„Kā lai klusēju, ja jūs . . . " Antiņš no tiesas pēdējā brīdī vēl gribēja glābt nesaprotamas apmātības pārņemto sievieti.

Tak durvis lēnām, bet noteikti vērās ciet, un Lelde piesardzīgi klusā balsī dvesa: „Tomēr, lūdzu! Pa kāpnēm kāds nāk. Varbūt — tas ir — varētu būt — viņš! Ejiet, lūdzu ejiet!"

Antiņš tik nepieklājīgs nespēja būt, lai saņemtos un iestumtu durvju spraugā kāju. Tā filmās bija redzējis darām visādus bezgožus. Viņš tāds nebija. Tāpēc to vien vēl attapa pateikt: „Tad ņemiet vismaz šīs puķes, es tās jums pirku." Viņš atkal pagrūda uz priekšu rožu pušķi, bet durvis jau bija ciet.

(Turpinājums sekos)

Latvieši Kanadā

NIAGARAS TRADICIONĀLĀ

ZIEDU BALLE

un JAUNATNES BASKETBOLA TURNĪRS / NIAGARAS CEĻOJOŠĀ VAIROGA IZCĪŅA / Š. G. 18. MAIJĀ.

1. Plkst. 10.00 basketbols Morrison ielā.
2. Plkst. 19.30 balle un ziedu karalienes vēlēšanas Legion Hall, North St. pie General Hospital.

SARĪKOJUMU KUPLINA TORONTO „L Ā Č I Š I".
★ SPĒLĒS MELODY ORĶESTRIS. ★ ATSPIRDZINĀJUMI. ★ PĀRSTEIGUMI. ★ LAIMESTI.

Ieeja dāmām $ 1.50; kungiem $ 2.00. Visus laipni ielūdz RĪKOTĀJI.

Dr. J. Karols

LATVIEŠU TICĪBA

Pirmie kristīgās ticības sludinātāji Latvijā bija svešzemnieku priesteŗi. Lai tauta mācītājus varētu saprast, tie bija spiesti mācīties latviski, un tad kropļotā latviešu valodā centās Dieva vārdus sludināt latviski. Tanīs laikos vācieši negribēja, lai latvieši pārvācotos. Iekaŗotāji nospieda latviešus zemākā atsevišķā kristīgu kalpu šķirā. Dalīšana kungos - vāciešos un strādniekos - latviešos viņiem šķita par Dievam un kungiem patīkamu darbu. Ja vācieši būtu piekopuši pārvācošanas darbu dievnamā, tad šodien latviešu valoda būtu tāpat pazudusi kā senprūšu valoda.

Kamēr Amerikas latviešiem ticības mācība būs latviešu valodā, ir attaisnojums latviešu draudzēm.

Ja kāda latviete, kas, atgriezdamās no Sibirijas, ir apprecējusi Igaunijas pareizticīgo (t. i. Igaunijas krievu) un grib palikt latviešu draudzē, tādēļ jau nav vajadzīgs sākt sludināt Dieva mācības angļu valodā!

Vēsturē var ieiet ar labiem un arī ar sliktiem darbiem. Mācītājs Putniņš tiks latviešu tautības iznīcināšanas pirmajā rindā, pieļaudams vai veicinādams angļu valodas ieviešanu viņa draudzē Milvoki pilsētā.

Kas latviešu tautai ir zudis, to, piesienot ar angļu valodu pie latviešu draudzes, neizglābs, lai tie iet. Vēl aug daudz latviešu bērnu ģimenēs, kur tēvs un māte necenšas kroplā angļu valodā bērnus tuvināt angļiem.

Manas sievas mātes brālis bija mācītājs Kanadā angļu draudzē 50 gadus, un viņa draudzes locekļi to vēl atceras kā mācītāju ar ārzemnieka akcentu.

Ir bēdīgi, ka daudzi jaunieši apprecas ar amerikāņiem, ļoti bieži to veicina vecāki, iekārodami mantu un sabiedrisko stāvokli; bieži arī to dara paši jaunieši, atsaukdamies uz mīlestību. Kā par brīnumu tas pirmām kārtām notiek ar latviešu vecās paaudzes intelliģences bērniem. Daudzi mūsu sabiedrisko darbinieku bērni ir precējušies ar nelatviešiem. Pirms vairākiem gadiem kāda latviešu sporta darbinieka meita, apprecoties ar amerikāni, rakstīja: „Mana sirds pieder Latvijai". — Kāda liekulība!

Kas ir latvietībai atlūzis, lai iet; ar angļu valodu tos par latviešiem nepadarīs. Ja jau latvieši gribētu pāriet angļu draudzēs, viņus ar prieku tur uzņemtu, mums nebūtu jāpūlas ar Dieva namu celšanu un veltīgu naudas tērēšanu. Mēs varētu sēdēt pie gatava „kungu galda".

Sludināt latviešu draudzē dievvārdus angliski ir neattaisnojama liekulība, bet katrs morāles vai likuma pārkāpējs atrod attaisnojumu.

Ir daudz latviešu, kas dievnamam un draudzei nodevas nemaksā un pie draudzes nepieder, bet runāšanā un propagandā tie ir pirmā vietā.

Dieva pacietība nav izmērojama, un tie, kas kaŗa laikā zem bumbām lūdza Dieva palīdzību, to tagad ir aizmirsuši. Pat komūnistu imperijā, kas grib Dievu pielūgt, var to darīt savā valodā.

Latviešu dievnamam jābūt ticības un latviskā gara kopējam.

DV rīkotajā Maija ballē par Maija karalieni ievēlēja Gaidu Locāni (uzņ. vidū) un galma dāmām Andu Griķi un Laimdotu Driķi. Foto Jānītis

NO AGRONOMA PAR ĶĪMIĶI

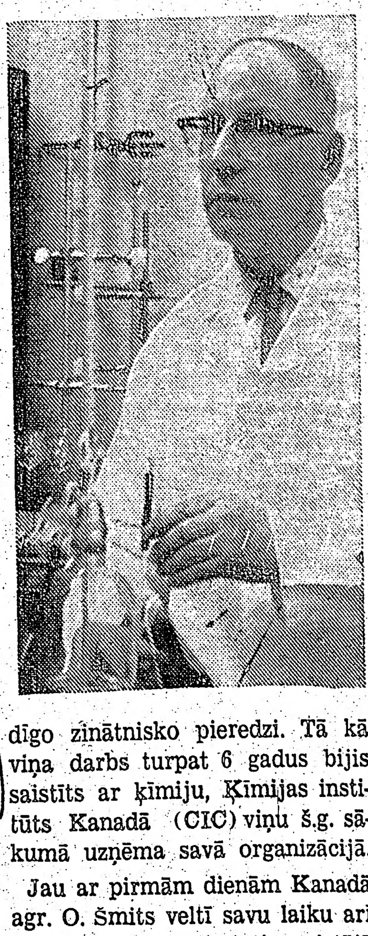

Agr. O. Šmits ieceļoja no Anglijas Kanadā pirms 10 gadiem. Latvijas universitātē iegūtās zināšanas bija pietiekamas, lai viņam uzticētu pētniecības darbu lauku nezāļu apkaŗošanā ar ķīmikālijām Manitobas universitātes izmēģinājumu laukos. Viņa darbības laikā šai nozarē publicēti zinātniski pētījumu raksti.

Viena gad studijas speciālos priektmetos šinī universitātē sekmēja Šmita panākumus turpmākajā darbā.

Tā kā O. Šmits jau Latvijā specializējies pļavu un ganību uzlabošanā, viņš kādu laiku ar panākumiem darbojās arī šeit kultūrzāļu izmēģinājumos.

Līdz ar lauksaimniecības fakultātes paplašināšanos Manitobas universitātē iekārtoja modernas laboratorijas. Vienā no tām kopš 1959. gada strādā agr. O. Šmits noteicot dažādu sēklu proteina un nitrāta saturu, kā arī indīgo vielu saturu kultūrzālēs.

Šīs universitātes profesors Dr. S. B. Helgasons centās izaudzēt labu miežu šķirni alus gatavošanai un labu barības šķirni. Ar moderniem, no Rietumvācijas importētiem aparātiem agr. O. Šmits, nosakot miežu enzimu aktīvitāti, cukurošanas intensitāti un iesala ekstrakta pakāpi, palīdz miežu audzētājiem ar savu ilggadīgo zinātnisko pieredzi. Tā kā viņa darbs turpat 6 gadus bijis saistīts ar ķīmiju, Ķīmijas institūts Kanadā (CIC) viņu š.g. sākumā uzņēma savā organizācijā.

Jau ar pirmām dienām Kanadā agr. O. Šmits veltī savu laiku arī sabiedrībai, darbojoties vietējā DV nodaļā, kā mūsu laikraksta līdzstrādnieks, akadēmiskā saimē u. c. organizācijās.

Agr. O. Šmits ir korporācijas Ventonias loceklis. A. T.

SMILTENIETIS SVEŠĀS ZEMES SMILTĀJĀ

(KĀRLI GAILĪTI PIEMINOT)

Sestdien, 4. maijā agrā rīta stundā, miklainos, vēl nenoskaidrotos apstākļos viņa darba vietā, Leikšores skolotāju koledžā Toronto, beigusi pukstēt Kārļa Gailīša siltā, nacionālā sirds.

Kārlis Gailītis dzimis Smiltenes Kalna - Grestēs, kā saimnieka jaunākais dēls 1904. gada 5. janvārī. Pēc Z.M.S.L.M.E. Piensaimniecības vidusskolas beigšanas viņš turpina izglītību Latvijas universitātē, blakus studijām visu laiku strādādams. Trīsdesmitajos gados vairākus gadus viņš ir mācības spēks savā bijušajā skolā Smiltenē, bet tad pāriet uz Rīgu. Tur brīvās Latvijas laikā strādā Zemkopības ministrijas piensaimniecības ražojumu kontrolē, valsts saldētavā par sieru ekspertu. Ar savu atbildīgo darbu K. G. palīdzēja celt mūsu mazās valsts labklājību, jo tā bija nozare, kas mums deva visvairāk ārzemju valūtas.

Trimdas laiku vada Vācijā Esslingenā, līdz 1949. gada pavasarim, kad izbrauc uz Kanadu, kur apmetas uz dzīvi Toronto. Te kādu laiku turpina darbu piensaimniecībā, līdz vēlāk mitro, nelabvēlīgo darba apstākļu dēļ pāriet uz līdzšinējo darba vietu. Liktenīgā rītā, kad viņam vajadzēja atgriezties mājās (strādāja nakts maiņā), dzīvesbiedri izbiedēja policijas klauvējieni pie durvīm — ar ziņojumu, ka virs darba vietā saļimis un aizvests uz pilsētas Kvīnsvel slimnīcu. Izrādījās, ka koledžā bija ielauzies laupītājs, uz kuŗa rokas vēlāk atrada Gailīša dārgo Šveices zelta pulksteni. Noziedznieks apcietināts un izmeklēšana turpinās.

K. Gailītis bija liels, dziļi reliģiozs Gailīšu ģimenes atvase. Šīs dzimtas atzarojumi sniedzas līdz tautiskās atmodas laikiem ar Tomu Gailīti, Dzērbenes draudzes skolotāju un sabiedrisku darbinieku. Šīs ģimenes piederīgie jau vairāk kā trīs paaudzēs bija Brāļu draudzē garā; arī nelaiķis bija ļoti reliģiozs un dziļi nacionāls cilvēks. Otrdien, 7. maijā uz Jorkas kapsētas latviešu nodalījumu pēdējā gaitā viņu izvadīja mācītājs Arnolds Lūsis, kas godīgi raksturoja nelaiķa reliģisko un nacionālo personību.

Tuvinieku vārdā atvadījās E. Alka. Kopiņu klāja krāšņi ziedi, bet daudzie pavadītāji lēni izklīda. Par nelaiķa traģisko nāvi sēro dzīvesbiedre Elfrīda, trīs māsas un brālis Latvijā, tuvinieki un draugi plašajā pasaulē.

Vieglas svešās zemes smiltis cienījamam latvietim!

E. Alka

PATEICĪBA

Esmu dziļi aizkustināts un izsaku sirsnīgu pateicību visiem, kas mani ir atcerējušies ar apsveikumiem, krāšņiem ziediem un dāvanām manā mūža septiņdesmit gadu dienā.

Vienības un kopības gars lai ir mūsu tautas spēks.

Kārlis Vītiņš

JA JUMS IR TAISNĪBA, SŪDZIETIES

(C. S.) — Kādā intervijā Ontario cilvēka tiesību komisijas direktors Dr. Daniels G. Hills izteicies, ka kanadiešiem un it īpaši jaunkanadiešiem nav jāšaubās un jākautrējas iesniegt sūdzības komisijai. „Nelaimīgā kārtā daudzas tautības, kas te ieradušās, šķiet, domā, ka tās jaunajā zemē nevar sūdzēties. „Tām jāievēro, ka tās ir viņu tiesības," pasvītroja Dr. Hills. „Pat ja rīkojas uz aizdomu vai izjūtu pamata, ka tos, piemēram, nepaaugstina diskriminācijas dēļ, mēs iztirzāsim viņu problēmas un mēģināsim noskaidrot, vai patiesi tur nav diskriminācija."

Komisija dod priekšroku strīdu izkārtošanai saprašanās un samierināšanās ceļā, un pa lielākai daļai tai tas ir sekmējies. Ja tas neizdodas, tad sasauc iztaujas sēdes, piedaloties abu prāvnieku advokātiem. Kopš komisija ir formāli nodibināta, tā ir uzvarējusi visās prāvās.

Sūdzētājs pārāk bieži izvairās parakstīt formālu sūdzību, kas nepieciešama katras akcijas uzsākšanai. Liekas, ka bailes rodas, kad kādam individam ir jebkāda veida dokuments, bet bailes šādā taisnīgā akcijā ar laiku izzudīs. „Cietušā sūdzībai ir jābūt nopietni pamatotai," Dr. Hills pasvītro. Komisijai ir bijuši gadījumi, kad darbinieki ir sūdzējušies, bet tai nācies atzīt, ka strīdi nav bijuši pamatoti.

Daudzas iztaujas sēdes ir nodarbojušās ar diskrimināciju dzīvokļu namos un vasaras atpūtas vietās; rezultātā likuma pārkāpēji iesnieguši formālu atvainošanos un komisijai izteikuši atzinību par tās labo darbu.

Ontario cilvēku tiesību likums aizliedz diskrimināciju darbā, daudzdzīvokļu namos un publikas aprūpē, sakarā ar rasu, ticību, krāsu, tautību, senčiem vai izcelsmes vietu. Tuvojoties atvaļinājumu laikam, lasītājiem jāatceras, ka lielākā daļa Kanadas vasaras atpūtas vietu ir publiskas, un īpašnieki legāli nevar nevienu noraidīt uz minētiem pamatiem.

(Redakcijas piezīme: Pretdiskriminācijas likumi pastāv arī Jaunskotijā, Jaunbransvikā, Manitobā, Saskačevanā un Britu Kolumbijā. Pārējām četrām provincēm nav tādu likumu. Sīkāku ziņu iegūšanai jāraksta jūsu provinces valdībai).

TORONTO

Sv. Jāņa draudzes priekšnieks Ž. Rūtenbachs aplēsis draudzes gada budžeta izdevumus pēc baznīcas uzcelšanas uz 25,800. Tajā ietelp arī aizdevuma atmaksa baznīcas celšanai. Šis budžets pārsniegtu iepriekšējo, kad katrs maksāja pēc savām spējām, par $3.800 gadā. Budžeta starpību varētu segt tad, ja katrs maksātu mēnesī $0,50, dievnama celšanai pēc jau draudzes pilnsapulcē pieņemtā lēmuma.

Dievnama celšanas fonda valde izsūtījusi aicinājumus visiem draudzes locekļiem, lūdzot ziedot dievnama celšanai līdzekļus pēc savas sirdsapziņas un spējām. Draudzes locekļiem jāatgādina, ka daudzās Amerikas un Kanadas latviešu draudzēs draudzes locekļi katru gadu maksā $40-50 administrātīvo izdevumu segšanai.

Šo aicinājumu īstenošana atbrīvotu draudzi no jebkādas parādu un procentu likmju nastas, vai arī to ievērojami samazinātu.

● Kanadas latviešu skautu saime ar skauta paldies pateicas Venus puķu veikala īpašniecei A. Putniņa kundzei par 260 rožu dāvāšanu skautu pavasaŗa svētkiem (Sv. Juŗa dienai), kas notika 21. aprīlī Toronto.

● Rīgas 72. skautu pulciņš vasaras sezonu atklās ar savu pirmo pulciņa nometni šajā gadā. Tā notiks Saulainē 18., 19. un 20. maijā. Nometni atklās sestdien, 18. maijā, plkst. 4.00 p. p.; to slēgs 20. maijā, plkst. 2,30 p. p. Nometnē tiks veikti sagatavošanās darbi skautu mākās Kanadas latviešu skautu - gaidu nometnei, kas notiks laikā no 29. jūnija līdz 7. jūlijam Tālavā.

● Nesen mirušo Heinrichu Leiti Austrumu draudzes mācītājs A. Briedis 9. maijā izvadīja no Rosar bēŗu mājas uz Jorkas kapu latviešu nodalījumu. Kapos svētrunu teica mācītājs Vējiņš no Bafalo.

8. maijā mūžībā aizgājušo Minnu Ķengu 11. maijā pēdējā gaitā izvadīja mācītājs A. Briedis.

● Sv. Jāņa draudzes koŗa 5 gadu darba atceres koncerts 12. maijā Sv. Jāņa baznīcā pulcēja pilnu dievnamu klausītāju. J. Bacha Prelūdiju un J. Jongena Meditāciju — ērģeļu solo — izpildīja E. Timermane. Trīs dziesmas — Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils, P. Barisona Dzimteni un H. Pavasara Dāvida 96. dziesmu — koris nodziedāja ērģeļu pavadījumā.

Godinot padarīto darbu, draudzes padome, Saulaines pārvalde un dāmu komiteja apveltīja koristus ar skaisti izstrādātām koŗa piederības nozīmēm sudrabā, kuŗām metu bija devis mācītājs A. Lūsis.

Kori sirsnīgiem vārdiem sveica draudzes pr-ks Ž. Rūtenbachs. Diriģents un koŗa mūzikālā atbalstītāja ērģelniece E. Timermane saņēma ziedus.

Apsveikumus un ziedus korim nesa Sv. Katarīņu - Niagaras koŗa pr-ks Gulbis, sveicot arī vīru koŗa Viesturs Sv. Katarīnu kopas vārdā. Koŗa „Kokle" vadītāja L. Albertiņa un A. Albertiņš bija atsūtījuši velti diriģentam J. Barušam, ko nodeva Gulbis.

Sirsnīgus novēlējumus un ziedus korim vēl bija sūtījuši vīru ansamblis Kalvis, Dainas un I ev. lut. draudzes koŗi, kā arī vīru koŗa Viesturs Toronto kopa.

● Toronto studenšu korporāciju kopas literārā vakarā 12. maijā Sv. Barnaba baznīcas telpās dzejniece Indra Gubiņa referēja par J. Ziemeļnieka un L. Breikša dzejām. Ar šo vakaru kopa arī atzīmēja savu desmit gadu darbību.

Jauno Studenšu korporāciju kopas prezidija vadību pārņēma seniore Agnese Zariņa (Dzintra), viceseniore Solveiga Miezīte (Imeria) un sekretāre Emīlija Ziplāne (Varavīksna). Kopu aizvadītā gadā vadīja seniore Ida Amoliņa (Gundega).

Patlaban Toronto studenšu korporāciju kopā pārstāvētas 120 akadēmiķes.

● DV rīkotā Maija balle Kolumbus zālē pag. nedēļas nogalē bija pulcējusi tuvu pie 300 apmeklētāju. Maija karalienes ievēlēšanas ceremoniālu vadīja Edm. Ozols. Karalienes godā šogad iecēla Gaidu Locāni, viņu kronēja pag. gada Maija karaliene Inta Gruzna. Par galma dāmām izraudzīja Andu Griķi un Laimdotu Driķi. Visas saņēma ziedu veltes.

Labi apgrozījumi bija bufetē, kur darbojās sportisti; par kafiju un maizītēm rūpējās vanadzes, viņas vakara viesus apveltīja ziediem. Bija pārsteigumu balvas un loterija. Rīkotāji ar atlikumu apmierināti.

RAKSTAMMAŠĪNAS par visizdevīgākām cenām ALEKSANDRS KANBERGS, 65 Ferrier Ave., pie Danforth Ave., Tel: 463-2667

DAKTERIS, KAS ĀRSTĒ UZ GALVOŠANU

Latviešu dziedniekiem Toronto nenoliedzami ir laba slava. Tomēr mūsu ārsti pagaidām nevienam slimniekam pēc kaites izārstēšanas garantijas rakstu līdzi nedod. Visā pasaulē nevarēsim atrast ārstu, kas garantētu, ka slimnieks, atstājot daktera kabinetu, būtu pasargāts no jebkādām kaitēm. Cilvēks ir pārāk sarežģīts organisms un to pārtaisīt vai nodilušās daļas apmainīt pagaidām, diemžēl, nevar.

Citādi ir ar ierīci, kas šajā kontinentā pa daļai aizstāj caurmēra pilsoņa kājas. Šī ierīce ir automašīna. Arī auto nav pasargāts no slimībām.

Viens no pazīstamākiem auto dakteŗiem ir mūsu pašu tautietis Laimonis Markovskis. Viņa auto klinika atrodas 603 Gerrard St. E. Mūsu spēkratu dakteris pazīstams jau daudziem tautiešiem. Varbūt, ka Laimonis ir tik iecienīts tieši tādēļ, ka saslimušais autiņš, atstājot Markovska garāžu, saņem līdzi arī garantiju, ka benzīna kumeļš noteiktu laiku ripos tāpat kā jaunpiedzimis veselīgākais bērns.

Bez Laimoņa 3600 kv. pēdu lielajā garāžā strādā arī tādi piedzīvojuši auto dakteŗi kā Modris Jurevics un Uldis Kiršteins.

Laimoņa Auto Service ir jauns apliecinājums latviešu uzņēmībai un krietnai darba prasmei. Viņa klientu vairākums ir pašu tautieši. Tas ir labi, jo vai tad mūsu pienākums nav atbalstīt pašu tautiešu pasākumus? Dakteris Laimonis ar saviem asistentiem ir vienmēr torontiešu auto īpašnieku rīcībā.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

18. maijā — plkst. 7 vak. Saulainē Kurzemes krišanas atceres salidojums.

25. maijā — E. Ošiņas - Bērziņas baleta studijas vakars, Bloor Collegiate auditorijā, 1141 Bloor St. W. Sākums pl. 8 v.

25. maija — TLTA Sestdienas ģimnazijas 7. izlaiduma akts plkst. 7 vak. Sv. Andreja b-cas telpās.

25. maijā, — plkst. 8 vak. prof. J. Vītola 100-tās dzimšanas dienas atceres koncerts Parkdale Collegiate auditorijā.

26. maijā — Pavasaŗa svētki Sidrabenē.

1. jūnijā — TLB Sestdienas skolas izlaiduma akts Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

1. jūnijā — plkst. 11 rītā Sestdienas skolas izlaiduma akts Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

1. jūnijā — TLB Drāmatiskā ansambļa teātŗa izrāde — R. Blaumaņa „Ugunī", Mūzeja zālē, plkst. 7,30 vakarā.

22. jūnijā — Jāņu sarīkojums Sidrabenē.

29./30. jūnijā — 10. Draudzības un jaunatnes dienas Niagarā.

29. jūn. līdz 7. jūl. — Kanadas latviešu skautu un gaidu „Lielā Nometne".

5. jūlijā, pl. 7,30 — Anšlava Eglīša viesizrāde „Cilvēks grib spēlēt" Royal Ont. mūzeja telpās.

21. septembrī — plkst. 7,30 vak., DVT Kanadā izrādīs T. Zeltiņa Vīna raugs Karaliskā Ontario mūzeja zālē.

10. oktobrī — First Unitarian baznīcas zālē Antonina Vaivode (kontralts) T. L. Koncertapvienības koncerts.

12. oktobrī — ALT Bostonas ansambļa viesizrāde Eaton auditorija.

19. oktobrī — Jaunās Gaitas ceturtais kokteilis Sv. Andreja baznīcas zālē.

26. oktobrī — TLTA Sestdienas ģimnazijas 10 g. atceres vakars plkst. 7,30 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās.

2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT nod. sarīkojums.

9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.

14. novembrī — First Unitarian baznīcas zālē Ingrida un Karina Gutbergs (divas klavieres) T. L. Koncertapvienības koncerts.

16. novembrī — plkst. 8 vakarā Massey Hall Latvijas valsts svētku atceres sarīkojums.

SV. KATARĪNES

14. septembrī — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

NIAGARĀ

18. maijā — Jaunatnes basketbola turnīrs, ceļojošā vairoga izcīņa. Sākums plkst. 10.00. Ziedu balle ar ziedu karalienes vēlēšanām Stamford Legion Hall, North St. Sākums plkst. 19,30.

Dzīve Savienotās Valstīs

…OMA PAR ĶĪMIĶI

dīgo zinātnisko pieredzi. Tā kā viņa darbs turpat 6 gadus bijis saistīts ar ķīmiju, Ķīmijas institūts Kanadā (CIC) viņu š.g. sākumā uzņēma savā organizācijā.

Jau ar pirmām dienām Kanadā agr. O. Šmits veltī savu laiku arī sabiedrībai, darbojoties vietējā DV nodaļā, kā mūsu laikraksta līdzstrādnieks, akadēmiskā saimē u. c. organizācijās.

Agr. O. Šmits ir korporācijas Ventonias loceklis. **A. T.**

…ISNĪBA, SŪDZIETIES

…les šādā taisnīgā akcijā ar laiku izzudis. „Cietušā sūdzībai ir jābūt nopietni pamatotai," Dr. Hills pasvītro. Komisijai ir bijuši gadījumi, kad darbinieki ir sūdzējušies, bet tai nācies atzīt, ka strīdi nav bijuši pamatoti.

Daudzas iztaujas sēdes ir nodarbojušās ar diskrimināciju dzīvokļu namos un vasaras atpūtas vietās; rezultātā likuma pārkāpēji iesniegusi formālu atvainošanos un komisijai izteikši atzinību par tās labo darbu.

Ontario cilvēku tiesību likums aizliedz diskrimināciju darbā, daudzdzīvokļu namos un publikas aprūpē, sakarā ar rasu, ticību, krāsu, tautību, senčiem vai izcelsmes vietu. Tuvojoties atvaļinājumu laikam, lasītājiem jāatceras, ka lielākā daļa Kanadas vasaras atpūtas vietu ir publiskas, un īpašnieki legāli nevar nevienu noraidīt uz minētiem pamatiem.

(Redakcijas piezīme: Pretdiskriminācijas likumi pastāv arī Jaunskotijā, Jaunbrunsvikā, Manitobā, Saskačevanā un Britu Kolumbijā. Pārējām četrām provincēm nav tādu likumu. Sīkāku ziņu iegūšanai jāraksta jūsu provinces valdībai).

…jumu kalendārs

…na Vina raugs Karaliskā Ontario mūzeja zālē.

10. oktobrī — First Unitarian baznīcas zālē Antonina Vaivode (kontralts) T. L. Koncertapvienības koncerts.

12. oktobrī — ALT Bostonas ansamblis viesizrāde Eaton auditorijā.

19. oktobrī — Jaunās Gaitas ceturtais kokteilis Sv. Andreja baznīcas zālē.

26. oktobrī — TLTA Sestdienas ģimnazijas 10 g. atceres vakars plkst. 7,30 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās.

2. novembrī — Mārtiņu balle Kolumbus zālē. DVT nod. sarīkojums.

9. novembrī — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Eaton Auditorium.

14. novembrī — First Unitarian baznīcas zālē Ingrida un Karina Gutbergs (divas klavieres) T. L. Koncertapvienības koncerts.

16. novembrī — plkst. 8 vakarā Massey Hall Latvijas valsts svētku atceres sarīkojums.

SV. KATARĪNES

14. septembrī — Sv. Katarīnes Mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

NIAGARA

18. maijā — Jaunatnes basketbola turnīrs, ceļojošā vairoga izcīņa. Sākums plkst. 10.00. Ziedu balle ar ziedu karalienes vēlēšanām Stamford Legion Hall, North St. Sākums plkst. 19,30.

MŪSU JAUNATNE

Bieži, šķiet, pat pārlieku bieži lasām sliktu par mūsu jaunatni. Tā nepiedaloties sabiedriskajā dzīvē, neejot vecāku iecerēto ceļu u. t. t. Reizēm liekas, ka rakstītājs nemaz nav redzējis mūsu jauniešus, it kā pats būtu sēdējis kādā noslēgtā telpā, un dzīve tam pagājusi garām. Ir gluži dabiski, ka vecie labprāt redzētu savus bērnus ejam viņu taku vai viņu izvēlēto virzienu. Viņi aizmirsuši, ka starp viņu un viņu bērnu jaunību pagājuši daudzi gadi. Mainījušies dzīves apstākļi, mainījusies pati dzīve ar citām prasībām un uzdevumiem. Jauniešiem jādzīvo šī jaunā dzīve, izmantojot vecās patiesības, dažkārt balstoties uz tām, lai tad mestu tiltu uz nākotni.

Vai tiešām mūsu jaunatne ir tik nesabiedriska? Kas tad gan piedalās tādā, tik lielā starptautiskajā organizācijā kā skautu un gaidu? Visur atrodam veco, piedzīvojušo vadītāju līdzgaitniekos jauniešus, pie tam jau no mazotnes. Kas tad tik kupli piedalās tautisko deju kopās, kādas mums ir visā pasaulē? Tā taču ir mūsu jaunatne. Kas nomaina veco paaudzi teātra kopās? Arī te redzam mūsu jaunatni aktīvi darbojamies. Tas pats sakāms par baleta skolām un kopām. Visur ir arī latvju jaunatne. Un skolās, un kolledžās? Vai tur negūst *izcilus panākumus* tieši mūsu jaunatne? Pie tam visās nozarēs .Vai mūsu jaunatne jau nav arī zinātniskajā laukā pierādījusi savas spējas? Tak ir. Pie tam tik īsā laikā, kādu vadām svešajās zemēs, kuras mums devušas patvērumu. Vai nemaz neienāk prātā apstāklis, kādos augusi mūsu jaunatne? Vai tai nenācās kopš bērnu dienām vairākus gadus pavadīt bēgļu nometnēs, bieži pa vairākām ģimenēm vienā telpā, kad vienu ģimeni atdalīja no otras tikai sega? Tomēr mūsu jaunatne palikusi morāli joprojām stipra.

Neaizmirsīsim arī, ka te nav mūsu zeme, nav Latvijas zeme, kur viss varēja citādi — tieši latviski — izpausties. Te esam vairāk vai mazāk padoti vietējiem apstākļiem, vietējām paražām. To mēs nevaram aizmirst. Vai nevaram būt laimīgi par mūsu centīgo jaunatni; jaunatne ir pierādījusi, ka grib būt latviska, ka mīl savu tēvu zemi Latviju. Viņa daudzina Latvijas vārdu un iziet par savu dzimteni cīņā. Zināms, ir nobirums. Tāds vienmēr un visur ir bijis un būs. Pelni nobirs, kristalls paliks.

Palūkojieties tikai: jaunatne tak pulcējas visur — savās jaunatnes biedrībās un kopās, studentu korporācijās ,savās jaunatnes sporta vienībās. Vārdu sakot, visur mēs sastopam mūsu jaunatni. Romas valsts aizgāja bojā nevis sporta, bet izlaidības dēļ. Vai varam teikt, ka mūsu jaunatne izlaidīga pēc visa pārdzīvotā? Nedomāju vis. Bet domāju, ka varam būt lepni uz latvju jaunatni. **Otto Krolls.**

LATVIEŠU BALETAM LABA SLAVA

Uzņēmumā no kreisās: baleta kritiķis Anatole Chujoy, M. Tillaka - Lēmanis, H. Štrombergs, G. Balanchine, O. Lēmanis, D. Vorpa, Dz. Vorps, Alfr. Štrombergs.

No 2. līdz 5. maijam Detroitā notika piektais Amerikas Ziemeļaustrumu apgabala baleta festivāls. Programmā piedalījās deviņas baleta kompanijas, uzvedot 12 oriģināldarbus. Četru dienu programmu nobeidza ar mūsu baletmeistara Osvalda Lēmaņa iestudēto baletu „Caprice," kurā atkal mākslinieks apliecināja savu lielisko choreografa talantu.

Viņa iestudējums izpelnījās amerikāņu baleta mākslas autoritāšu nedalītu atzinību un no jauna apliecināja latviešu baleta augsto līmeni.

Sarīkojuma goda viesu vidū bija ievērojamais Amerikas baleta meistars Ņujorkas Pilsētas Baleta direktors G. Blanchine, R. Jeffrey's (Direktor of American Ballet Center), Patricia Wilde (New York City Ballet soliste), un citi pazīstami baleta mākslinieki.

No Toronto bija ieradušies „Canadian Junior Ballet kompanijas vadītāji Diāna Vorpa, Hilda Štromberga, Ēriks Dzenis, Alfrēds Štrombergs un Dzintars Vorps.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA BOSTONĀ

DV un ALTS kopīgi dibinātā latviešu kreditsabiedrība Bostonā var atskatīties uz sekmīgu darba sākumu. Pirmajos 10 darba mēnešos biedru skaits pieaudzis.

Noguldījumu kopsumma aizsniedz jau $ 31.771,-).

Aizdevumos izsniegti $14716. Grāmatveža pienākumus uzņēmies E. Auglis, jo līdzšinējais grāmatvedis H. Mielēns citu sabiedrisku pienākumu dēļ no šī darba atteicies.

JAUNATNES GODA DIENA FILADELFIJĀ

Filadelfijas latviešu jaunatnes pulciņa 12. gada svētki — 4. maijā — iekrituši tik gaišā un saulainā brīdī, ka ziedoņa jūsmas dabā nes un iededz spirgtas un cildenas domas ne vien jaunajā audzē, kas pacilāti un satraukti pulcējas gadskārtējās jubilejas svinībās, bet tai līdzi kā spārnos ceļas arī ne viena vien viesa „jaunā sirds", kaut matos jau iemirdzas sidraba rasa. Liekas pat, ka ziedu kupenas saplaukušas un zied pilnā kuplumā par prieku un godu šai jaunatnes goda dienai.

Svinīgo svētku norisi ievada Latvijas karoga ienešana, kam seko prāvesta K. Birznieka svētruna, pieminot arī mūžībā aizgājušo mūsu brīvās valsts sūtni Kārli Zariņu. Pulciņa priekšniece Renāte Krieviņa svētku uzrunā norāda, ka šai gadā vadību un darba rosmi pārņēmusi tā jaunākās paaudzes daļa, kurai par Latviju un par savas latviešu tautas likteņgaitām, sasniegumiem un dzīves ziņu tikai tik daudz zināms, cik saņemts no tēva un mātes nostāstiem ģimenē un smelts no grāmatām. Sakarā ar to jaunākajiem locekļiem, kuŗus mēdz dēvēt — „sīkie", ne katram izdodas iegūt par visu to pietiekami skaidru priekšstatu un līdz ar to izprast savas tautas centienus un mērķus. Grūtības rodas arī latviešu valodā.

Ka „sīkie" būtībā tomēr nav nekādi sīkie, bet spēj celt un godam iznest dažu labu smagumu pulciņa darbības gaitā vēl labāk par vienu otru „dižbajāru", jo pārliecinoši liecina spraigie un teicami sagatavotie gada svētku priekšnesumi ar jūsmīgām deklamācijām par Vidzemi, Latgali, Zemgali un Kurzemi, klavieru solo un tautas deju ansambļa vieglajiem, smalki saskaņotiem soļiem, vijumiem un spārnu griezieniem „Garajā dancī", „Kamoliņdejā", „Ačkupā" u. c. Maijas Mednes vadībā. Ar priekšnesumiem jubilejas sarīkojumu kuplināja Aina Berķe, Ingrida Brunava, Juris Cēderbaums, Dace Greize un Edīte Zeile, kā arī Ieva Stumbra, Uldis Ūdris, Dizdis Ārste u. c. — Pulciņa tradicionālo goda balvu par rosīgāko darbību šogad saņēma Andris Ritums.

Apsveikumus no Filadelfijas latviešu sadarbības centra nodeva Dr. N. Vīksniņš, no Brīvo Latvju biedrības — J.Šmitchens, bet no Sv. Jāņa draudzes — V. Zants. Ar telegrammu pulciņu apsveica Amerikas Latviešu jaunatnes apvienības priekšsēdis Ivars Bērziņš un ar vēstuli viens no pulciņa dibinātājiem — Gunārs Tobiēns. — Gaišā noskaņā un rūpīgā pieticībā ieturētā jubilejas vakarā bija sapulcējušies ap 70 viesu un jaunatnes pulciņa darbības atbalstītāju.

AR GODALGU PIEŠĶIRŠANU VISI NEBŪS MIERĀ

Tautiešos notiek dzīvas pārrunas par un pret Kultūras fonda piešķirtajām godalgām šinī gadā, daži pat domā, ka godalgas būtu atmetamas. Bet tas arī rāda, ka šīs godalgas ir kā sāls pie labas viras, kas neļauj zust interesei par KF piešķirtiem līdzekļiem. Nekādas pārrunas nevar izsaukt tikai piešķīrumi skolu grāmatu izdošanai un citām izglītības veicināšanas vajadzībām, ir vajadzīgs kaut kas tāds, kas liek cilvēkiem runāt un pārspriest. Laikam nekad nebūs tā, ka godalgas apmierinātu ikvienu; ir pilnīgi dabiski, ka ir dažādi uzskati par piešķīrumiem, un būs aizstāvji abām pusēm.

Godalgas piešķir KF sēdē, kad katras nozares lietpratēji ieteic vienu vai vairākus darbus. Par katru darbu notiek debates, pēc tam balsošana, pie kam godalgu izšķir pacelto roku skaits. Ir jāpieņem, ka lietpratēji darbus izlasījuši un izvērtējuši, bet KF locekļi, kas piedalās balsošanā, varbūt visi nav lasījuši. Nevarētu būt šaubas, ka par izvērtējamiem darbiem ir domāts, sijāts, vētīts un svērts, godalgošanā nāk tikai labākais no labākajiem, bet ja tādu nav, nav arī godalgu.

Literātūrā godalgu saņēma Guntis Zariņš par stāstu Varonības augstā dziesma. Ir dzirdēti iebildumi, ka šī grāmata nav pazīstama, ka tā nav lasīta. Liela daļa tautiešu par šādas grāmatas esamību varbūt pirmo reizi dzirdēja tikai pēc godalgošanas.

Protams, ir arī iebildumi pret rakstnieku un viņa darbiem.

Daži varbūt teiks, ka godalgot vajadzētu kādu citu darbu, un, droši vien, arī viņiem ir taisnība, jo viņu uztverē cits bijis labāks. Domājams,ka Kultūras fonds būs apskatījis vairākus darbus, izvēloties viņu uztverē labāko, jo godalgot varēja tikai vienu.

Vēl grūtāk izšķirties laikam ir glezniecībā. Izstādē parasti novieto tikai labākos darbus, bet lai atrastu labāko no 150 labiem darbiem ,ir vairākas reizes jāvētī. Glezniecībā pārstāvēti dažādi virzieni, un kā lai izvērtē, kur atrast labāko darbu. Savā vienkāršā cilvēka uztverē man daži citi darbi izlikās labāki kā krāsu kombinācijās, tā arī tematā un izveidojumā. Vismaz varēju pazīt, kas ir cilvēks, ainava, jūŗa vai puķes. Bet tāpēc nedomāju, ka eksperti būtu maldījušies, piešķirot godalgu Oskaram Skušķim par darbu Cīņa. Droši vien, viņi saskatīja kaut ko tādu, ko es nevarēju saskatīt, bet kas gleznai piešķīra īpašu vērtību.

Par citiem darbiem, kur piešķirtas godalgas, pārrunas nenotiek.

Kultūras fondam nekādā ziņā nevajadzētu atteikties no godalgu piešķiršanas, jo tās pievelk sevišķu ziedotāju un, varbūt, arī neziedotāju uzmanību. Ja pēc tam notiek dedzīgas pārrunas par un pret godalgotiem darbiem, tad tas rāda, ka Kultūras fonds ir uz pareizā ceļa, jo radušies ziedotāju interese. Gandrīz katru gadu pēc KF piešķīrumiem saviļņojas ūdeņi par piešķīrumiem literātūrā un dažreiz arī glezniecībā, bet ja godalgoto grāmatu izdevis kāds mazāk pazīstams apgāds, tad ir vesela vētra. **V. Irbe.**

KAZANOVAS MĒTELIS ŅUJORKĀ

Teātris vēl vienmēr ir vislabāk apmeklētais latviešu sarīkojums, kā to rādīja Anšlava Eglīša komēdijas Kazanovas mētelis izrāde Ņujorkā 4. maijā. Bruklīnas Mūzikas akadēmijas zālē pulcējās pāri par 1.000 skatītāju, lai noskatītos jaunās audzes latviešu aktieru izrādi, ko rīkoja Ņujorkas DV ar Bostonas DV Jaunā teātra iestudētu lugu.

Teātra izrādes pēdējā laikā kļuvušas retākas, kas varbūt izskaidrojams ar labu, piemērotu latviešu oriģinallugu trūkumu, kā arī grūtības ar piemērotu ansambļu atrašanu. Aktieŗi, aizņemti maizes darbā, nevar pietiekami laika veltīt mēģinājumiem un nevar atļauties braukāt apkārt viesizrādēs. Arī vienam otram vecākās paaudzes aktierim veselība vairs nav stiprā, kas arī ietekmē jaunu lugu iestudēšanas iespējas. Ar jaunās paaudzes aktieŗu centīgu līdzdalību būtu novērts aktieŗu trūkums, bet šī gada Kultūras fonda lugu sacensība devusi bagātīgu materiālu teātŗu izrādēm. Rudenī izrādes solījuši Ņujorkas un Vašingtonas aktieŗi kopīgā uzvedumā rež. O. Uršteina vadībā.

Kazanovas mētelis ir luga, ko autors rakstījis pa trīs lāgi. Pirmoreiz tā pabeigta Rīgā 1944. gada rudenī, bet, autoram izceļojot uz Vāciju, manuskripts palicis rakstāmgalda atvilktnē. Berlīnē 1945 .gada februāŗa sākumā radās jauns Kazanovas mētelis, bet tanī laikā Berlīne piedzīvoja smagu bumbošanu, un manuskripts sadega. Pēc kaŗa Švābijā luga radās trešo reizi; to izrādīja Mērbekas teātris, pie kam izrāde Ņujorkā bija paredzēta jau pag. gada rudenī, bet dažu apstākļu dēļ tā varēja notikt tikai tagad.

Pateicība pienākas režisoram Jānim Lejiņam, kas nopietnā un neatlaidīgā darbā centies izveidot no jaunās audzes krietnu aktieru saimi. Lugā samērā liels personu skaits, tāpēc laikam bijušas grūtības atrast piemērotus aktierus visām lomām, lai kopīgais sniegums būtu noslīpēts. Ar gandarījumu jāatzīst, ka no dažiem jaunās audzes aktieriem izveidojušies labi talanti.

Par lugas panākumiem liecināja lielie ziedu klēpji tēlotājiem pēc izrādes un režisora Jāņa Lejiņa sumināšana, kas izpaudās sirsnīgos aplausos. Izrādi kuplināja mūzikas pavadījumi, ko komponējis ņujorkietis Kārlis Lietiņš, kas arī bija ieradies izrādē un saņēma aplausus. Gaumīgas dekorācijas gatavojis Ardis Vinklers, izrādi vada Sandris Štūbelis, apgaismotājs Viktors Zauers, administrātors Miķelis Lēnbergs.

Izrādes līdz šim notikušas Bostonā, Ņujorkā un Ņubranšvikā, bet 26. maijā paredzēta izrāde Vilimantikā un 1. jūnijā Montreālā. Izrāžu vietas iespēju robežās vajadzētu paplašināt, jo jaunās audzes izrādes vajadzētu noskatīties plašam skatītāju pulkam.

Jaunās audzes aktieŗi mazāk interesējas par materiālo atlīdzību, vairāk par latvisko ideālismu. **V. Irbe.**

ŅUJORKA

● Oskars Jordans kā Chruščeva dubultnieks atkal parādījies amerikāņu uzmanības centrā. Žurnāla Life Ņujorkas izdevumā 10. maijā divās lappusēs četros uzņēmumos viņš redzams ar krāsu podiem ejot pa Parka avēniju, krāsojot istabas, kā arī sēžot uz galda un tēlojot Chruščevu. O. Jordans pēc nodarbošanās ir krāsotājs, tomēr pēdējā laikā sācis tēlot Chruščevu televīzijā un citos uzvedumos. Šādu stāvokli viņš iecienījis, jo pat Ņujorkas policisti dažreiz viņu samaina ar īsto krievu Ņikitu, it sevišķi, ja viņš parādās Apvienoto nāciju mītnes tuvumā.

● Paredzams, ka šinīs dienās iznāks ilgi gaidītā Alfreda Bērziņa grāmata Nesodītais noziegums angļu valodā. Autors grāmatā apraksta krievu ienākšanu Latvijā un apstākļus pirms tam.

● Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes Frīportas rajona dāmu komitejas pavasara sarīkojums bija pulcinājis pāri par 200 apmeklētājus. Sarīkojumu atklāja dāmu komitejas priekšniece Silvija Trautmane. Priekšnesumu daļā piedalījās aktrise Adrijena Apsīte - Maļinovska un baritons Arijs Kellijs. Klausītāji programmu uzņēma atsaucīgi. Bija vairākas piedevas.

Loterijā galveno laimestu E. Rudzīša gleznu ieguva P. Spīdainis. Bija arī atspirdzinājumu galds. Atlikums paredzams ap 500 dolaru, ko nodos Longailendas nekustama īpašuma iegādes fondam. **I.**

ELIZABETE, N. J.

● Draudzes otrs pārrunu - diskusiju vakars notika sestdien, Sv. Marka baznīcas sarīkojumu zālē. Par temu „Ko mēs varam mācīties no amerikāņu baznīcas" referēja draudzes māc. A. Kiršfelds, kam sekoja ļoti dzīvas pārrunas, jo vairāki draudzes locekļi sākuma gados bijuši amerikāņu draudzēs. Piedalījās 25 draudzes locekļi.

Nākošais draudzes vakars ar pārrunām, filmu un kafijas galdu š. g. 25. maijā turpat.

● Draudzes Pavasaŗa sarīkojums ar izlozi 18. maijā Argone Post Nr. 6,88 West Grand St., Elizabeth, N. J.

Šai sarīkojumā viesosies režisors R. Mucenieks un Ņudžersijas latviešu b-bas tautas deju kopa P. Ozoliņa vadībā.

Izlozes sākums plkst. 5.00 p. p., bet priekšnesumi sāksies pl. 7 vakarā, pēc tam sekos savīesīgs vakars pie orķestŗa deju mūzikas, būs dabūjami atspirdzinājumi un uzkožamie. Ieeja sarīkojumā $ 1.50 no personas. Auto novietošana telefona Co parkošanas laukumā.

Izlozes un sarīkojuma atlikums domāts par labu Nekustamu īpašuma fondam. Visi laipni aicināti. **V. N.**

DETROITA

● Svētdien, 5. maijā, Woodlawn kapsētas latviešu nodalījumā atklāja pieminekli diriģentam Pēterim Banderam. Pieminekli iesvētīja prāv. A. Skrodelis. Nelaikа dibinātais Detroitas latviešu koris dir. Rob. Zuikas vadībā nodziedāja Tā debess izteic un paša nelaiķa komponēto Karoga dziesmu.

Ziedus pie apklusušā dziesmu un mūzikas tulka pieminekļa nolika un piemiņas vārdus teica Bandera pieminekļa komitejas pr-ce A. Zariņa, A. Ozols sen. no koŗa, D. Lamba no Vircburgas laika koristiem, A. Skrūzmane no konservātorijas kollēgām, A. Liventāle no studenšu korporācijām un M. Upīte no tuviem un tāliem, seniem un tagadējiem draugiem.

● Latviešu nama fonda sarīkojumā 27. aprīlī Internacionālā institūtā māksl. Lilijas Gleškes tautiskais uzvedums Sestdienas vakars tēva sētā izpelnījās nedalību publikas piekrišanu. Visai rezervētā Detroitas latviešu saime neskopojās ar aplausiem atsevišķiem solistiem un ainām pat izrādes laikā, kas citādi gadās ļoti reti. Uzvedums bija labi sagatavots, solo dziesmas un sabalsojumi skanēja jauki.

Pašu māju izpildītājiem palīgos bija māksl. R. Vanags ar Ezeriešu sētas dekorācijām, Ann Arboras latviešu studentu tautas deju kopa U. Grīnvalda vadībā un J. Dūcmanis pie klavierēm.

Publikas bija papilnam, arī no kaimiņu „pagastiem". Tāpat papilnam bija aplausu un ziedu pēc izrādes uzveduma autorei un izpildītājiem.

Ja vēl pieskaita visas izpirktās bazāra un japāņu loterijas lozes, sarīkojums ieskatāms par lieliski izdevušos. **P. Z.**

KLĪVLENDA

● KLB priekšnieka R. Viļumsona slimības laikā priekšnieka pienākumus izpilda A. Piterāns. Viļumsons arvien vēl atrodas Akronas slimnīcā. Viņa veselības stāvoklis lēnām uzlabojas.

● KLB bazārs 18. maijā plkst. 7 vakarā notiek Lemko Hall. Deja, dziesmas, loterija un atspirdzinājumu galdi. Spēlēs iecienītā Mecke deju kapella.

● Klīvlendas latviešu nama apvienība meklē pirkt namu un lūdz tautiešus, ja būtu kādam zināms attiecīgs objekts, par to ziņot apvienības priekšniekam Dr. V. Straubem. Savus pakalpojumus arī apsolījuši nekustamu īpašumu aģenti J. Teilāns un A. Siltāns.

● 19. maijā N. Presbyterian baznīcā Superior Ave. un E. 40. ielas stūrī notiks garīgs koncerts ar obojista A. Jansona no Pitsburgas un pianistes V. Leinvebeŗes no Toronto piedalīšanos. Piedalīsies jaunās paaudzes dziedoņi S. Ricka, M. Vītola, V. Ūsis un T. Borbins. Ērģeļu pavadījumus izpildīs Z. Vīķe.

● DV apvienības kasieŗa J. Jenža jaunā adrese ir: 1419 W. 101 St. Apt. 2., Cleveland 2, Ohio. Tālrunis 961-9094.

● Lai atbalstītu Klīvlendas sportistu nokļūšanu uz ASV finālspēlēm Filadelfijā š. g. jūlijā, DV apvienība kopīgi ar sporta klubu Stars rīko 25. maijā plkst. 8 vakarā 4939 Broadway Ave. kopīgu Ziedoņa balli.

● DV apvienības protektorātā 9. jūnijā plkst. 7 vakarā notiks Anšlava Eglīša jaunās komēdijas Cilvēks grib spēlēt viesizrāde autora vadībā. Dekorācijas gatavojusi gleznotāja V. Janelsiņa. Lomu tēlotāji visi ir profesionāli aktieŗi. Biļetes iepriekš pasūtināmas pie apvienības kasieŗa J. Jenža, tālr. 961-9094.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

19. maijā pl. 2 Betlemes baznīcā māc. R. ariņs; pl. 5 p.p. Bronksas Sv. Toma baznīcā dievkalpojums.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

17. maijā plkst. 6 — 8,30 draudzes namā mācības iesvētes un priekšiesvētes jauniešiem.

19. maijā, plkst. 9 bērnu dievvārdi un svētdienas skola. Plkst. 10 dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

AURORA (ILL.)

Mūsu Pestītāja baznīcā, 420 Dawners Place.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un koŗa mēģinājums plkst. 9.30. Visi laipni aicināti.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12 dienā Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2248. Māc. V. Liventāls.

Katra mēneša beidzamā svētdienā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Redeemer luterāņu baznīcā, 1360 Pauline Blvd., Ann Arborā.

BURLINGAME (Kal.)

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Draudzes jauniešu iesvēte paredzēta 9. jūnijā Oklandes Centrālā baznīcā.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Dienvidkalifornijas draudzē, 2450 Griffin Ave., L. A. 31.

SACRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45 un H ielā.

19. maijā plkst. 11 dienā dievkalpojums.

SANTA - ROSA

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

OKLANDĒ

Oklandē, Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway avenijā.

28. maijā plkst. 3 p.p. dievkalpojums.

JELGAVĀ PIRMS 50 GADIEM

Kāds italiešu sakāmvārds saka, ka katram putnam sava lizda ir daiļa. Tā arī īstiem jelgavniekiem vai arī tādiem, kāds esmu es, kas Zemgales metropolē dzīvojis gan tikai kādu laiku, šī vieta liekas skaista, ievērības cienīga. Tur mācījos J. Mazvērsīša vadītā zemkopības skolā, un, to nobeidzot, praktizējos skolas farmā Lustē.

Pirmskaŗa gaisotnes izpratnei jāatzīmē, ka zobgaļi mēdza teikt, Jelgava tik tuvu Rīgai, ka ar roku sasniedzama. Un tiešām Rīgas notikumi atbalsojās jo ātri Jelgavā. Viena no šādām parādībām bija divu latviešu centrālo organizāciju sacensība. Kas bija vienai, to arī otra centās uzburt, kaut arī citā variācijā.

Baltijas lauksaimniecības centrālbiedrībai bija biroji ar speciālistiem, žurnāls gotu burtiem Baltijas Lauksaimnieks, lauksaimniecības skola Priekuļos pie Cēsīm. Latv. lauksaimn. ekonomiskai sabiedrībai arī lietpratēju biroji, žurnāls jaunā ortografijā, latīņu burtiem Zemkopis un Zemkopības skola Jelgavā, kurā arī es mācījos. Ja pirmā organizācija ieteica ražīgos dāņu brūnos piena lopus un reģionāli enkurojās Vidzemē, tad otrā uzsvēra, ka vietējie lopi, tos izkopjot, nav sliktāki — un tā bija pirmā kārtā kurzemnieku pasākums, tomēr ģeografiskās robežas nebija tik skaidras. Vidzemes un Kurzemes starpā, un, piem., kaŗa laikā pat Vitebskas pilsētā iebraucot, atradu tur Ekon. sa-bas veikalu.

Tā arī Jelgavas zemkopības 4 - klasīgā skolā, ko brīvās Latvijas laikā pārvērta par lauksaimniecības vidusskolu, mācījās ļoti daudz vidzemnieku (latgaļu toreiz tur vēl nebija). Ārpus skolas satikāmies kā mājās, tā citur ar ģimnazistiem un reālskolniekiem, jo Jelgava jau kopš Academia Petrina laikiem izglītību augsti cienīja, un audzēkņu skolām nekad netrūka.

Pansijā Pēteŗa ielā, kur dzīvoju, bija arī 1 ģimnazists un 2 reālskolnieki. Otrā vietā, Dārzu ielā, gan bijām tikai zemkopības skolas audzēkņi. Pēdējā vieta sevišķi palikusi atmiņā, jo te saimniece labāko istabu saules pusē bija izīrējusi dzejniekam J. Gulbim (J. Bulle), kas bija arī laikrakstu līdzstrādnieks. Kā parasti tā laika intelliģence ar Piektā gada revolūcijai sekojošo reakciju tika policijas tramdīta. Gulbja istaba bija aizvien tabakas zilos dūmos, un tagad saprotu, ka nervozie apstākļi un darbs arī šim jaunietim ātri izdzēsa dzīvību, gan Kaukazā.

Zemkopības skolā bija arī orķestris, un mans istabas biedrs Rob. Zunde nereti mājās vingrinājās, kas arī manai pusmūzikālai nosliecei noderēja. Brīvie brīži skolas jaunatnes labai daļai ziemas laikā noritēja uz Driksnas slidotavas, kas bija ieslavēta, jo te vingrinājās arī viens no vispirmiem latviešu meistariem — ātrslidotājs A. Rumba. Rudens siltākā laikā peldēšanās notika Svētes upē, kas tuvu pilsētai, ar tādu kā maigāku ūdeni.

Izrīkojumu Jelgavā netrūka, un tā kā viss tas notika vēl caŗa laikā, tad reiz apmeklēju arī krievu sarīkojumu zāli Kružok, kur bija kāds literārs vakars.

Mūsu skola atradās Katoļu ielā, un tiem laikiem tā bija neparasta, jo mācības notika latviešu valodā. Bija jau — vairāk izkārtnei — arī krievu stundas, to skolotājs bija maza auguma vīrelis Radčenko. Atceros, tālāk par teikumu locekļu analizi arī netikām. Stundās skolotājs klases priekšā uz pirkstgaliem nenoguris pastaigājās — lai pastieptos vai rādītos iespaidīgāks, kas to lai zina .

Skolas priekšnieks bija lāga vīrs zemgalietis, agronoms J. Mazvērsītis. Viņš mācīja speciālos priekšmetus, un mēs mācījāmies pēc viņa paša sastādītām grāmatām latviešu valodā Rīgas Latviešu biedrības Derīgu grāmatu nodaļas izdevumā. Matēmatiku un ģeodeziju mācīja inž. Ozoliņš, bet ķīmiju un mēslošanu — inž. ķīm. P. Kulitāns, vēlākais Latvijas universitātes docents. Šie bija t. s. skolas pamati un daudzi vēlākie lauksaimniecības fakultātes studenti nopratām, cik svētīgu mācību ieguvuši. Illustrācijai varu minēt, ka L. universitātē prof. Buchholcs ieskaitīja bez kā tālāka ģeodeziju Jelgavas zemkopības skolas absolventiem.

Savādnieks skolotāju stapā bija veterinārārsts Saldavs. Mūsu pienākums bija iegādātā biezā veterinārā grāmatā S. vadībā izdarīt svītrojumus ne teikumos, bet pat veselām lapas pusēm: novecošanās dēļ. Kas gan skolniekam var būt patīkamāk?

Gadiem ejot un sazinoties savā starpā, bija jākonstatē, ka šī zemkopības skola (toreiz bez tiesībām) bija lielai daļai skolēnu tramplīns tālākam lēcienam. No manas vai tuvākās klases A. Tavars izstudēja par dakteri un bija Rīgā pazīstams ginekologs. J. Gavars beidza konservātoriju un ir mūzikas skolotājs Cēsu vidusskolās, J. Zariņš izvērtās par vienu no labākiem un lielākiem Rīgas gaļrūpniekiem, tāpat kā Šterns provincē par pienrūpnieku, A. Šmidts (pārdēvējās par Silmali) par profesoru lopkopības katedrā LU un Jelgavas lauksaimniecības akadēmijā u. t. t. Tātad, „Rīga - Jelgava rokas sniegumā" arī te attaisnojās.

Lai skolu beigtu, bija obligāta prakse Lustes muižā, netālu no Līvbērzes stacijas. Muižu vadīja pazīstamais vietējo lopu aizstāvis, tagad jau mirušais prof. agron. P. Lejiņš.

Netālu no Lustes muižas bija kāds cits LL ek. sab. pasākums, proti, muižu uzraugu skola Bērzmuižā, tomēr manā laikā mēs bijām vieni otriem pasveši.

Bērzmuižā gan atradās izglītības b-bas bibliotēka „Druva", uz kuŗu mēs, lasītkārie, svētdienās nostaigājām grāmatu iemaiņai.

Atsevišķu nozaŗu disciplīnām bija viesi skolotāji. Veterinārijā vedām no Dobeles vet. ārstu Lonfeldu, dārzkopībā bija Krauze.

Audzēkņi ik nedēļas strādāja savā grupā t. i. kūtī, laukā vai dārzā.

Ļoti labs, attapīgs bija agr. Lejiņa palīgs, bet tas krita jau 1. pasaules kaŗa pašās pirmās kaujās.

Lustes muiža atradās auglīgā Zemgales līdzenumā, augsne smaga, un smaga arī apstrādāšana. Apkārtējās mājās valdīja turība, vidzemniekiem bieži pat nesaprotama, jo saimnieks ar saimi neēda kopā. Arī zirgi, pajūgi — kā bildes. Vai 2. pasaules karš pataupīja šo Dieva svētīto stūri — nezinu.

Starp Lustes muižas audzēkņiem, sauktiem praktikantiem, labākā atmiņā palicis liels savdabis, individuālists Jānis Gavars. Viņš jūsmoja par Nīcši, Napoleonu un Šopēnu (šādu palamu viņš arī ieguva), bet pusdienas pārtraukumā, kad citi atdusējās, viņš devās uz netālo pag. skolu vingrināties klavieŗu spēlē. Un tas ir tas pats Gavars, kas, kā augstāk minēts, vēlāk nobeidza konservātoriju un ko Jānis Cīrulis minējis savā grāmatā Mūzikanta piezīmes.

Bij. jelgavnieks

Bez paneļa diskusijām šajā nozarē dēli arī šogad bieži pārspēs tēvus.

Prof. Dr. Leonīds Slaucītājs

SESTAIS KONTINENTS

Dienvidpolārais kontinents — Antarktīda — tādā veidā, kā mēs pašlaik to pazīstam, ir tikai lielas, noslēpumainas zemes atliekas, par kuŗas prāvo izplatību veselus pusotra tūkstoša gadus, sākot ar Ptolemeju, līdz pat 18. g .s. vidum, mācīja ģeografija. Šī Terra australis incognita ieņēma, piem., uz 16. g. s. kartēm, lielu platību ap polu, gandrīz līdz toreiz pazīstamo Afrikas un Amerikas dienvidu galiem, pret Āziju — līdz Malajas archipelagam, ieslēdzot arī vēlāk nošķirto Austrālijas kontinentu — līdz ar to iespiežoties dziļi dienvidu puslodes mērenajā un pat karstajā joslā. Iedomājās, ka dienvidu puslodē, līdzīgi ziemeļu puslodei, vajadzētu būt lielākai zemes masai; to prasītu līdzsvars. Atsevišķie jūŗas braucēji, atklājot šur vai tur dienvidos zemi, arvien mēģināja domāt, ka atraduši kādu šīs lielās zemes krastu.

Magelāns, kā pirmais izbraukdams šaurumu Dienvidamerikas dienvidos, redzējis krāšņo, kalnaino Ugunszemi, domāja, ka tā ir viens terra australis apgabals. 1522. gadā zemes lode bija apbraukta apkārt, bet „dienvidu zeme" pēc kartēm Amerikas sektorā — sniedzās līdz Patagonijai.

Viens no drošākiem 16. g. s. jūŗas braucējiem, gan „korsāru karalis", bet arī dažkārt Anglijas karaliskā dienesta kapteinis Drēks jau tā gadsimta 80-tos gados ziņoja par plašu un brīvu jūŗu Ugunszemes dienvidos, kur „Atlantijas un Dienvidu okeāni esot pavisam brīvi savienoti".

Holandieši 17. g. s. sākumā laikam būs bijuši pirmie, kas ieraudzījuši īstās Antarktīdas zemes pussalu, ko tagad saucam par Grehema zemi; viņi arī deva Amerikas kontinenta pašas dienvidu klinšainās salas galotnei Horna raga nosaukumu. Bargiem vējiem, mežonīgi virpuļojošam okeanam pakļautais Horna rags ir pēdējais punkts, no kuŗa tālu uz dienvidiem ir vēl jūŗa (Drēka vārdā nosauktais, tūkstots kilometru platais jūŗas „šaurums") un, kuŗam garām ejot, kuģotājs šķiras no Amerikas kontinenta lai, jau tālāk braucot uz dienvidiem, nokļūtu šinī sektorā pie sestā kontinenta.

Tanī pašā 17. g. s. jūŗas braucēji Malajas archipelaga dienvidos atšķēla no terra australis jau atsevišķo Austrālijas kontinentu, un tā pasakainā dienvidzeme arvien „samazinājās" savos apmēros — līdz kamēr ievērojamais jūŗas braucējs Kuks jau 18. g. s. otrā pusē dienvidpolārā kontinenta robežas nobīdīja dažās vietās pat aiz polārā loka.

„Nav šaubu," teica Kuks, ka kontinenta lielākā daļa atrodas polārriņķa iekšpusē, bet jūŗu aizsprostojošais ledus neļauj sasniegt zemes krastus." Lielo kuģošanas grūtību dēļ Kuks pat droši apgalvoja: „Nekad neviens cilvēks nenokļūs tālāk par mani, un zemes, kas varbūt atrodas vēl uz dienvidiem no manas Ultima Thule, nekad netiks izpētītas.

Kuka spriedums, bez šaubām, bija pārdrošs.

Pasaules civīlizācijas gaita, dabas zinātņu un technikas sasniegumi sekojošā 19. g. simtenī deva tālākos spēcīgos impulsus polārai pētniecībai un noskaidroja sistēmatiskas darbības vajadzību. Tā noritēja cita pēc citas speciālās ekspedīcijas, radīdamas dažkārt veselus laikmetus, uzrādot ievērojamus sasniegumus.

Anglis Ross aprakstīja Antarktīdai raksturīgo stāvo šļūdoņu sienu, robežā ar okeanu, ko veido lielais ledājs uz Antarktīdas — pāri par 3000 metru augsto plato, atklāja vulkānus — Erebusu un Terroru jaunajā Viktorijas zemē; norvēģis Amundsens un angļi Skotts un Šekltons š. g. s. sākumā iespiedās jau dziļi pašā Antarktīdas kontinentā, pirmajiem minētiem sasniedzot ģeografisko dienvidpolu, pēdējam magnētisko polu — tie ir tikai daži spilgtākie piemēri notikumiem bagātajā polārpētīšanas vēsturē.

Pašā sākumā jānoskaidro ģeografiskie pamatelementi: sauszemes un jūŗas sadalījums, kontūras, platības, augstumi, jūŗas dziļumi, tad ģeoloģiskā struktūra, klimatiskais pamatraksturojums, organiskās dzīves norises, lai pēc tam ieslēgtu šo Antarktīdas fizikālās un organiskās dzīves raksturojumu — zemes lodes kopējo norišu ainā, to izskaidrošanā, un pārzinātu Antarktīdas nozīmi pasaules ekonomiskajā plāksnē.

Jaunākā Antarktīdas pētīšanas ēra ir jau saistīta ar modernā satiksmes līdzekļa — lidmašīnas pielietošanu, — blakus kuģim, kādam sauszemes satiksmes līdzeklim un cilvēka soļošanai. Ziemeļamerikānis Bērds 1929. g. sasniedza dienvidpolu lidmašīnā, pēc tam angļi, norvēģi, austrālieši, argentīnieši, vēl vairākas reizes ziemeļamerikāņi arvien lietoja un lieto savās ekspedīcijās lidmašīnas.

Liktenis bija lēmis, ka šo rindu rakstītājs nokļuva 1951. gadā ar ekspedīciju sestajā kontinentā un varēja pielikt arī savu roku Antarktīdas ģeofizikālā pētīšanā.

. . . Dienvidpuslodes vasara, sākot jau ar Ziemassvētkiem, Argentīnas vidienē un ziemeļdalā ir parasti karsta. Gaisa temperātūra bija sasniegusi 35 gr., kad ekspedīcijas dalībnieki Buenos Airesā, gatavodamies izbraukt uz tālajiem dienvidiem, piemērīja savus polāros tērpus: gan ne to izskats, nedz uzdevums atbilda pašreizējai apkārtnei. Kuģis, sagatavojis visu, ar pārdomātām rezervēm pārtikā, pārbaudītiem polāriem satiksmes līdzekļiem, uzņēma arī mūsu instrumentus, iekārtoja jau laikus telpas ekspedīcijas dalībnieku ērtai mitināšanai — jo tas bija domāts arī kā baze pētniekiem. Antarktīdas vasarā kuģi jau cenšas iespiesties brīvā ūdenī pavisam klāt pie tās krastiem.

Šis bazes kuģis izbrauca no galvaspilsētas ostas jau agrāk un noliktajā dienā sagaidīja mūs Ušuaijas ostā, kas atrodas Amerikas kontinenta pašos dienvidos un ir arī vistālāk uz dienvidiem situētā pilsēta pasaulē. Mūs pašus četrmotorīgā DC6 lidmašīna pārcēla no Buenosairesas uz kontinenta dienvidiem — pāri pampai, Patagonijas pustuksnešainiem plašumiem, Rivadāvijas naftas lauku zonai, beigās — Magelāna šaurumam un Ugunszemei, veikdama tos 2,5 tūkstoša kilometrus, ar dažām pieturām ceļā, kādās 10 stundās.

Ja pampa vasarā bija jau stipri dzeltena, Patagonija ar duļķainām sāls „lagūnām", kā arvien, pelēki skumja — tad Ugunszemes vasara sniedza skatam krāšņas ainas: zem augstām sniegotām kalnu virsotnēm stiepjas mežu josla vidējos augstumos, un apakšā ir koši zaļas pļavas ar dzidriem ezeriem. Vārds Ugunszeme, kā zināms, nav jau saistāms ar vienu vai otru tās dabas apskatu: alpīnā, vai labāk teikt „andīnā" rakstura zemei vārdu deva Magelāns nejauši, jo viņa teiksmainā brauciena laikā pirms 430 g. caur „izņēmuma veidā skaisto jūŗas šaurumu" — indiāņu „milžu" ciltis, patagoņi, kuŗi iedvesuši jau tā bailes kuģu personālam ar savu izskatu, naktīs dedzinājuši kalnos ugunis. Tagad šķērsojot Magelāna jūŗas šaurumu, liekas, ka viņa aprakstītais dabas krāšņums ir palicis tas pats — tikai maz esot palicis lielo patagoņu un neredz vairs uguņu . . .

Ušuaijas apkārtne vasarā ceļotāju pārsteidz ar ziedošām pļavām, kuŗu zāle nav tā mežonīgā no pampas vai savanas — tā ir tā pati glāstošā smilgu zāle, kas ir tik līdzīga tai, kas aug tur tālu pie Baltijas jūŗas . . . Arī tādas kā dzērvenes, tikai bāli sarkanas, iegulušās sūnājā. Pilsētas dārzos vēl ienākoties kartupeļi, jāņogas gan jānovācot pazaļas. Saules tiešā apstarojuma pietiktu, jo Ušuaija ir pat nedaudz tuvāk ekvātoram nekā Rīga, tomēr gaisā siltuma daudzuma trūkst.

Ušuaijā ekspedīcija papildina savus svaigās pārtikas krājumus, jo tālākajās piestātnēs vairs neredzēsim neko citu kā ledāju un dažās vietās vasarā atkusušo šauro, kailo klinšaino piekrastes joslu, kur varbūt veģetē kādas likēnas.

Kuģis atstāj Ušuaiju, pārtrūkst pasta apmaiņas iespējas, bet gan tagadnes ekspedīcijas jau ar to nezaudē sakarus ar ārpasauli: radiotelegrafam un radiotelefonam kilometru tūkstoši nav šķērslis. Līku loču kanāļiem tuvojamies pēdējai kontinenta salai, vai pat teikt — klintij, kuŗa vēl pieder Amerikai — Horna raga saliņai.

Cik bieži ir pieminēta šī Atlantijas un Klusā okeana robežu klints un jūŗas braucēju svarīgā pagrieziena vieta, kuģojot apkārt Amerikai! Uz dienvidiem no Horna raga platā joslā zemes parallēļu virzienā okeanu ūdeņi vairs nesastop nekādu ievērojamu zemes šķēršļu — un tā rodas, spēcīgo un diezgan pastāvīgo rietumu vēju ietekmē, arī noteikta ūdens cirkulācija pasaules okeanu dienvidos. Šinī joslā ļoti biežas ir vētras, kas saceļ augstu jūŗu un graujošus viļņus: jūrnieks pazīst to jūŗu un zina, ka, atstājot drūmo Horna ragu, tam jābūt sevišķi modram. Tas izsaucis tradiciju, līdzīgu zemas ekvātora šķērsošanas kristībām; tikai te, aukstajā okeanā, Neptuns nelieto tieši kristībām ūdeni, bet „uzņem" braucējus savā valstībā, parasti jau tā svaidot kuģi, pēc kam kuģa kapteinis ir pilnvarots izsniegt Horna raga braucēju „diplomus". Šādus „dokumentus" arī izsniedza šoreizējās ekspedīcijas zinātniekiem, kas pirmo reizi devās no Horna raga dienvidu virzienā.

Drēka šaurums brauciena sākumā arī šoreiz nebija mierīgs, bet tomēr vēl savaldīti vēla savus zilos viļņus. Gaisa temperātūra sāka tuvoties nullei, un pēc diezgan nemierīgas nakts rītā pamodāmies visu aptverošā, bet skaisti vizuļojošā sniega vētrā. Sniegs brāzmaini krita un virpuļoja, līdzīgi, kā to taču esmu redzējis tik bieži pirms gadiem trim, atstājot Eiropas ziemeļus, bet dažiem maniem pavadoņiem tas bija pirmais viņu mūžā redzētais sniegs.

(Turpinājums sekos).

BALTIJAS SIEVIEŠU LŪGUMS RASKAM

Baltijas sieviešu padome, kuŗas priekšsēdētāja šogad ir igauniete M. Jirma, nosūtījusi memorandu valsts sekretāram D. Raskam ar lūgumu, lai valsts departaments panāk no padomju valdības atļauju izbraukt no Rīgas kādā latviešu advokāta sievai pie vīra Amerikā. Minētā sieviete ar diviem bērniem savā laikā bija deportēta uz Sibiriju, tur abi bērni miruši. Tagad šī sieviete atgriezusies Rīgā. Padomju valdība jau piecas reizes noraidījusi viņas lūgumu pēc atļaujas izbraukt pie vīra.

Baltijas sieviešu padome tagad saņēmusi atbildi no valsts departamenta, kuŗā teikts, ka departaments šinī jautājumā jau vairākkārt griezies pie padomju valdības. Departaments ieteic latviešu advokātam vēlreiz nosūtīt sievai aicinājumu, kuŗu viņa varētu atkal iesniegt padomju valdībai. Departaments arī paziņoja, ka minētā sieviete esot sarakstā, ko departaments paredzējis drīzumā iesniegt Padomju Savienības ārlietu ministrijai ar lūgumu dot šīm personām izbraukšanas atļaujas.

LATVIEŠI TREJDEVIŅAS ZEMĒS

Amerikas latviešu apvienības trimdas mūzejam gleznotāja Jāņa Munča atraitne Zuzanna Munce uzdāvinājusi trīs nelaiķa mākslinieka gleznas, kuŗas pievienos pārējiem mūzeja darbiem Vašingtonā.

☆

Rakstniece Dr. Zenta Mauriņa pošas atkal gadskārtējai turnejai Vācijā un Šveicē. Turneja sākusies 5. maijā un turpināsies divus mēnešus. Saviem priekšlasījumiem viņa izraudzījusi divas temas: „Tautu kultūrālā mijiedarbība" un „Dzīves pilnveidojums". Līdztekus paredzēti arī rakstnieces jaunāko darbu lasījumi.

★

Jaunā telivīzijas aktrise Astrīde Lence (baletmākslinieces Melanijas Lences meita) salaulājusies ar filmu režisoru Eduardu Palmeru un devusies kāzu ceļojumā uz Floridu.

☆

Bij. kādreizējā Ņujorkas latviešu skaistuma karaliene Zinta Ziemele tuvākajā laikā piedalīsies filmas uzņemšanā kopā ar Marlonu Brando un Dēvidu Nīvenu. Kā zināms, pirms došanās uz Holivudu, Zinta vairākus gadus darbojās Ņujorkā televīzijas programmās.

☆

Nacionālo universitāti Austrālijas galvas pilsētā Kanberā beiguši pirmie divi latvieši — Vita Māra Kalme humānitāro zinātņu fakultāti ar B. A . gradu un Juris Ivars Ruņģis zinātņu fakultāti fizikas un matēmatikas nozarē ar B. Sc. gradu. J. I. Ruņģis palicis strādāt pie universitātes un gatavoties nākamā zinātniskā grada iegūšanai.

★

Austrālijā, Hobartā mūsu tautietis Osvalds Pabijans kļuvis par vairāk kā 800 mārciņu mantojuma īpašnieku, ko viņam ar likumīgu testamentu novēlējis polis Viktors Gudovskis. Ar to O. Pabijans sadraudzējies jau ceļā uz Austrāliju un visus šos gadus turējušies kopā. V. Gudovskis savu testamentu rakstījis 1961. gadā pie notāra, klāt esot O. Pabijānam. 1962. gadā, pēc atgriešanās no atvaļinājuma, V. Gudovskis izdarījis pašnāvību pakaroties. Testamentu apstrīdējuši V. Gudovska tuvinieki, kas dzīvo Polijā, bet Tasmanijas augstākā tiesa atzinusi testamentu par likumīgu un O. Pabijānu par vienīgo mantinieku.

☆

8. jūnijā Bullera kalnā, Viktorijas Alpos, oficiāli atklās Melburnas latviešu slēpotāju kluba Zilās acis mītni Sniega pils, kas celta pēc arch. M. Sātiņas projekta.

☆

Pertas latviešu vīru koris Gauja, kuŗu diriģē A. Sprancis, 18. maijā rīkos pirmo patstāvīgo koncertu.

VAI VĒLATIES KĀDU DĀRGĀKU GREDZENU?

Atpūtas brīžiem še būs atkal maza izlase no humora pasaules:

„Es savam vīram dzimšanas dienā dāvāšu putekļu sūcēju."

„Ej nu ej, tā taču nav nekāda dāvana vienam vīrieša cilvēkam."

„Tomēr, tomēr, Pēterim tā būs labu labā dāvana, jo viņš tik nelabprāt grib paklājus purināt."

☆

„Marta šodien mums uzteica, un par to jāpateicas tikai tev, tu viņu šorīt pa tālruni esot apvainojis."

„Tiešām žēl, sieviņ, bet es taču biju pārliecināts, ka pie aparāta esi tu pati."

☆

„Iedomājaties, mūsu apakšīrnieks neprot dziedāt!"

„Kas nu tas par brīnumu — dziedāt jau neprot daudzi."

„Taisnība, bet viņš tomēr dzied."

☆

Viesmīlis restorāna īpašniekam pēc pliķa saņemšanas no viesa:

„. . . un pēc tam viņš prasīja pēc divi vārītām olām, vienu novārītu cietu, bet otru pusmīkstu, bet kad tās pasniedzu, žēlojās, ka esmu nepareizo olu novārījis cietu."

☆

„Ak, Kārli, kas par gaišu mēnesi!"

„Nejokojies nu, tā taču saule," un abu draugu starpā izcēlās strīdus. Tā izšķiršanai viņi apstādināja pretimnākošo indieti.

„Atvainojiet, vai tas spīdeklis tur augšā ir saule vai mēness?"

„Ļoti žēl, mīļie draugi, bet es neesmu šejienietis."

☆

Mazais Toms, cītīgi vērojot, ka tēvs rūpīgi dobē iedēsta mazās sēkliņas: „Tēt, mammiņa šodien man teica, ka arī es esot izaudzis no mazas sēkliņas. Vai arī man vārds jau bija nodrukāts uz paciņas?"

☆

„Kāpēc māmiņa dzied?"

„Viņa dzied, lai mazais brālītis iemigtu."

„Vai māmiņa pārtrauks dziedāšanu, kad brālītis būs iemidzis?"

„Jā gan, mīlulīt."

„Bet kāpēc tad brālītis neizliekas, ka viņš ir jau iemidzis?"

☆

Holivudas filmu magnāts vēlējās kādam impozantam kaŗa skatam saistīt kopskaitā 9000 kaŗavīru lomas tēlotājus — vienā pusē cīnītos 5000, bet otrā 4000. „Tā gan ir varena un laba ideja, bet kā gan būs ar šī lielā skaita atalgošanu, kad pēdējā kauja būs beigusies?"

„Par to neraizējies — šai pēdējā kaujā lietosim īsto municiju."

☆

„Nauda, dēls, nav viss pasaulē!"

„Jā, tēt, un pie tam tās bieži vien nav pietiekami daudz."

☆

„Es dzirdēju, ka starp tevi un Mildu visa draudzība izbeigusies, kas gan noticies?"

„Mana paša vaina — es viņai aizrādīju, ka viņas zeķes sakrunkājušās, bet izrādījās, ka viņai zeķes kājās nemaz nav."

⁂

„Ak, nabadziņ!" teica labi tērptā dāma, pasniedzot lūdzējam 50 centus, „būt klibam gan vajaga būt briesmīgi, bet daudz ļaunāki vēl būtu, ja jūs būtu akls!"

„Jums taisnība, mīļā kundzīt, kad biju akls man bieži iesmērēja viltotu naudu."

⁂

„Artūr, dzirdēju, ka tu esot apprecējis varen gudru un izskatīgu meiču."

„Tas, draudziņ, taisnība, mana sieviņa visur jūtas kā mājās — ir literātūrā, zinātnē, mūzikā, mākslā, izņemot . . . "

???

„Izņemot mājas!"

☆

Kāds jūrnieks saņēma no mājām vēstuli, bet to atverot izrādījās, ka tās saturā tikai tukša, balta lapa.

☆

„Kāpēc gan tu izskaties tik nelaimīgs un noraizējies?"

„Es aizrakstīju uz mājām, lai atsūta naudu galda spuldzes iegādei."

„Nu, kas gan tur ko raizēties?"

„Viņi man atsūtīja . . . spuldzi!"

☆

„Kas gan tam par iemeslu?" jautāju ziņkārīgais darba biedrs.

„Jā, redzi, draugs, lieta jau ir tāda, ka mēs ar sievu kopš kāda laika nesarunājamies."

DRAUGS, NEJAUTĀ,
vai pavasaris klāt, bet atbrau u
NOMETNI RĪGA
izklaidēties un pamakšķerēt.
6 j. ziemeļos no Port Severnas, 103. ce
O. Zvirgzdgrauds,
50 Carrick Ave., Hamilton. • Tel. I

Penma
GP 2-5
APAKŠVEĻA - ZEĶES - T

PIEDĀVĀJAM ATVAĻINĀJUMU
A. Švābe — INTELIĢENTI — romāns
V. Tepfers — SENATNEI UN MĀKSLAI
T. Zeltiņš, TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns
II d.)
O. Krolls, KARALIS GAIDA, atmiņas
Z. Lazda, STARU VIESULIS, dzejoļi
R. Tagore, GORA I daļa, romāns
R. Tagore, GORA II daļa, romāns
Ž. Ziono PASAULES DZIESMA, romāns
Anšl. Eglītis — PANSIJA PILĪ — atmiņu ro
V. Kārkliņš — ROMANTISKI IEMESLI —
J. Veselis — BLĀZMAS STAIGĀTĀJI
G. Zariņš — CEĻŠ UZ PASAULES GALU
M. Barvika — ZIEMASSVĒTKU PASAKAS
A-A. Milns — Lāčīša Pū brīnišķīgie piedzīv
S. Cveigs — DEGOŠAIS NOSLĒPUMS — no
H. grāfs von Lendorfs — AUSTRUMPRŪSIJ
NAS GRĀMATA
A. Silgailis — LATVIEŠU LEĢIONS
A. Dziļums — ZEME DZĪVO — romāns
V. Mobergs — VESTĪJUMS NAKTĪ — romāns
A. Niedra — TAS TRAKAIS KAVALIERU GA
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKA
J. Street — RITDIENAS PĻAUJA — romāns
Ed. Avota, LATVIEŠU VALODAS PRAKTISK
VINGRINĀJUMI
N. Lečmanis — ZVAIGZNE LOGĀ — dzejoļ
E. Dunsdorfs — LATVIJAS VĒSTURE — 16
A. Johansons — VĒJU MEZGLI — esejas
A. Daugule — SADEDZINĀTIE TILTI — ro
A. Cīka un
A. Smits — SPORTA SMAIDS — atmiņa
V. Zeltiņa redakcijā — DZIESMAS UN SEJAS
Dr. D. Biskaps — DZĪVES VĒJOS — ārsta
atmiņas
TILTS 48./49. — žurnāls
F. E. Tamsāre — VELNS AR VILTOTU PASI
V. Kārkliņš — VAKARA ZVAIGZNES — ro
Francis Molnārs — PAVILIEIAS ZENI —
romāns
V. Krāslavietis — AR LAIKA DEGLI — dze
S. Lazdiņa — SADEGUŠIE SPĀRNI, II daļa
E. Dārziņš — PAVASARA STRAUMES — d
Andr. Eglītis — LĀSTS — dzejoļi
LATVIJAS ATBRĪVOŠANAS KAŖA VĒSTU
K. Kurbads — SILU SALKAS — dzejoļ
A. Irbe — MUMS NAV SVĒTVAKARU —
A. Brigadere — DRĀMA un NOVELES
Lūdzam pasta izdevumiem pievienot 5%
Grāmatas nosūtām nekavējoties, ja krāju
Pasūtināma DV GRĀMATNĪCĀ — 123 H
TORONTO 2-B, ONT.

LATVIJAS AMERIKĀ
MO
SPIR
TOR
PIEŅEM VISĀDA VEIDA
IESPIEDUMDARBU PASŪT
• LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUM
• VIZITKARTES,
• DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJ
• KONCERTU PROGRAMMAS,
• SARĪKOJUMU BIĻETES,
• PLAKĀTUS, DZIESMU LAP
• LATVIJAS un ZVAIGZNES ŽURNĀL
• GRĀMATAS un ŽURNĀL
• VĒSTUĻU VEIDLAPAS
PASŪTĪJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TO
ONT., CANADA. TEL.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

INENTS

balles kuģu personālam ar savu izskatu, naktīs dedzinājuši kalnos ugunis. Tagad šķērsojot Magelāna jūras šaurumu, liekas, ka viņa aprakstītais dabas krāšņums ir palicis tas pats — tikai maz esot palicis lielo patagoņu un neredz vairs uguņu . . .

Ušuaijas apkārtne vasarā ceļotāju pārsteidz ar ziedošām pļavām, kuŗu zāle nav tā mežonīgā no pampas vai savanas — tā ir tā pati glāstošā smilgu zāle, kas ir tik līdzīga tai, kas aug tur tālu pie Baltijas jūŗas . . . Arī tādas kā dzērvenes, tikai bāli sarkanas, iegulušās sūnājā. Pilsētas dārzos vēl ienākoties kartupeļi, jāņogas gan jānovācot pazaļas. Saules tiešā apstarojuma pietiktu, jo Ušuaija ir pat nedaudz tuvāk ekvātoram nekā Rīga, tomēr gaisā siltuma daudzuma trūkst.

Ušuaijā ekspedīcija papildina savus svaigās pārtikas krājumus, jo tālākajās piestātnēs vairs neredzēsim neko citu kā ledāju un dažās vietās vasarā atkusušo šauro, kailo klinšaino piekrastes joslu, kur varbūt veģetē kādas likēnas.

Kuģis atstāj Ušuaiju, pārtrūkst pasta apmaiņas iespējas, bet gan tagadnes ekspedīcijas jau ar to nezaudē sakarus ar ārpasauli: radiotelegrafam un radiotelefonam kilometru tūkstoši nav šķērslis. Līku loču kanāļiem tuvojamies pēdējai kontinenta salai, vai pat teikt — klintij, kuŗa vēl pieder Amerikai — Horna raga saliņai.

Cik bieži ir pieminēta šī Atlantijas un Klusā okeana robežu klints un jūŗas braucēju svarīgā pagrieziena vieta, kuģojot apkārt Amerikai! Uz dienvidiem no Horna raga platā joslā zemes paralēļu virzienā okeanu ūdeņi vairs nesastop nekādu ietekmējamu zemes šķēršļu — un tā rodas, spēcīgo un diezgan pastāvīgo rietumu vēju ietekmē, arī noteikta ūdens cirkulācija pasaules okeanu dienvidos. Šinī joslā ļoti biežas ir vētras, kas sacel augstu jūŗu un graujošus viļņus: jūrnieks pazīst to jūŗu un zina, ka, atstājot drūmo Horna ragu, tam jābūt sevišķi modram. Tas izsaucis tradiciju, līdzīgu zemas ekvātora šķērsošanas kristībām; tikai te, aukstajā okeanā, Neptuns nelieto tieši kristībām ūdeni, bet „uzņem" braucējus savā valstībā, parasti jau tā svaidot kuģi, pēc kam kuģa kapteinis ir pilnvarots izsniegt Horna raga braucēju „diplomus". Šādus „dokumentus" arī izsniedza šoreizējās ekspedīcijas zinātniekiem, kas pirmo reizi devās no Horna raga dienvidu virzienā.

Drēka šaurums brauciena sākumā arī šoreiz nebija mierīgs, bet tomēr vēl savaldīti vēla savus zilos viļņus. Gaisa temperātūra sāka tuvoties nullei, un pēc diezgan nemierīgas nakts rītā pamodāmies visu aptveroša, bet skaisti vizuļojošā sniega vētrā. Sniegs brāzmaini krita un virpuļoja, līdzīgi, kā to taču esam redzējis tik bieži pirms gadiem trim, atstājot Eiropas ziemeļus, bet dažiem maniem pavadoņiem tas bija pirmais viņu mūžā redzētais sniegs.

(Turpinājums sekos).

BALTIJAS SIEVIEŠU LŪGUMS RASKAM

Baltijas sieviešu padome, kuŗas priekšsēdētāja šogad ir igauniete M. Jirma, nosūtījusi memorandu valsts sekretāram D. Raskam ar lūgumu, lai valsts departaments panāk no padomju valdības atļauju izbraukt no Rīgas kāda latviešu advokāta sievai pie vīra Amerikā. Minētā sieviete ar diviem bērniem savā laikā bija deportēta uz Sibiriju, tur abi bērni miruši. Tagad šī sieviete atgriezusies Rīgā. Padomju valdība jau piecas reizes noraidījusi viņas lūgumu pēc atļaujas izbraukt pie vīra.

Baltijas sieviešu padome tagad saņēmusi atbildi no valsts departamenta, kuŗā teikts, ka departaments šinī jautājumā jau vairākkārt griezies pie padomju valdības. Departaments ieteic latviešu advokātam vēlreiz nosūtīt sievai aicinājumu, kuŗu viņa varētu atkal iesniegt padomju valdībai. Departaments arī paziņoja, ka minētā sieviete esot sarakstā, ko departaments paredzējis drīzumā iesniegt Padomju Savienības ārlietu ministrijai ar lūgumu dot šīm personām izbraukšanas atļaujas.

DRAUGS, NEJAUTĀ,
vai pavasaris klāt, bet atbrauc u z
NOMETNI RĪGA'
izklaidēties un pamakšķerēt.
6 j. ziemeļos no Port Severnas, 103. ceļa malā.
O. Zvirgzdgrauds,
50 Carrick Ave., Hamilton. ® Tel. LI 9-8782.

Penmans
GP 2-5
APAKŠVEĻA - ZEĶES - T-KREKLI

PIEDĀVĀJAM ATVAĻINĀJUMU LAIKAM

A. Švābe — INTELIĢENTI — romāns	$ 3.80
V. Tepfers — SENATNEI UN MĀKSLAI	$ 4.20
T. Zeltiņš, TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns (Drupu republikas II d.)	$ 4.50
O. Krolls, KARALIS GAIDA, atmiņas	$ 5.50
Z. Lazda, STARU VIESULIS, dzejoļi	$ 4.00
R. Tagore, GORA I daļa, romāns	$ 4.50
R. Tagore, GORA II daļa, romāns	$ 4.00
Ž. Žiono PASAULES DZIESMA, romāns	$ 3.80
Anšl. Eglītis — PANSIJA PILĪ — atmiņu romāns	$ 5.00
V. Kārkliņš — ROMANTISKI IEMESLI — romāns	$ 4.50
J. Veselis — BLĀZMAS STAIGĀTĀJI	$ 3.80
G. Zariņš — CEĻŠ UZ PASAULES GALU — noveles	$ 3.50
M. Barvika — ZIEMASSVĒTKU PASAKAS	$ 2.80
A-A. Milns — Lācīša Pū brīnišķīgie piedzīvojumi	$ 2.80
S. Cveigs — DEGOŠAIS NOSLĒPUMS — noveles	$ 3.60
H. grāfs von Lendorfs — AUSTRUMPRŪSIJAS DIENAS GRĀMATA	$ 3.60
A. Silgailis — LATVIEŠU LEĢIONS	$ 8.80
A. Dziļums — ZEME DZĪVO — romāns	$ 4.50
V. Mobergs — VĒSTĪJUMS NAKTĪ — romāns	$ 4.00
A. Niedra — TAS TRAKAIS KAVALIEŖU GADS, rom.	$ 5.00
LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS UN PASAKAS	$ 7.80
J. Street — RĪTDIENAS PĻAUJA — romāns	$ 5.20
Ed. Avota, LATVIEŠU VALODAS PRAKTISKIE VINGRINĀJUMI	$ 1.00
N. Lečmanis — ZVAIGZNE LOGĀ — dzejoļi	$ 1.50
E. Dunsdorfs — LATVIJAS VĒSTURE — 1600 - 1710	$ 12.50
A. Johansons — VĒJU MEZGLI — esejas	$ 2.80
A. Daugule — SADEDZINĀTIE TILTI — romāns	$ 3.00
A. Čika un A. Šmits — — SPORTA SMAIDS — atmiņas	$ 3.00
T. Zeltiņa redakcijā — DZEJAS UN SEJAS — antaloģ.	$ 7.50
Dr. D. Biskaps — DZĪVES VĒJOS — ārsta dzīves un darba atmiņas	$ 5.50
TILTS 48./49. — žurnāls	$ 2.00
F. E. Tamsāre — VELNS AR VILTOTU PASI — romāns	$ 3.40
V. Kārkliņš — VAKARA ZVAIGZNES — romāns	$ 4.00
Francis Molnārs — PĀVILIELAS ZĒNI — jaunatnes romāns	$ 3.00
V. Krāslavietis — AR LAIKA DEGLI — dzejoļi	$ 3.00
S. Lazdiņa — SADEGUŠIE SPĀRNI, II daļa — romāns	$ 3.90
E. Dārziņš — PAVASAŖA STRAUMES — dienas grām.	$ 3.50
Andr. Eglītis — LĀSTS — dzejoļi	$ 4.25
LATVIJAS ATBRĪVOŠANAS KAŖA VĒSTURE, II d.	$ 8.00
K. Kurbads — SILU ŠALKAS — dzejoļi	$ 2.80
A. Irbe — MUMS NAV SVĒTVAKARU — noveles	$ 3.20
A. Brigadere — DRĀMA un NOVELES	$ 4.00

Lūdzam pasta izdevumiem pievienot 5% no vērtības.
Grāmatas nosūtām nekavējoties, ja krājumi to atļauj.
Pasūtināmas DV GRĀMATNĪCĀ — 123 HURON IELĀ TORONTO 2-B, ONT.

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO
PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
VIZITKARTES,
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
KONCERTU PROGRAMMAS,
SARĪKOJUMU BIĻETES,
PLAKĀTUS, DZIMŠANAS LAPIŅAS,
GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, 2-B, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

ONTARIO VALDĪBAS DARBĪBAS RAKSTU SERIJAS TURPINĀJUMS

CEĻOŠANA IR KATRA PAŠA LIETA

HON. BRYAN L. CATHCART

Ceļotāji netiešā veidā dod peļņu gandrīz vai katram Ontario iedzīvotājam, jo ceļotāji gada laikā izdevuši vairāk kā $425.000.000,-. Tiešs ieguvums ir tiem, kas apsaimnieko viesnīcas, moteļus, ēdienveikalus, veikalus u. c.

1962. gads bija ražīgs ar to, ka atpūtas vietās pavadīja atvaļinājumus ļoti daudzi apmeklētāji un prakse rāda, ka šo tūristu skaits ik gadus pieaug. Reizē ar to palielinās lauksaimniecības ražojumu patēriņš, pieaug apgrozījumi veikalos, tāpat viesnīcas moteļi un ēdienveikali gūst savu peļņu.

Ceļošanas un Publikācijas departamentam pa pastu vien ap 418.528 ceļotāji pieprasījuši informāciju par tūrisma vietām. Tas ir rekorda skaits. Salīdzinot ar 1961. gadu, šis skaitlis pieaudzis pāri par 30.188. Tūrisma vietu apsaimniekotāju un rūpniecības apgrozījumi palielinājušies par 8%. Tas ir ceļotāju nopelns. Ap 5.285.568 automašīnas no Savienotām Valstīm ir krustojušas Ontario robežu. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, šis skaits ir palielinājies par 4.7%. Lielākā tiesa — 73.9% ietelp tās automašīnas, kas krustojušas robežu Kanadas un ASV robežas pārejas punktos.

1962. gadā 860.526 tūristi, kas iegriezās mūsu 17 Informācijas centros, saņēma norādījumus par apmešanās vietām.
224 jauni tūrisma pasākumi ar 2.008 vietām tika uzcelti 1962. gadā; bez tam vēl papildus iekārtoja 358 pasākumus ar 1.884 vienībām.
Pēc Dominijas Statistikas biroja ziņām tūristi, kas nākuši no citām zemēm, 1962. gadā Kanadā atstājuši $550.000.000,-. — No šīs summas Ontario vien atstāti $425.000.000. — Piedevām ar visu iedzīvotāju līdzdalību un tūristiem no citām provincēm, mūsu rūpniecības apgrozījums tuvojas $1.000.000.000.

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY
DEPARTMENT OF TRAVEL AND PUBLICITY
HON. BRYAN L. CATHCART, MINISTER — HON. JOHN P. ROBARTS, Q.C., PRIME MINISTER — G. E. MOORE, DEPUTY MINISTER

KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Pārdodams labā stāvoklī LEDUSSKAPIS (FRIGIDAIRE) un ŪDENS SILDĪTĀJS (INGLIS)
Zvanīt HO 5-3108, Toronto.

Meklē PALĪGU vasaras sezonai dārzu kopšanas darbiem.
Zvanīt 255-7233, Toronto.

JAUNĀKĀS LATVIEŠU SKAŅU PLATES
LP - 021 33⅓ $ 6.00
J. Reinholds LĪGO DZIESMAS — diriģents D. Gailis
P. Jurjāns LĪGO DZIESMAS — diriģents L. Vīgners
Kokļu ansamblis LĪGO MELODIJAS
J. Ķepītis LĪGO DZIESMAS
Tautas dziesmas
E. Melngailis AI, ZAĻĀI LĪDACIŅA — diriģents T. Kalniņš
A. Jurjāns PŪT, VĒJIŅI — diriģents T. Kalniņš
LP 0 22 $ 6.00
Jāzeps Vītols ZIEMEĻBLĀZMA, kantāte
L. Vīgnera koris ar simf. orķestri, solo H. Ozolītis, diriģents L. Vīgners
Jēkabs Graubiņš TEK SAULĪTE TECĒDAMA, tautas dziesma — Jaukts koris, diriģents J. Dūmiņš
Alfrēds Kalniņš PURI PURI, MEŽI MEŽI, tautas dziesma — Jaukts koris, diriģents T. Kalniņš
A. Kalniņš JŪŖAS VAIDI —
J. Vītols KLAUSIES, SPULGACĪT'
Anna Ludiņa, soprāns
A. Žilinskis AUDĒJAS DZIESMA —
E. Dārziņš AIZVER ACTIŅAS
Elfrīda Pakule, soprāns
E. Dārziņš MAŅA LAIME — Arturs Vanags, tenors
A. Jurjāns KĀ ZAGŠUS — Žermēna Heine - Vāgnere, soprāns
M. Zariņš KĀ GULBJI BALTI PADEBEŠI IET —
J. Vītols LĪGODAMA UPE NESA, t. dz.
Ērika Tipaine, soprāns
LP 0 23 $ 6.00
Alfreds Kalniņš DEJAS NO BALETA STABURAGS
1. Valsis. 2. Andante amoroso. 3. Skaidrītes deja. 4. Jandāls. 5. Valsis. 6. Maršs.
10 TAUTAS DZIESMAS
Latviešu simfoniskais orķestris — diriģents L. Vīgners
Pieprasiet LATVIAN MUSIC bezmaksas skaņu plašu katalogu.
Pasūtinot pa pastu, Ontario provincē dzīvojošiem pie šīs plates vērtības jāpiemaksā 18 ¢ tirdzniecības nodoklis.
Pasūtinājumus adresējiet:
DV GRAMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT. TĀLR. EM 8-0792.

FRANK VASS B.A.
ADVOKĀTS - NOTĀRS
263 College ielā, Toronto, (pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

Mrs. C O L E — ZĪLĒTĀJA.
Zīlē no rokas un kārtīm tagadni un pagātni. Atbild uz visiem jautājumiem.
No plkst. 9 rītā līdz plkst. 9 vak.
Tel. 535-3569, 1002 Dundas St. W. Toronto.

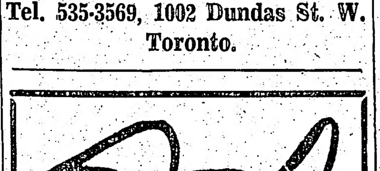

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto.
WA 1-3924.

IZĪRĒJAMA
privāta vasarnīca
ar laivas lietošanu, miera, ūdenssporta un makšķerēšanas cienītājiem. Zvanīt vakaros — CH 7-4105, Toronto.

EGLINTON - YONGE rajonā
IZĪRĒJAMS
atsevišķs dzīvoklis
2 istabas, virtuve, vannas istaba, TV antenna un garāža.
Zvanīt pēc plkst. 4 vakarā.
HU 3-4258, Toronto.

IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba
vieniniekam / cei, — uz vēlēšanos ar pilnu pansiju un garāžu.
62 LANGLEY AVE.
Zvanīt no pl. 6—10 vak.
HO 1-6477, TORONTO.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

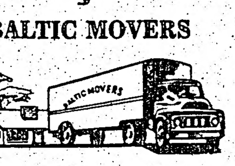

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403, Toronto.

Šajās dienās iznāk ievērojama, gaidīta grāmata
ZINAĪDA LAZDA
Dzejnieces piemiņai veltīts rakstu krājums
427 lappuses — 12 ilustrācijas

Zinaīda Lazda pieder pie spilgtākajām personībām mūsu trimdas dzīvē un ir viena no lielākajām latvju dzejniecēm. Ne tagadējā, ne nākamās paaudzes nedrīkst palikt nezinā par viņas darba vērtību un nozīmi. Lazda ir idejiska ceļa rādītāja mūsu paaudzei, kādi iepriekšējai bija Rainis un Aspazija. Mums tas jāpatur prātā, mūsu jaunatnei ar to jāiepazīstas — ne kādreiz nākotnē, bet tagad!

Krājumā pazīstami esejisti pētī Lazdas dzeju, ievērojami biografi seko viņas mūža gaitām, draugi un paziņas sniedz saistīgas ainas no dzejnieces dzīves līdz pat viņas traģiskai slimībai un simboliskajām bērēm Baltijas jūrā. Tas ir traģisks liktenstāsts, kas jau kļuvis par mūsu trimdas leģendu.

Krājumā ZINAĪDA LAZDA ar rakstiem piedalās 22 autori: P. ĒRMANIS, ELVĪRA STAPRĀNE, ZENTA MAURIŅA, J. ANDRUPS, J. RUDZĪTIS, K. IELEJA, N. N. (Latvijā), RASMA SINĀTE, JĀNIS GRĪNS, KĀRLIS RABĀCS, P. JĒGER - FREIMANE, KĀRLIS DZIĻLEJA, KAROLA DĀLE, ILZE ŠĶIPSNA, RŪTA SKUJIŅA, K. GARNIS, AĪDA NIEDRA, Z. RITMANIS, JĀNIS KLĪDZĒJS, J. KRĪGENS, VALDEMĀRS KĀRKLIŅŠ un ANDREJS EGLĪTIS. — Redaktori: KĀRLIS RABĀCS un VALDEMĀRS KĀRKLIŅŠ. Grafiski iekārtojis un vākus zīmējis mākslinieks HARIJS GRICEVIČS.

Rakstu krājums ZINAĪDA LAZDA nedrīkst trūkt neviena latvju dzejas un kultūras cienītāja grāmatu plauktā. Glīti izdotā, vērtīgā grāmata sevišķi piemērota dāvanai iesvētes uc. svinību gadījumos. Tās cena ir $6.50.

Tomēr, lai nāktu pretī dzejnieces cienītājiem un veicinātu grāmatas ātrāku izplatīšanos, apgāds izsludina vienreizīgu, sevišķi izdevīgu piedāvājumu:

TIEM, KAS GRĀMATU PASŪTINĀS LĪDZ Š. G. 1. JŪLIJAM, RAKSTU KRĀJUMS ZINAĪDA LAZDA MAKSĀS
T I K A I 5.—

Izmantojiet šo vienreizīgo piedāvājumu! Pēc 1. jūlija grāmata būs dabūjama tikai par $6.50; līdz 1. jūlijam pasūtinot, jūs ietaupāt $1.50! Grāmata iespiesta nelielā metienā; iegādājieties vērtīgo izdevumu, kamēr tas vēl nav izpārdots. Dāviniet saviem labākajiem draugiem kaut ko skaistu, vērtīgu, latvisku!

Pasūtinājumi un naudas pārvedumi adresējami: Martai Ūdris, 745 Ferry St. S. E., Salem, Oregon, U.S.A.
ZINAĪDAS LAZDAS PIEMIŅAS FONDS

PĀRSŪTĀM NAUDU uz LATVIJU
US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-.
Pārējām summām 10 %.
Sūtījumi apdrošināti.
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
DV SAINĪŠU NODAĻA,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT. C A N A D A.

TORONTO NAMSAIMNIEKI!
Vēlos īrēt 2. ISTABAS un VIRTUVI.
Varu palīdzēt visos mājas darbos.
Rakstīt šī laikr. kant. — Izpalīdze — 320.

SOMU PIRTS
HIGH PARK SAUNA
583 Annette St., Toronto. Tel. 767-4086.
Sievietēm:
otrdienās no pl. 6 līdz 12 vak.
trešdienās no pl. 6 līdz 12 vak.
sestdienās no pl. 9 līdz 2 dienā.
Vīriešiem:
piektdienās no pl. 6 līdz 12 vak.
sestdienās no pl. 2 līdz 12 vak.
svētdienās no pl. 8 līdz 2 dienā.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: ....
Mr., Mrs., Miss ....
Pievienoju Money Order', čeku vai skaidrā naudā $ ....
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $ 8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

SAV. VALSTĪS sazināties ar:
A. Lāci, 101 Brigthtwater Court, Brooklyn 35, N.Y.
Jānis Lācis, 33 - 27 - 91st Street, Jackson Hts, 72, N. Y.
V. Zuti, 32 Dayton St., Newark 14, N. J.
A. Lībieti, 2528 W Becher St., Milwaukee 15, Wisc.
J. Ezergaili, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio.
V. Hermani - Daly, 368 Heine St., Elgin, Ill.
A. Ozoliņu, 1643 N. Orchard St., Chicago 14, Ill.
V. Miķelsonu, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. Zirnīti, 138 Barklay N. E., Grand Rapids, Mich.
V. Irbi, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y.

KANADĀ:
J. Gailīti, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
H. Grebli, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
J. Liģeri, 2325 Dunn St., Niagara Falls, Ont.
R. Epneri, 59 Langarth St. E., London, Ont.
J. Roni, 57 David St., Brampton, Ont.,
M. Ķivīti, 236 First Ave., Ottawa, Ont.

ANGLIJĀ:
DVF Grāmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London
J. Turciņu, 64 Sholebroke Ave., Leeds.

ZVIEDRIJĀ:
DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER

Royal York Rd. — Kingsway

3000,- iemaksa 6 istabu bungalovam ar piebūvētu garāžu. Māja, kas ir tikai 4 gadus veca, atrodas pie Royal York Rd. un ziemeļos no Bloor ielas klusā rajonā, bet tuvu labajām Etobikoke skolām un satiksmei, kā arī Humbertown iepirkšanās centram. Ļoti liela ultrā moderna virtuve, dzīvojamā istaba, 3 gaumīgi izkrāsotas, ērtas (ar lieliem drēbju skapjiem), guļamistabas, kā arī panelēta atpūtas telpa pagrabā. 2 vannas istabas, alumīnija priekšdurvis un logi. Liels lietpratīgi iekopts dārzs ar košuma krūmiem un puķēm.

Ja esat nodomājuši pirkt bungalovu, tad būtu žēl, ja jūs nebūtu redzējuši šo patiešām izdevīgi noperkamo īpašumu. Nesaistīgai informācijai lūdzu zvanīt Aleksandram Kretulniekam LE 5-4455

Davisville - Bayview Avenue

$2000,- iemaksa 6 istabu atsevišķai dubultķieģeļu mājai ar eļļas - radiātoru apkuri. Liela dzīvojamā un ēdamistaba, vidēja lieluma virtuve (pietiekama vienas ģimenes vajadzībām). 2 lielākas, viena mazāka guļamistaba otrā stāvā (ko iespējams pārvērst par otru virtuvi, 4-daļīga, tailētām sienām, vannas istaba. Dārzs nav liels, bet kopts. Tuvu skolām un satiksmei uz Yonge ielas pazemes dzelzceļu. Gadījuma dēļ šis īpašums tiek pārdots zem tirgus vērtības. Pēc tuvākiem paskaidrojumiem lūdz zvanīt Haraldam Makaram LE 6-0143.

Swansea.

$17,900.— pilna prasītā cena 7 istabu, dubultķieģeļu savrupmājai, kas atrodas dienvidos no Bloor ielas, tuvu Vindermere autobusa pieturai. Zemo nodokļu (šim īpašumam tikai $211,13 gadā) un labā novietojuma dēļ Swansea ir eiropiešu iecienīts dzīvojamais rajons. Ļoti gaišas, saulainas istabas. Laba garāža ar iebraucamo ceļu. Skats pāri dienvidu Kingsway'am. Jauna moderna apkure. Agrāk arī otrā stāvā ir bijusi virtuve, un tās atjaunošana neizmaksātu daudz. Lūdz zvanīt I. Jankovskim LE 6-0143.

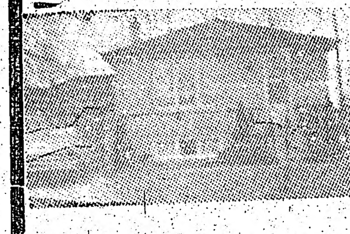

Six Point - Ziemeļos no Bloor

$2000,- zem tirgus cenas, jo īpašnieks spiests šo 8 istabu māju pārdot ar zaudējumiem. Māja ir nepilnus 10 gadus veca, dubultķieģeļu mūra ēka ar piebūvētu garāžu un privātu iebraucamo ceļu. Moderna dzīvojamā istaba ar kamīnu, vienreizēji gaumīgi izbūvēta atpūtas telpa pagrabā ar zaroto priežu dēļu sienām un skaņu necaurlaidošiem taiļu griestiem, kā arī dabīgo akmeņu kamīnu. Moderna eļļas apkure, ūdens mīkstinātājs, vairāki citi ekstrā piederumi. Virs garāžas izbūvētas 2 telpas, ko var izmantot bibliotēkai, studijai vai lielākai ģimenei guļamistabām. Gruntsgabals 140 pēdu dziļš, ar augļu kokiem. Ērta satiksme. Pārliecinaties paši, iepriekš zvanot Vitālim Muktam LE5-4455, un Jūs redzēsit, ka māja patiesi vērta $20.500,-.

Lauku īpašumi

4,500,- pilnā cena 9 akriem zemes ar 8 istabu māju, 1200 Ziemsvētku eglītēm un strautu.

3,300,- pilnā cena ($600.- iemaksa) 5 akriem dārza zemes un 3 istabu koka mājai 35 jūdzes no Toronto. Cenā ieskaitīts arī vecs traktors.

Labs kapitāla ieguldījums— veikala telpas un 3 dzīvokļi, 8. gadi veca mūra ēka uz vienas no Toronto galvenajām ielām. Zvanīt Jānim Veisam LE 5-4455.

NIAGARAS ZIEDU KARALIENES

Katru gadu maijā Niagarā notiek gadskārtējais ziedu sarīkojums ar basketbola turnīru un noslēguma ballē — Niagaras ziedu karalienes ievēlēšanu. Uzņēmumā iepriekšējo gadu karalienes: 1. Dace Epermane, 2. Margarita Hirša, 3. Lauma Pētersone, 4. Laila Pāvula, 5. Inese Vērdiņa, 6. Ilga Eikerte, 7. Anda Griķe, 8. pagājušā gada karaliene, klīvlendiete Grietiņa Pētersone. Šogad Niagaras ziedu sarīkojums notiks 18. maijā. Sarīkojums sāksies jau plkst. 10 rītā ar sporta sacensībām un beigsies vakarā, Stamford Legion Hall, ar ziedu karalienes vēlēšanām un deju. Šī sarīkojuma atlikums paredzēts jaunatnes darba atbalstam. Rīkotāji sagaida ierodamies ciemiņus no visiem latviešu centriem.

SPORTS

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Ž. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE 5-1470.

DV futbolisti spēlēs pret Romulu

DV Sporta kluba futbolistiem nākošā spēle paredzēta ceturtdien, 16. maijā, plkst. 6,45 vak. Beach sporta laukumā. Pretniekos Romula vienība.

SPORTA SVĒTKI MANSFĪLDĀ, ANGLIJĀ

Gaišā un saulainā 27. aprīļa dienā Forest Town Drill Hall, netālu no Mansfīldas varēja novērot lielu rosību. Jau pirms pl. 12 dienā pie zāles bija piebraukušas automašīnas un citi braucamie līdzekļi, un mazos pulciņos stāvēja cilvēki un sarunājās vietējiem svešā mēlē. Durvis bija vēl ciet, jo vietējie rīkotāji nebija vēl ieradušies. Bija plaša mēroga Sporta svētku diena. Šos svētkus sadarbībā ar DVF Sporta daļu bija izkārtojusi vietējās DVF Mansfīldas nodaļas sporta kopa. Aicinājumi bija izsūtīti tuvu un tālu, lai tautieši nāk un sacenšās Mansfīldas nodaļas pastāvīgi ceļojošā kausa izcīņā galda tenisā vienībām un aicināja arī tautiešus ar drošu roku šautriņu (darts) mešanā, lai izcīnītu DV pastāvīgi ceļojošo kausu (Anglijas mērogā).

Īsi pirms plkst. 12 durvis arī atvērās, un sportisti varēja stāties pie kausu izcīņām. Tautieši turpināja ierasties automašīnās un autobusos, ne tikai paši sportisti vien, bet arī viņu piederīgie un citi tautieši, kuŗi vēlējās noskatīties, kā veicās „mūsējiem".

Pēc salozes sākās spraigas un raitas cīņas. Pavisam izcīņās piedalījās 3 galda tenisa vienības un 7 šautriņu metēju vienības. Kausu galda tenisā pag. gadā ieguva mājinieku vienība — Mansfīldas nodaļa, kuŗa arī kausu deva izcīņai. Tagad Mansfīldas vienībai bija jācīnās ar spēcīgu opoziciju, kas nāca no Leičestras vienības. Cīņas ilga visu pēcpusdienu, un iznākumā kausu glabāšanā uz 1 gadu ieguva Leičestras vienība (V. Zilberts — kapt., M. Irbītis un E. Meķis), ar 1 punkta pārsvaru 2. vietā atstājot Mansfīldu. 3. vietu ieņēma Notinghama. Kausa noteikumos paredzēts, ka kauss pāriet tās vienības galīgā īpašumā, kas to izcīna 3 reizes pēc kārtas vai arī ar atstarpēm.

Šautriņās šogad pirmo reizi tika izcīnīts DVF dāvātais ceļojošais kauss vienībām Anglijas mērogā. Cīņas bija asas un saistošas. Šeit „mājinieki" — mansfīldieši sastapa ļoti spēcīgu pretestību un nobeigumā kausu ieguva Donkasteras vienība.

2. vietā — Notinghama, 3. vietā — Leičestra I, 4. vietā — Mansfīlda, 5. vietā — Bradforda, 6. v. — Derbija un 7. v. — Leičestra II.

Izslāpušie sportisti laiku pa laikam varēja slāpes remdināt bufetē un pēc izcīņu nobeiguma ieturēja vakariņas. Plkst. 19 notika kausu un pārējo balvu pasniegšana. Sportistus un citus sapulcējušos tautiešus uzrunāja DVF sporta vadītājs A. Freimanis un pēc tam izdalīja balvas uzvarētājiem. Savā uzrunā A. Freimanis pateicās vietējās nodaļas sporta kopai par nenogurstošajām pūlēm Sporta svētku organizēšanā. Bez minētajiem kausiem balvas saņēma arī Mansfīldas nodaļas vietējā mēroga turnamentu uzvarētāji šautriņās un novusā un DVF Mansfīldas Latviešu skolas audzēkņu turnīra uzvarētāji galda tenisā.

Šautriņās (Mans. nod. iekšējais turnaments:

1. A. Puleris, 2. M. Lilienblats, 3. J. Vabals.

Novusā (Mansf. nod. iekšējais turnaments):

1. A. Puleris, 2. V. Sīmanis, 3. N. Ivanovs.

DVF Mansf. nod. Latviešu skolas iekšējais turnaments galda tenisā:

1. U. Lapiķēns, 2. A. Bračka, 3. J. Plūme.

Pēc apbalvošanas sekoja saviesīgs vakars ar deju. Deju mūziku spēlēja Mansfīldas nod. deju kapella „Kaija" J. Āriņa vadībā.

Tiksimies atkal citu gadu, lai spraigās sacensībās atjaunotu draudzības saites. Ilgi tika pārrunāts par guvumiem un zaudējumiem, bet nekas — lai zaudētāji saņemas.

Liels paldies dāmām, kuŗas bija rūpējušās, lai sagādātu azaidu sportistiem un viesiem. Bez viņu pašaizliedzīgās palīdzības vakars un visa sporta svētku norise nebūtu bijusi tik raita un patīkama. Pulcēsimies atkal citu gadu un izveidosim šos sporta svētkus par pastāvīgu latvisku tradiciju, kas mūs ciešāk vienos!

-gs.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 465-1169,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

Vai krievi uzpērk zudušās retās pastmarkas?

Kā amerikāņu laikraksts „Western Stamp Collector" 7. maija n-rā ziņo, pašlaik kādi nezināmi filatelisti vācot Sav. Valstu filatelijas retumu kollekciju, un tās atrašanās vieta būšot Maskava.

Kopš gada vai pat diviem, sevišķi retus Sav. Valstu filatelijas materiālus Lonodnas tirgū uzpērkot „nezināmi pircēji vai arī tirgotāji, kas tos pērk „privātiem klientiem".

No Eiropas ceļajuma atgriezies pazīstamais amerikāņu pastmarku tirgotājs Hermans Hersts norāda, ka pircēji esot Anglijā stacionētie visaugstāk atalgotie krievu atomu zinātnieki. Citur Rietumeiropā krievi uzpērkot vēlamos materiālus ar aģentu starpniecību. Dolaru un mārciņu sagādei neesot šķēršļu, jo starp zinātniekiem un viņu valdību pastāvot vienošanās, un tiem atļauts no viņu pašu līdzekļiem izdot marku iegādei, cik tie vēlas ,bet gan tikai ar vienu noteikumu: markas jātur Maskavā un pircēju miršanas gadījumā tās pārņem padomju valdība savā īpašumā.

Bez Sav. Valstu markām tiekot uzpirktas arī citu valstu senās markas, un angļu tirgotāji, kas regulāri markas piegādā krieviem, stāstījuši Herstam, ka pagājušā ziemā to apgrozījums ar krieviem bijis ievērojami liels.

Gan tikai pārrunās minēts, ka daži pastmarku tirgotāji izteikuši izbrīnu ,ka ļoti daudzi no kollekcijām izzagti retumi vairs neparādās trgū un vai tikai tie nenatrodot sev vietu aiz dzelzs priekškara. Ja šie zudušie retumi ir atraduši vietu „nezināmo pircēju" kollekcijās un ar laiku pāriet Pad. Krievijas īpašumā, tad tie tirgū vairs nekad neparādīsies.

Pasaules visretākiem materiāliem bagātākā kollekcija, kas piederēja Vācijas valdībai, tagad esot Pad. Krievijas rokās. Šī kollekcija bijusi izstādīta 1939. g. pirms kaŗa izcelšanās Vācijas pasta mūzejā un laikā, kad sarkanarmija ieņēma Berlīni 1945. gadā, tā pazudusi.

A. Vs.

Cīnīšanās . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

nieris Arvīds Norēns, kas 1945.-46.. g. ļoti enerģiski centās aizkavēt leģionāru izdošanu. Šoreiz viņš nolēmis sagatavot iesniegumu visiem otras kameras (apakšnama) demokratisko partiju deputātiem. Asos vārdos iekšlietu ministrijas lēmumu bija kritizējis arī liberāļu pēcpusdienas laikraksts Expressen. Kā pēdējo līdzekli sava mirušā dirigenta izdošanas aizkavēšanai Reitera koŗa valde apsvērusi atteikšanos izsniegt pieprasīto kapa zīmi, bez kuŗas pēc zviedru noteikumiem kapu nevar atvērt. Tādā gadījumā lieta nāktu tiesā, un, iedomājoties pēdējo konsekvenci, kapa zīme tiktu atņemta ar policijas palīdzību.

No Stokholmas kapu pārvaldes saņemts solījums, ka par Reitera kapa atvēršanas dienu koŗa valde saņems informāciju. Tādā gadījumā pirms tam domāts noturēt svētbrīdi.

Mūsu neaizmirstamais draugs
OPERDZIEDONIS

VOLDEMĀRS SALNA

aizgājis Dieva mierā 1963. gada 3. maijā.

Kā tas ir noticis
un kā tas notikt var?
Viss notiek tā, kā Dievs to grib,
ja viņa roka skaŗ.

Dziļās skumjās
KSENIJA BRANTE - CHARLES,
ARTHUR CHARLES.

SAVIENOTĀS VALSTIS

KALAMAZŪ

● „Tas nemaz nav tik grūti, pastrādāt dažas stundas pa vakariem," izteicās Latviešu nama pārzinis A. Blankenburģis, kuŗš kopīgi ar Latviešu b-bas pr-ku J. Grotēnu un sarīkojumu daļas vadītāju O. Reinvaldu saviem spēkiem veic Latviešu nama sīkos remontus un krāsošanas darbus, jo arvien sabiedriskos pasākumos rodas darbi, kas nav veicami ne uzņēmējam, ne arī kādam algotam strādniekam, bet tie jāveic pašiem amata vīriem.

● Latviešu b-bas dāmu komiteja 18. maijā, plkst. 7,30 v. Recreation Park jaunajā zālē rīko tradicionālos Maija svētkus ar Maija karalienes vēlēšanām un citām jautrībām. L. Giekšes vadībā būs tautiskie uzvedumi, tautas dziesmas, kā arī operešu ārijas. Spēlēs Solmera deju orķestris. Ieeja $ 1.50, māc. iestāžu audzēkņiem — $ 1,00.

FILADELFIJA

Filadelfijas latviešu organizāciju un draudžu sadarbības centrs savā 5. maija sanāksmē, piedaloties priekšsēdim Dr. Vīksniņam — no korporāciju kopas, sekretāram N. Rītiņam — no Brīvo latvju biedrības, kasierim V. Šmitchenam — no Daugavas Vanagu apvienības, A. Treibergam — no Filadelfijas mākslinieku kopas un Renātei Krieviņai no Jaunatnes pulciņa, nolēma Tautas sēru dienas aktu rīkot 8. jūnijā, jo mēneša vidū iekrīt Ānšlava Eglīša viesizrāde, kas varētu nelabvēlīgi atsaukties kā uz vienu, tā otru sarīkojumu, ja tie pārāk tuvu viens otram.

● Gleznotājs Arnolds Treibergs šais dienās nobeidzis gaŗas logu virknes gleznošanu Hamiltonas Dienvidvārtu baznīcai — Kanadā. Šais savdabīgās lūzuma pakāpēs sakārtotajos logos tēlotajās simboliskajās ainās jo pilnam atplaukst un uzzied A. Treibergam raksturīgās smalkumsmalkās toņu pārejas, līdz ar krāsainu gaismu lejot pār apmeklētājiem svētsvinīgo iejūsmu pilniem malkiem. Vienā otrā tēlojumā paviz arī auseklīša zīme.

Tautiešiem, kuŗiem gadās Hamiltonā iegriezties, ieteicams ar šo stikla glezniecības sniegumu iepazīties tuvāk un pašiem pārliecināties par A. Treiberga stiklā ielikto mākslas daiļumu.

● Filadelfijas latviešu organizāciju un draudžu sadarbības centrs savā 5. maija sanāksmē, piedaloties priekšsēdim Dr. Vīksniņam — no korporāciju kopas, sekretāram N. Rītiņam — no Brīvo latvju biedrības, kasierim V. Šmitchenam — no DV apvienības, A. Treibergam — no Filadelfijas mākslinieku kopas un Renātei Krieviņai no Jaunatnes pulciņa, nolēma Tautas sēru dienas aktu rīkot 8. jūnijā, jo mēneša vidū iekrīt Anšlāva Eglīša viesizrāde, kas varētu nelabvēlīgi atsaukties kā uz vienu, tā otru sarīkojumu, ja tie pārāk tuvu viens otram.

● Daloties par iespaidiem ALAs kongresā un plašajā mākslas skatē, kuŗā Kultūras fonda goda balvu šogad izpelnījies Filadelfijas latviešu mākslinieku kopas loceklis, gleznotājs Oskars Skušķis, bet agrāk godalgots arī tēlnieks Voldemārs Jansons, izvirzījās ierosinājums atzīmēt šo ievērojamo notikumu mākslas dzīvē un pie tam „pašu pagastā" ar īpašu sarīkojumu 25. maijā, kuŗā paredzēts iepazīstināt sabiedrību ar „laureātu" mākslas gaitām, sniedzot priekšlasījumus un izrādot uzņemtās krāsu filmas un diapozitīvus. Vienojās to rīkot sadarbībā ar Brīvo latvju biedrību, aktīvi piedaloties arī Filadelfijas latviešu mākslinieku kopai. — Tālākās pārrunās noskaidrojās, ka šim samērā nelielajām Kultūras fonda godalgām piekrīt ārkārtīgi liela nozīme mākslinieciskās jaunrades rosināšanā un līdz ar to mākslinieciskā līmeņa celšanā, par ko liecina jau tas vien, ka pirmajā šāda veida godalgošanas izstādē bijuši tikai 3 darbi, bet šogad tuvu 300.

DIŽDANCIS VIESOJAS PITSBURGĀ

Toronto Diždancis sestdien, 11. maijā, izbrauca uz Pitsburgu, lai piedalītos ar latviešu tautas dejām Pitsburgas tautību festivālā. Torontiešu izsaukšanu uz šo festivālu kārtoja Pitsburgas latviešu biedrības pārstāvis Jānis Melngailis.

Šinī trīsdienu sarīkojumā Pitsburgā dzīvojošās nāciju grupas demonstrēja savu izcelsmes zemju kultūru tautas dejās, dziesmās un dažādās nacionālās izdarībās.

Pirms uzstāšanās programmas vadītājs skatītājus iepazīstināja ar Diždanci kā viesiem no Toronto. Diždanča dejotāja Anna Briede teica dažus iepazīšanās vārdus. Nevainojamā izpildījumā Diždancis nodejoja Tītaviņas, Ķekatniekus un Munsturi. Visi uzvedumi izpelnījās lielisku skatītāju piekrišanu.

Blakus telpās bija izstādīti dažādu tautību rokdarbi un ēdieni, kas arī pulcēja apbrīnotāju pulkus. Pitsburgas latviešu novietnē bija izstādīti sudraba kalumi, koka darbi un tautas tērps, varēja arī nogaršot špeķa pīrādziņus, Jāņu sieru un miklā ceptu šķiņķi.

Nakti viesi dejotāji pavadīja Dr. G. Prīmaņa viesmīlīgajā pajumtē — viņa farmā Gaiziņkalns, kur šogad Jāņus svinēs Pitsburgas latvieši.

HAMILTONA

● Mācītājs Ed. Pavasars latviešu ev. Kristus draudzē salaulājis Zeltīti Pētersoni ar R. W. Knowles.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

19. maijā plkst. 3 dievkalpojums. Svētdienas skola.

26. jūnijā plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola.

2. jūnijā plkst. 3 Vasarsvētku dievkalpojums. Svētdienas skola.

9. jūnijā plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skolas noslēgums ar izbraukumu uz Sidrabeni.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

19. maijā, plkst. 2 p.p. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skolas darba noslēgums.

26. maijā, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā Debesbraukšanas dienas dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361. Danforth Ave.

26. maijā plkst. 2,30 p.p. dievkalpojums un Svētdienas skolas noslēgums.

Bramptonā: 12. maijā plkst. 1,30 p.p. Ģimenes dienas dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

19. maijā plkst. 10,30 pr. p. dievkalpojums bērniem ar Svētdienas skolu; plkst. 11 pr. p. dievkalpojums pieaugušiem.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

Jaunatnes iesvēte paredzēta 14. jūlijā. Jaunieši, kas vēlētos šai dienā tikt iesvētīti, lūgti pieteikties pie draudzes mācītāja līdz 1. aprilim.

SV. KATARĪNES

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

19. maijā plkst. 3,00 p. p. jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu. Viesis māc. A. Briedis un draudzes māc. J. Prauliņš; dziesmu lapiņas. Pie ērģelēm brīvmāksl. I. Saksе.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

2. jūnijā plkst. 2 p. p. Vasarsvētku dienas dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C., tel RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

26. maijā plkst. 3 p. p. Kitsilāno baznīcā dievkalpojums. Iesvētes mācība un svētdienas skola.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

19. maijā plkst. 9,30 no rīta dievkalpojums angļu valodā; plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums.

22. maijā plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda (noslēgums).

26. maijā plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums.

Māc. Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

19. maijā draudzes lauku īpašumā, Tērvetē, spodrības talka.

26. maijā, plkst. 2 p. p. Montreālā, Presbiteriāņu baznīcā dievkalpojums.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8. Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs.